

Spis treści

1. [Informacje ogólne](#)
  - 1.1. [Informacje o grupie kapitałowej](#)
    - 1.1.1. [Informacje o jednostce dominującej](#)
    - 1.1.2. [Przedmiot działalności jednostki dominującej oraz grupy kapitałowej](#)
    - 1.1.3. [Skład grupy kapitałowej](#)
    - 1.1.4. [Skład Zarządu i Rady Nadzorczej](#)
2. [Informacje o podstawie sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, walucie sprawozdawczej oraz zastosowanym poziomie zaokrągleń](#)
  - 2.1. [Podstawa sporządzenia rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego](#)
  - 2.2. [Zasady rachunkowości](#)
  - 2.3. [Zastosowane Międzynarodowe Standardy Rachunkowości Finansowej](#)
  - 2.4. [Waluta sprawozdawcza i funkcjonalna oraz zastosowany poziom zaokrągleń](#)
  - 2.5. [Czas trwania działalności grupy](#)
  - 2.6. [Zatwierdzenie sprawozdania finansowego](#)
3. [Skonsolidowane sprawozdanie finansowe grupy kapitałowej Apator](#)
  - 3.1. [Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej](#)
  - 3.2. [Skonsolidowane sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów](#)
  - 3.3. [Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym](#)
  - 3.4. [Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych](#)
4. [Stosowane zasady rachunkowości](#)
  - 4.1. [Podstawa sporządzenia \(zasady ogólne\)](#)
  - 4.2. [Konsolidacja](#)
    - 4.2.1. [Zasady konsolidacji](#)
    - 4.2.2. [Inwestycje w podmioty stowarzyszone](#)
    - 4.2.3. [Wartość firmy](#)
  - 4.3. [Szczegółowe zasady wyceny aktywów i pasywów stosowane w grupie kapitałowej](#)
    - 4.3.1. [Wartości niematerialne](#)
    - 4.3.2. [Rzeczowe aktywa trwałe](#)
    - 4.3.3. [Leasing](#)
    - 4.3.4. [Nieruchomości inwestycyjne](#)
    - 4.3.5. [Aktywa trwałe i grupy aktywów netto przeznaczone do zbycia](#)
    - 4.3.6. [Zapasy](#)
    - 4.3.7. [Koszty finansowania zewnętrznego](#)
    - 4.3.8. [Instrumenty finansowe](#)
    - 4.3.9. [Rezerwy](#)
    - 4.3.10. [Świadczenia pracownicze](#)
    - 4.3.11. [Przychody](#)
    - 4.3.12. [Transakcje w walutach obcych](#)
    - 4.3.13. [Podatki](#)
    - 4.3.14. [Dotacje](#)
    - 4.3.15. [Ulga strefowa wynikająca z prowadzenia działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej](#)
    - 4.3.16. [Kapitały własne](#)
5. [Raportowanie segmentów działalności](#)
6. [Podstawowe osądy i podstawy szacowania niepewności](#)
7. [Informacja dotycząca sezonowości działalności](#)
8. [Noty objaśniające do sprawozdania finansowego](#)
  - 8.1. [Alternatywne mierniki wyników](#)
  - 8.2. [Segmenty operacyjne](#)
  - 8.3. [Przychody](#)
  - 8.4. [Wartości niematerialne](#)
  - 8.5. [Wartość firmy jednostek zależnych](#)
  - 8.6. [Rzeczowe aktywa trwałe](#)
  - 8.7. [Prawo do użytkowania aktywów, zobowiązania leasingowe](#)
  - 8.8. [Nabycie zorganizowanej części przedsiębiorstwa](#)
  - 8.9. [Nieruchomości inwestycyjne](#)
  - 8.10. [Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych konsolidowanych metodą praw własności](#)
  - 8.11. [Pozostałe aktywa finansowe](#)
  - 8.12. [Zapasy](#)
  - 8.13. [Należności handlowe oraz pozostałe należności](#)
  - 8.14. [Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży](#)
  - 8.15. [Środki pieniężne i ich ekwiwalenty](#)
  - 8.16. [Rozliczenia międzyokresowe](#)
  - 8.17. [Kapitał podstawowy](#)
  - 8.18. [Pozostałe kapitały](#)
  - 8.19. [Udziały niesprawujące kontroli](#)
  - 8.20. [Kredyty i pożyczki](#)
  - 8.21. [Rezerwy na zobowiązania](#)
  - 8.22. [Zobowiązania](#)
  - 8.23. [Podatek dochodowy](#)
  - 8.24. [Koszty rodzajowe](#)
  - 8.25. [Pozostałe przychody i koszty operacyjne](#)
  - 8.26. [Przychody i koszty finansowe](#)
  - 8.27. [Objaśnienia dotyczące sprawozdania z przepływów pieniężnych](#)
  - 8.28. [Instrumenty finansowe](#)
  - 8.29. [Pochodne instrumenty finansowe, rachunkowość zabezpieczeń](#)
  - 8.30. [Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym](#)
  - 8.31. [Informacje na temat podmiotów powiązanych](#)
  - 8.32. [Pozycje warunkowe i pozostałe pozycje nieujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej](#)
  - 8.33. [Struktura zatrudnienia](#)
  - 8.34. [Wysokość wynagrodzenia podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego](#)
  - 8.35. [Wpływ COVID-19 na działalność Grupy](#)
  - 8.36. [Zdarzenia po dniu bilansowym](#)
9. [Podpisy](#)

1. Informacje ogólne

1.1. Informacje o grupie kapitałowej

Grupa kapitałowa Apator składa się z jednostki dominującej Apator S.A. oraz jej spółek bezpośrednio i pośrednio zależnych oraz współzależnych.

1.1.1. Informacje o jednostce dominującej

Jednostka dominująca Apator Spółka Akcyjna z siedzibą w Toruniu (ul. Gdańska 4a lok C4) została utworzona przez pracowników zlikwidowanego przedsiębiorstwa państwowego działającego pod nazwą Pomorskie Zakłady Aparatury Elektrycznej Apator w Toruniu. Rejestracja w Sądzie Rejonowym w Toruniu (Polska), V Wydział Gospodarczy nastąpiła w dniu 14 stycznia 1993 roku pod numerem RHB 1364. W dniu 24 października 2001 roku dokonano wpisu do Rejestru Przedsiębiorców Sądu Rejonowego w Toruniu, VII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000056456. Jednostka dominująca Apator S.A. prowadzi działalność na terytorium Polski na podstawie przepisów Kodeksu Spółek Handlowych.

Adres zarejestrowanego biura jednostki – ul. Gdańska 4a lok. C4, 87-100 Toruń

Podstawowe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej – Ostaszewo 57C, 87-148 Łysomice

Wyjaśnienie zmian w nazwie jednostki sprawozdawczej lub innych danych identyfikacyjnych, które to zmiany nastąpiły od zakończenia poprzedniego okresu sprawozdawczego - nie dotyczy.

1.1.2. Przedmiot działalności jednostki dominującej oraz grupy kapitałowej

Zgodnie ze statutem jednostki dominującej, podstawowym przedmiotem działalności jest działalność produkcyjna i usługowa w zakresie aparatury rozdzielczej i sterowniczej energii elektrycznej oraz sprzedaż aparatury i systemów pomiarowych. Akcje Apator S.A. notowane są na rynku podstawowym – sektor według klasyfikacji GPW w Warszawie „przemysł elektromaszynowy”.

Jednostki wchodzące w skład grupy kapitałowej skupione są generalnie wokół działalności związanej z produkcją i sprzedażą instrumentów i przyrządów pomiarowych, aparatury kontrolno-pomiarowej, rozdzielczej i sterowniczej, systemów informatycznych klasy SCADA oraz współpracujących z nimi urządzeń telemechaniki, zabezpieczeń oraz innych urządzeń sieciowych dla systemów rozproszonych, zapewniających możliwość zdalnego sterowania i nadzoru sieci elektroenergetycznej w pełnym zakresie napięć oraz urządzeń odczytujących i transmitujących dane.

1.1.3. Skład grupy kapitałowej

W skład grupy kapitałowej Apator w 2020 roku wchodził Apator S.A. oraz następujące spółki zależne:

Apator Mining Sp. z o.o. (Katowice) – zależna od Apator S.A.
 FAP Pafal S.A. (Świdnica) – zależna od Apator S.A.
 Apator Metrix S.A. (Tczew) – zależna od Apator S.A.
 Apator GmbH (Berlin, Niemcy) – zależna od Apator S.A.
 Apator Rector Sp. z o.o. (Zielona Góra) – zależna od Apator S.A.
 Apator Powogaz S.A. (Poznań) – zależna od Apator S.A.
 Apator Elkomtech S.A. (Łódź) – zależna od Apator S.A.
 Apator Telemetria Sp. z o.o. (Ślupsk) – zależna od Apator Powogaz S.A.
 Apator Metroteks TOV (Kijów, Ukraina) – zależna od Apator Powogaz S.A.
 Apator Metra s.r.o. (Sumpperk, Czechy) – zależna od Apator Powogaz S.A.
 Apator Miitors ApS. (Aarhus, Dania) – zależna od Apator Powogaz S.A.
 George Wilson Industries Ltd. (Coventry, Wielka Brytania) – zależna od Apator Metrix S.A.

Grupa Apator posiadała udział w następujących jednostkach stowarzyszonych:

ZAO Teplovodomer (Mytishi, Rosja) – jednostka stowarzyszona z Apator Powogaz S.A.
 Inda d.o.o. (Słowenia) – jednostka stowarzyszona z George Wilson Industries Ltd.

Jednostki wchodzące w skład grupy kapitałowej objęte konsolidacją pełną:

Firma	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Właściwy Sąd/ organ prowadzący rejestry	Udział w kapitale	Metoda konsolidacji	Uwagi
APATOR MINING Sp. z o.o.	Katowice	Produkcja aparatury rozdzielczej i sterowniczej, energii elektrycznej, sprzętu elektrycznego, urządzeń dźwigowych, pomp i sprężarek oraz działalność usługowa w tym zakresie	Sąd Rejonowy w Katowicach, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego; KRS 0000047770	100,00%	Pełna	Zależna
APATOR METRIX S.A.	Tczew	Produkcja instrumentów i przyrządów pomiarowych, kontrolnych, nawigacyjnych i innego przeznaczenia	Sąd Rejonowy w Gdańsku, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego; KRS 0000046259	100,00%	Pełna	Zależna
FAP „PAFAL” S.A.	Świdnica	Produkcja aparatury kontrolno-pomiarowej, elektrycznej i elektronicznej, działalność handlowa, usługi serwisowe	Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabrycznej we Wrocławiu, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego; KRS 0000057162	100,00%	Pełna	Zależna
APATOR RECTOR Sp. z o.o.	Zielona Góra	Informatyka, działalność wydawnicza, poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	Sąd Rejonowy w Zielonej Górze, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego; KRS 0000297413	100,00%	Pełna	Zależna
APATOR POWOGAZ S.A.	Poznań	Produkcja instrumentów i przyrządów pomiarowych, kontrolnych, badawczych, nawigacyjnych, produkcja pozostałych maszyn ogólnego przeznaczenia	Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego; KRS 0000028129	100,00%	Pełna	Zależna
APATOR ELKOMTECH S.A.	Łódź	Produkcja systemów informatycznych klasy SCADA oraz współpracujących z nimi urządzeń teleme-chaniki zabezpieczeń oraz innych urządzeń sieciowych dla systemów rozproszonych	Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego; KRS 0000009308	100,00%	Pełna	Zależna
APATOR GmbH	Berlin	Sprzedaż systemów przedpłatowych liczników energii elektrycznej i gazomierzy	HRB 123670B Charlottenburg	100,00%	Pełna	Zależna
APATOR TELEMETRIA Sp. z o.o.	Ślupsk	Produkcja urządzeń odczytujących i transmitujących dane, produkcja systemowych aplikacji informatycznych	Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego; KRS 0000290726	61,80%	Pełna	Zależna pośrednio Udział pośredni
APATOR METRA S.R.O.	Sumpperk Czechy	Produkcja systemu podzielników kosztów, termometrów i termostatów	Krajský soud v Ostravě, 268 34 073	100,00%	Pełna	Zależna pośrednio Udział pośredni
GEORGE WILSON INDUSTRIES Ltd	Coventry Wielka Brytania	Produkcja i sprzedaż gazomierzy domowych oraz przemysłowych; smart metering w zakresie pomiaru gazu	Companies House, 02873275	100,00%	Pełna	Zależna pośrednio Udział pośredni
APATOR Miitors ApS.	Aarhus Dania	Projektowanie i rozwój technologii ultradźwiękowych w obszarze opomiarowania wody i ciepła	The Central Business Register, 32763286	100,00%	Pełna	Zależna pośrednio Udział pośredni

Jednostki stowarzyszone objęte konsolidacją:

Firma	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Właściwy Sąd/ organ prowadzący rejestry	Udział w kapitale	Metoda konsolidacji	Uwagi
Inda d.o.o.	Słowenia	Prace rozwojowe nad liczydłami	Okrožno sodišče v Ljubljani,	35,00%	Wycena	Jednostka

		elektronicznymi i technologiami komunikacyjnymi wykorzystywanymi w smart meteringu	1413554		metodą praw własności	stowarzyszona Udział pośredni
ZAO „Teplovodomer”	Mytishi Rosja	Produkcja i sprzedaż wodomierzy i ciepłomierzy oraz ich legalizacja i serwis	EGRUL, 1025003516603	50,00%	Wycena metodą praw własności	Jednostka stowarzyszona Udział pośredni

1.1.4. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd

Mirosław Klepacki – Prezes Zarządu
Arkadiusz Chmielewski – Członek Zarządu
Tomasz Łątka – Członek Zarządu (od 1 września 2020 roku)

Rada Nadzorcza

Janusz Niedźwiecki – Przewodniczący Rady Nadzorczej
Mariusz Lewicki – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Janusz Marzygliński – Członek Rady Nadzorczej
Danuta Guzowska – Członek Rady Nadzorczej
Marcin Murawski – Członek Rady Nadzorczej
Kazimierz Piotrowski – Członek Rady Nadzorczej
Tadeusz Sosgórnik – Członek Rady Nadzorczej

2. Informacje o podstawie sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, walucie sprawozdawczej oraz zastosowanym poziomie zaokrągleń

2.1. Podstawa sporządzenia rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Prezentowane roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Apator S.A. na dzień oraz za rok kończący się 31 grudnia 2020 roku sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej.

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Apator S.A. obejmuje rok 2020 oraz zawiera dane porównawcze za rok 2019.

2.2. Zasady rachunkowości

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą (koncepcją) kosztu historycznego, za wyjątkiem wyceny niektórych aktywów trwałych (nieruchomości inwestycyjne) i instrumentów finansowych (instrumenty pochodne), które wyceniane są według wartości godziwej. Zasady rachunkowości przyjęte przy sporządzaniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są zgodne z zasadami przyjętymi przy sporządzaniu rocznego sprawozdania finansowego za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2019 roku.

2.3. Zastosowane Międzynarodowe Standardy Rachunkowości Finansowej

ZMIANY MIĘDZYNARODOWYCH STANDARDÓW RACHUNKOWOŚCI FINANSOWEJ I ICH WPŁYW NA SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Przy sporządzaniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za okres od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. zastosowano, co do zasady, takie same zasady (politykę) rachunkowości i metody obliczeniowe, co w ostatnim sprawozdaniu finansowym za rok zakończony 31 grudnia 2019 r.

Standardy, które weszły w życie 1 stycznia 2020 r., lecz nie mają istotnego wpływu przy sporządzaniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy to:

- Zmiany w zakresie referencji do założeń koncepcyjnych w MSSF,
- Zmiany do MSSF 3 Połączenia przedsięwzięć – definicja przedsięwzięcia,
- Zmiany do MSR 1 oraz MSR 8 – definicja terminu „istotny”,
- Zmiany do MSSF 9, MSR 39 oraz MSSF 7 – reforma IBOR,
- Zmiany do MSSF 16 Leasing – uproszczenie dotyczące zmian wynikających z umów leasingu w związku z COVID-19.

NOWE I ZMIENIONE STANDARDY I INTERPETACJE, JESZCZE NIEOBOWIĄZUJĄCE

Grupa nie zdecydowała się na zastosowanie w niniejszym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu standardów, interpretacji lub zmian, które nie weszły jeszcze w życie.

Następujące nowe Standardy, zmiany do Standardów i Interpretacje nie zostały przyjęte przez UE lub nie są jeszcze obowiązujące dla okresów kończących się 31 grudnia 2020 r. i nie zostały zastosowane w rocznym jednostkowym sprawozdaniu finansowym:

- MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe,
- Zmiany do MSSF 10 Jednostkowe Sprawozdania Finansowe oraz do MSR 28 Jednostki Stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia – dotyczące sprzedaży lub wniesienia aktywów,
- Zmiany do MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe – odroczenie zastosowania MSSF 9 Instrumenty finansowe,
- Zmiany do MSSF9, MSR 39, MSSF 7, MSSF4 oraz MSSF 16 – reforma IBOR,
- Zmiany do MSSF 3 Połączenia przedsięwzięć – aktualizacja referencji do Założeń Koncepcyjnych,
- Zmiany do MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe – przychody z produktów wyprodukowanych w okresie przygotowywania rzeczowych aktywów trwałych do rozpoczęcia funkcjonowania,
- Zmiany do MSR 37 Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe – wyjaśnienia nt. kosztów ujmowanych w analizie,
- Roczny program poprawek 2018-2020 (zmiany do MSSF 1, zmiany do MSSF 9, MSR 41, MSSF 16),
- MSSF 17 Umowy Ubezpieczeniowe,
- MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych – klasyfikacja zobowiązań jako krótko- i długoterminowe.

2.4. Waluta sprawozdawcza i funkcjonalna oraz zastosowany poziom zaokrągleń

Walutą sprawozdawczą niniejszego rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski, a wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej).

Walutami funkcjonalnymi zagranicznych jednostek zależnych są odpowiednio:

- Apator GmbH - EUR,
- Apator Metra – CZK,
- George Wilson Industries Ltd. – GBP,
- Miitors ApS. – DKK.

Na dzień sprawozdawczy aktywa i zobowiązania tych zagranicznych jednostek zależnych są przeliczane na walutę sprawozdawczą Grupy po kursie obowiązującym na ten dzień, a ich sprawozdania z całkowitych dochodów są przeliczane po średnim ważonym kursie wymiany za dany rok obrotowy. Różnice kursowe powstałe w wyniku takiego przeliczenia są ujmowane bezpośrednio w kapitale własnym jako jego odrębny składnik. Walutą funkcjonalną pozostałych spółek jest polski złoty.

2.5. Czas trwania działalności grupy

Czas trwania działalności jednostki dominującej Apator S.A. oraz jednostek objętych konsolidacją jest nieoznaczony.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości, to jest w okresie nie krótszym niż 12 miesięcy licząc od końca okresu sprawozdawczego.

2.6. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone i podpisane przez Zarząd jednostki dominującej dnia 27 kwietnia 2021 roku.

3. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe grupy kapitałowej Apator

3.1. Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

WYSZCZEGÓLNIENIE	NOTA	na dzień	
		31.12.2020	31.12.2019
Aktywa trwałe		496 611	472 363
Wartości niematerialne	8.4	103 038	95 406
Wartość firmy jednostek zależnych	8.5	125 546	123 785
Rzeczowe aktywa trwałe	8.6	187 895	170 914
Prawo do użytkowania aktywów	8.7	38 587	34 220
Aktywo kontraktowe	8.3	1 625	3 250
Nieruchomości inwestycyjne	8.9	1 441	1 502
Inwestycje w jednostkach wspólnie kontrolowanych konsolidowane metodą praw własności	8.10	2 048	2 540
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	8.11	0	64
- w pozostałych jednostkach		0	64
Należności długoterminowe	8.13	5 777	7 327
- od pozostałych jednostek		5 777	7 327
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	8.16	78	28
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	8.23	30 576	33 327
Aktywa obrotowe		378 338	415 473
Zapasy	8.12	155 074	151 698
Aktywo kontraktowe	8.3	1 626	11 946
Należności handlowe	8.13	147 374	160 579
- od jednostek powiązanych		4 219	2 317
- od pozostałych jednostek		143 155	158 262
Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	8.13	4 518	2 551
Należności z tytułu innych podatków, cel i ubezpieczeń społecznych	8.13	7 299	11 406
Pozostałe należności krótkoterminowe	8.13	4 748	7 327
- od pozostałych jednostek		4 748	7 327
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	8.11	69	5 654
- w pozostałych jednostkach		69	5 654
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	8.15	29 251	34 322
Środki pieniężne o ograniczonym sposobie dysponowania	8.15	779	432
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	8.16	4 399	4 783
Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	8.14	23 201	24 775
AKTYWA RAZEM		874 949	887 836

WYSZCZEGÓLNIENIE	NOTA	na dzień	
		31.12.2020	31.12.2019
Kapitał własny		517 241	492 889
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		509 756	486 189
Kapitał podstawowy	8.17	3 281	3 286
Pozostałe kapitały	8.18	518 035	482 997
Kapitał z przeszacowania programu określonych świadczeń		(253)	(270)
Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających oraz różnice kursowe z konsolidacji		(4 022)	(1 361)
Niepodzielony wynik finansowy		(7 285)	1 537
- niepodzielony wynik z lat ubiegłych		(54 383)	(38 724)
- wynik bieżącego okresu		60 234	53 410
- odpisy z wyniku bieżącego roku		(13 136)	(13 149)
Udziały niesprawujące kontroli	8.19	7 485	6 700
Zobowiązania		357 708	394 947
Zobowiązania i rezerwy długoterminowe		46 553	57 597
Długoterminowe kredyty i pożyczki	8.20	4 183	15 895
- od pozostałych jednostek		4 183	15 895
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	8.22	1 869	2 470
- wobec pozostałych jednostek		1 869	2 470
Zobowiązania kontraktowe	8.22	976	1 954
Zobowiązania długoterminowe z tytułu prawa do użytkowania aktywów		22 690	21 112
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	8.23	7 484	7 062
Długoterminowe zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	8.21	8 354	8 111
Pozostałe rezerwy długoterminowe	8.21	997	993
Zobowiązania i rezerwy krótkoterminowe		311 155	337 350
Krótkoterminowe kredyty i pożyczki	8.20	125 218	139 261
- od pozostałych jednostek		125 218	139 261
Zobowiązania handlowe	8.22	74 006	86 654
- wobec jednostek powiązanych		142	1 030
- wobec pozostałych jednostek		73 864	85 624
Zobowiązania kontraktowe		977	11 773
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	8.22	5 392	3 747
Zobowiązania z tytułu innych podatków, cel i ubezpieczeń społecznych	8.22	15 910	16 924
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	8.22	46 359	37 619
- wobec pozostałych jednostek		46 359	37 619
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu prawa do użytkowania aktywów		10 133	8 836
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	8.21	17 195	13 743
Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	8.21	15 965	18 650
Zobowiązania związane z aktywami trwałymi zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży		0	143
PASYWA RAZEM		874 949	887 836

3.2. Skonsolidowane sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów

WYSZCZEGÓLNIENIE	NOTA	za okres	
		od 01.01.2020	od 01.01.2019
		do 31.12.2020	do 31.12.2019
Przychody ze sprzedaży dóbr i usług	8.3	934 850	877 593
- jednostkom powiązanym		17 239	21 479
- pozostałym jednostkom		917 611	856 114
Koszt własny sprzedaży		(695 956)	(639 831)
- jednostkom powiązanym		(10 895)	(14 190)
- pozostałym jednostkom		(685 061)	(625 641)
Zysk brutto ze sprzedaży		238 894	237 762
Koszty sprzedaży		(32 238)	(39 754)
Koszty ogólnego zarządu		(126 097)	(123 474)

Zysk ze sprzedaży			80 559	74 534
Pozostałe przychody (koszty) operacyjne, w tym:			(3 320)	490
Przychody	8,25		13 270	9 109
Koszty	8,25		(16 590)	(8 619)
- w tym wynik z tytułu utraty wartości należności			(2 568)	(1 501)
Udział w zyskach jednostek objętych konsolidacją metodą praw własności			1 352	1 393
Zysk z działalności operacyjnej			78 591	76 417
Przychody (koszty) finansowe, w tym:			3 326	(2 533)
Przychody	8,26		8 080	6 377
Koszty	8,26		(4 754)	(8 910)
- w tym wynik z tytułu utraty wartości netto aktywów finansowych			(54)	132
Zysk przed opodatkowaniem			81 917	73 884
Bieżący podatek dochodowy	8,23		(15 479)	(15 659)
Odroczony podatek dochodowy	8,23		(4 201)	(2 938)
Zysk netto			62 237	55 287

WYSZCZEGÓLNIENIE	NOTA	za okres	
		od 01.01.2020	od 01.01.2019
		do 31.12.2020	do 31.12.2019
Inne całkowite dochody			
Inne całkowite dochody / (koszty) netto	ZZWK	(2 644)	3 489
Pozycje, które mogą w przyszłości być przeklasyfikowane do wyniku finansowego:			
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		5 434	1 542
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń wraz z efektem podatkowym		(8 095)	2 023
Pozycje, które w przyszłości nie będą przeklasyfikowane do wyniku finansowego:			
Zyski i straty aktuarialne wraz z efektem podatkowym		17	(76)
Całkowite dochody ogółem		59 593	58 776
Zysk netto, z tego przypadający:		62 237	55 287
akcjonariuszom jednostki dominującej		60 234	53 410
akcjonariuszom niesprawnym kontroli		2 003	1 877
Całkowite dochody ogółem, z tego przypadające:		59 593	58 776
akcjonariuszom jednostki dominującej		57 590	56 932
akcjonariuszom niesprawnym kontroli		2 003	1 844
Zysk netto na jedną akcję zwykłą:			
z działalności kontynuowanej			
- podstawowy		2,06	1,83
- rozwodniony		2,06	1,83
Średnia ważona liczba akcji		29 204 907	29 253 721

3.3. Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

WYSZCZEGÓLNIENIE	KAPITAŁ PRZYPADAJĄCY NA UDZIAŁOWCÓW JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ						Udziały niesprawnym kontroli	KAPITAŁ WŁASNY OGÓŁEM
	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały	Kapitał z przeszacowania programu określonych świadczeń	Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających oraz różnice kursowe z konsolidacji	Niepodzielony wynik finansowy	Razem		
Saldo na dzień 01.01.2019	3 311	448 197	(194)	(4 892)	24 969	471 391	5 593	476 984
Zmiany w kapitale własnym w okresie od 01.01.2019 do 31.12.2019								
Całkowite dochody:								
Zysk netto za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	-	-	-	-	53 410	53 410	1 877	55 287
Podział wyniku na kapitał zapasowy	-	37 644	-	-	(37 644)	-	-	0
Pokrycie straty z kapitału zapasowego	-	(319)	-	-	319	-	-	0
Inne całkowite dochody:								
Pozycje, które mogą być w przyszłości przeklasyfikowane do wyniku finansowego:								
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń wraz z efektem podatkowym	-	-	-	2 023	-	2 023	-	2 023
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	-	-	-	1 508	67	1 575	(33)	1 542
Pozycje, które w przyszłości nie będą przeklasyfikowane do wyniku finansowego:								
Przeszacowanie rezerwy z tytułu programu określonych świadczeń wraz z efektem podatkowym	-	-	(76)	-	-	(76)	-	(76)
Inne całkowite dochody ogółem	-	-	(76)	3 531	67	3 522	(33)	3 489
Całkowite dochody ujęte w okresie od 01.01.2019 do 31.12.2019	-	37 325	(76)	3 531	16 152	56 932	1 844	58 776
Transakcje z właścicielami ujęte bezpośrednio w kapitale własnym								
Dywidendy	-	-	-	-	(26 435)	(26 435)	(573)	(27 008)
Wyplacone zaliczki na dywidendę	-	-	-	-	(13 149)	(13 149)	-	(13 149)
Zakup akcji własnych	-	(5 520)	-	-	-	(5 520)	-	(5 520)
Umorzenie akcji własnych	(25)	2 995	-	-	-	2 970	-	2 970
Pozostałe zmiany kapitału	-	-	-	-	-	-	(164)	(164)
Saldo na dzień 31.12.2019	3 286	482 997	(270)	(1 361)	1 537	486 189	6 700	492 889

WYSZCZEGÓLNIENIE	KAPITAŁ PRZYPADAJĄCY NA UDZIAŁOWCÓW JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ						Udziały niesprawnym kontroli	KAPITAŁ WŁASNY OGÓŁEM
	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały	Kapitał z przeszacowania programu	Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających oraz różnice	Niepodzielony wynik finansowy	Razem		

Saldo na dzień 01.01.2020	3 286	482 997	określonych świadczeń	kursowe z konsolidacji	1 537	486 189	6 700	492 889
			(270)	(1 361)				
Zmiany w kapitale własnym w okresie od 01.01.2020 do 31.12.2020								
Calkowite dochody:								
Zysk netto za okres od 01.01.2020 do 31.12.2020	-	-	-	-	60 234	60 234	2 003	62 237
Podział wyniku na kapitał zapasowy	-	35 512	-	-	(35 512)	-	-	0
Inne calkowite dochody:								
Pozycje, które mogą być w przyszłości przeklasyfikowane do wyniku finansowego:								
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń wraz z efektem podatkowym	-	-	-	(8 095)	-	(8 095)	-	(8 095)
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	-	-	-	5 434	-	5 434	-	5 434
Pozycje, które w przyszłości nie będą przeklasyfikowane do wyniku finansowego:								
Przeszacowanie rezerwy z tytułu programu określonych świadczeń wraz z efektem podatkowym	-	-	17	-	-	17	-	17
Inne calkowite dochody ogółem								
Calkowite dochody ujęte w okresie od 01.01.2020 do 31.12.2020	-	35 512	17	(2 661)	24 722	57 590	2 003	59 593
Transakcje z właścicielami ujęte bezpośrednio w kapitale własnym:								
Dywidendy	-	-	-	-	(18 984)	(18 984)	(573)	(19 557)
Wyplacone zaliczki na dywidendę	-	-	-	-	(13 136)	(13 136)	(573)	(13 709)
Zakup akcji własnych	-	(479)	-	-	-	(479)	-	(479)
Umorzenie akcji własnych	(5)	5	-	-	-	0	-	0
Pozostałe zmiany kapitału	-	-	-	-	(1 424)	(1 424)	(72)	(1 496)
Saldo na dzień 31.12.2020	3 281	518 035	(253)	(4 022)	(7 285)	509 756	7 485	517 241

3.4. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

WYSZCZEGÓLNIENIE	NOTA	za okres	
		od 01.01.2020	od 01.01.2019
		do 31.12.2020	do 31.12.2019
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk przed opodatkowaniem (działalność kontynuowana)		81 917	73 884
Korekty:		51 209	44 883
Amortyzacja wartości niematerialnych		14 559	14 804
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych		37 950	35 067
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych		(2 363)	(1 945)
(Zysk) na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		(2 025)	(1 530)
Strata na sprzedaży aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		537	0
(Zyski) straty z wyceny nieruchomości inwestycyjnych według wartości godziwej		81	(105)
Straty z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych		177	381
Koszty odsetek		2 191	4 316
Udziały w zyskach jednostek współkontrolowanych		(1 352)	(1 393)
Przychody z tytułu odsetek		(146)	(104)
Inne korekty	8,27	1 600	(4 608)
Środki pieniężne z działalności operacyjnej przed uwzględnieniem zmian w kapitale obrotowym		133 126	118 767
Zmiana stanu zapasów		(3 376)	13 927
Zmiana stanu aktywa kontraktowego		11 945	(8 694)
Zmiana stanu należności	8,27	19 072	(4 716)
Zmiana stanu zobowiązań	8,27	(21 440)	11 030
Zmiana stanu rezerw	8,27	851	9 503
Zmiana stanu środków pieniężnych o ograniczonym sposobie dysponowania		(347)	270
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	8,27	764	(2 167)
Środki pieniężne wygenerowane w toku działalności operacyjnej		140 595	137 920
Zapłacony podatek dochodowy		(15 574)	(16 617)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		125 021	121 303
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wydatki na nabycie wartości niematerialnych	8,27	(22 147)	(18 665)
Wpływy ze sprzedaży wartości niematerialnych		0	640
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów leasingowych	8,27	(51 029)	(40 714)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	8,27	14 444	6 054
Nabycie zorganizowanej części przedsiębiorstwa	8,8	(2 705)	0
Otrzymane dywidendy		1 237	1 332
Inne wpływy (wydatki)	8,27	298	(648)
Środki pieniężne netto wykorzystane z działalności inwestycyjnej		(59 901)	(52 001)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Nabycie akcji własnych		(479)	(2 550)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia kredytów i pożyczek		24 293	20 233
Splaty kredytów i pożyczek		(50 373)	(28 878)
Odsetki zapłacone		(1 750)	(3 936)
Dywidendy wypłacone		(33 048)	(39 950)
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		(8 215)	(8 706)
Inne wydatki	8,27	(619)	(524)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(70 191)	(64 311)
Zwiększenie (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych		(5 071)	4 991
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		34 322	29 331
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	8,15	29 251	34 322

4. Stosowane zasady rachunkowości

4.1. Podstawa sporządzenia (zasady ogólne)

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, za wyjątkiem wyceny niektórych aktywów trwałych (nieruchomości inwestycyjne) i instrumentów finansowych (instrumenty pochodne), które wyceniane są według wartości

godziwej.

Najistotniejsze ze stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości zostały zaprezentowane w punktach od 4.2.1 do 4.3.16.

Zasady i polityka rachunkowości przedstawione poniżej stosowane były w odniesieniu do wszystkich okresów zaprezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym przez Grupę.

4.2. Konsolidacja

4.2.1. Zasady konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe jednostki dominującej Apator S.A. oraz spółek zależnych.

Na dzień nabycia jednostki zależnej (objęcia kontroli), aktywa i pasywa jednostki nabywanej są wyceniane według ich wartości godziwej. Nadwyżka ceny nabycia ponad wartość godziwą możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto jednostki jest ujmowana w aktywach sprawozdania z sytuacji finansowej jako wartość firmy. W przypadku, gdy cena nabycia jest niższa od wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto jednostki, różnica ujmowana jest w wyniku okresu, w którym nastąpiło nabycie. Udziały niesprawujące kontroli są wykazywane według przypadającej na nich wartości godziwej aktywów netto.

W przypadku nabywania udziałów niesprawujących kontroli tj. nabywania dodatkowych udziałów/akcji mając już wcześniej kontrolę nie ustala się nowej wartości godziwej nabywanych aktywów i pasywów. Operację tą ujmuje się jako przesunięcie w kapitałach pomiędzy udziałami niesprawującymi kontroli a udziałem spółki dominującej w wartości ustalonej w oparciu o wartość godziwą aktywów netto na dzień objęcia kontroli.

Spółki zależne, nad którymi jednostka dominująca utraciła kontrolę w ciągu roku podlegają konsolidacji od początku roku obrotowego do dnia utraty kontroli. Wyniki finansowe jednostek nabytych w ciągu roku są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym od momentu przejścia kontroli.

W przypadkach, gdy jest to konieczne, w sprawozdaniach finansowych jednostek zależnych bądź stowarzyszonych dokonuje się korekt mających na celu ujednoczenie zasad rachunkowości stosowanych przez jednostkę z zasadami stosowanymi przez podmiot dominujący.

Ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego wyłączone zostały wszelkie transakcje, salda, przychody i koszty pomiędzy podmiotami powiązаныmi objętymi konsolidacją.

4.2.2. Inwestycje w podmioty stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone są to jednostki, na których politykę operacyjną i finansową Grupa wywiera znaczący wpływ, lecz ich nie kontroluje.

Wspólne przedsięwzięcie to ustalenia umowne, na mocy których dwie lub więcej strony podejmują działalność gospodarczą podlegającą współkontrolą i obie strony mają prawo do aktywów netto wspólnego przedsięwzięcia.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera udział Grupy w zyskach lub stratach jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć wykazywanych metodą praw własności, od momentu uzyskania znaczącego wpływu lub współkontroli do momentu jej wygaśnięcia.

Grupa dokonuje również pomiaru utraty wartości udziałów w aktywach netto jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć i dokonuje odpowiednich odpisów aktualizujących. W przypadku, gdy udział Grupy w stratach przekracza wartość bilansową jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia wartość ta zostaje zredukowana do zera i zaprzestaje się rozpoznawania dalszych strat, jeśli Grupa nie ma obowiązku ich pokrycia.

4.2.3. Wartość firmy

Wartość firmy to składnik aktywów reprezentujący przyszłe korzyści ekonomiczne powstające z aktywów nabytych w ramach połączenia jednostek, których nie można pojedynczo zidentyfikować ani osobno ująć.

Wartość firmy jest wykazywana jako składnik aktywów i przynajmniej raz w roku poddawana jest testowi na utratę wartości. Skutki utraty wartości odnoszone są w wynik i nie podlegają odwróceniu w kolejnych okresach.

4.3. Szczegółowe zasady wyceny aktywów i pasywów stosowane w grupie kapitałowej

4.3.1. Wartości niematerialne

Badania i rozwój

Wydatki poniesione na etapie prac badawczych z zamiarem pozyskania nowej wiedzy naukowej lub technicznej ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu w momencie ich poniesienia.

Nakłady poniesione na prace rozwojowe, których efekty działań znajdują zastosowanie w opracowaniu lub wytworzeniu nowego lub w znacznym stopniu ulepszanego produktu podlegają aktywowaniu w przypadku, gdy wytworzenie nowego produktu (lub procesu) jest technicznie możliwe i jest ekonomicznie uzasadnione oraz Grupa posiada techniczne, finansowe oraz inne niezbędne środki do ukończenia prac rozwojowych. Koszty podlegające aktywowaniu zawierają: koszty materiałów, wynagrodzenia pracowników bezpośrednio zaangażowanych w prace rozwojowe, uzasadnioną część kosztów pośrednio związanych z wytworzeniem składnika wartości niematerialnych oraz aktywowane koszty finansowania zewnętrznego. Pozostałe koszty prac rozwojowych ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu w momencie ich poniesienia.

Koszty prac rozwojowych ujmowane są jako wartości niematerialne w oparciu o ich cenę nabycia pomniejszoną o skumulowane odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Pozostałe wartości niematerialne

Pozostałe wartości niematerialne nabyte przez Grupę o określonym okresie użyteczności ekonomicznej wykazywane są w oparciu o ich cenę nabycia, pomniejszoną o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości.

Nakłady poniesione w terminie późniejszym

Późniejsze wydatki na składniki istniejących wartości niematerialnych podlegają aktywowaniu tylko wtedy, gdy zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne związane z danym składnikiem. Pozostałe nakłady, w tym nakłady na wytworzone we własnym zakresie: znaki towarowe i markę, są ujmowane jako zysk lub strata bieżącego okresu w momencie poniesienia.

Amortyzacja

Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się w odniesieniu do ceny nabycia składnika aktywów lub wartości jej równoważnej pomniejszonej o jego wartość rezydualną.

Koszt amortyzacji ujmuje się jako zysk lub stratę bieżącego okresu z zastosowaniem metody liniowej w odniesieniu do oszacowanego przez Grupę okresu użytkowania danego składnika wartości niematerialnych, innego niż wartość firmy, od momentu stwierdzenia jego przydatności do użytkowania, co możliwie najlepiej odzwierciedla sposób realizacji przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z użytkowaniem danego składnika aktywów.

Grupa zakłada poniższe okresy użytkowania dla poszczególnych kategorii wartości niematerialnych:

–Patenty i licencje	od 2 do 5 lat
–Prace rozwojowe	od 3 do 5 lat
–Oprogramowanie komputerowe	od 3 do 5 lat
–Relacje z klientami	do 10 lat
–Pozostałe wartości niematerialne i prawne	do 5 lat (z wyjątkiem znaku towarowego, który nie podlega amortyzacji)

4.3.2. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe to aktywa rzeczowe posiadane przez Grupę w celu wykorzystania do produkcji, dostarczania towarów lub świadczenia usług, oddania w odpłatne użytkowanie osobom trzecim lub w celach administracyjnych, co do których przewiduje się, że będą wykorzystywane przez okres dłuższy niż 12 miesięcy. Wycenia się je według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe oraz o odpisy z tytułu utraty wartości. Zgodnie z podejściem opartym na komponentach Grupa przyjmuje odmienne stawki amortyzacyjne dla znaczących elementów składowych rzeczowego aktywa trwałego. Rozpoczęcie amortyzacji następuje w momencie oddania do użytkowania. Przy ustalaniu rocznych stawek amortyzacji uwzględnia się okres ekonomicznego użytkowania rzeczowego aktywa trwałego. Poprawność stosowania okresów i stawek amortyzacyjnych przez Grupę jest okresowo

weryfikowana przez kierowników działów produkcyjnych. Dla celów amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników aktywów są następujące:

-Budynki i budowle	od 3 do 40 lat
-Maszyny i urządzenia	od 2 do 25 lat
-Środki transportu	od 3 do 10 lat
-Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	od 2 do 10 lat

Jeżeli zaistniały okoliczności, które wskazują na to, że wartość sprawozdawcza rzeczowych aktywów trwałych może nie być odzyskiwana, dokonywany jest przegląd tych aktywów pod kątem ewentualnej utraty wartości. Jeżeli istnieją przesłanki wskazujące na to, iż mogła nastąpić utrata wartości, a wartość sprawozdawcza przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną, wówczas wartość tych aktywów bądź ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których te aktywa należą jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna odpowiada wyższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej. Przy ustalaniu wartości użytkowej, szacowane przyszłe przepływy pieniężne są dyskontowane do wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka związanego z danym składnikiem aktywów. W przypadku składnika aktywów, który nie generuje wpływów pieniężnych w sposób znacząco samodzielny, wartość odzyskiwalna jest ustalana dla ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego ten składnik należy.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży/likwidacji lub zaprzestania użytkowania rzeczowych aktywów trwałych są określane jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży a wartością netto tych aktywów i są ujmowane w wyniku okresu, w którym nastąpiła sprzedaż.

Rzeczowe aktywa trwałe w budowie dotyczą aktywów będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia. Rzeczowe aktywa trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania do użytkowania.

Grupa posiada rzeczowe aktywa trwałe wykorzystywane w działalności socjalnej, którymi administruje. Aktywa te łącznie z prawem wieczystego użytkowania gruntu na dzień przejścia na MSSF zostały wycenione w wartości godziwej przez rzeczoznawcę majątkowego.

4.3.3. Leasing

Kwalifikacji leasingu dokonuje się zgodnie z MSSF 16.

Rozpoznanie, czy umowa zawiera znamiona leasingu zależy od treści umowy w momencie jej zawarcia, wskazującej na to, czy realizacja umowy zależy od wykorzystania konkretnego składnika aktywów lub czy umowa daje efektywne prawo do używania konkretnego aktywa, nawet jeśli to prawo nie jest wyraźnie ujęte w umowie.

Umowy mogą zawierać elementy leasingowe i nieleasingowe. Grupa alokuje wynagrodzenie określone w umowie odpowiednio do elementów leasingowych i nieleasingowych na podstawie ich relatywnych wartości godziwych. Jednak w przypadku leasingu nieruchomości, gdzie spółka z Grupy jest leasingobiorcą, wybrano możliwość niewyodrębniania elementów nieleasingowych od elementów leasingowych i ujmowania ich jako pojedynczego elementu leasingowego.

Aktywa i zobowiązania z tytułu leasingu wycenia się w momencie początkowego ujęcia w wartości bieżącej. Zobowiązania leasingowe obejmują wartość bieżącą netto następujących płatności leasingowych:

- stałe opłaty leasingowe (w tym zasadniczo stałe opłaty leasingowe) pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe,
- zmiennie opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki, wycenione początkowo z zastosowaniem tego indeksu lub tej stawki zgodnie z ich wartością w dacie rozpoczęcia,
- kwoty, których zapłaty oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej,
- cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Grupa skorzysta z tej opcji, oraz
- kary pieniężne za wypowiedzenie leasingu, jeżeli w warunkach leasingu przewidziano, że można skorzystać z opcji wypowiedzenia leasingu.

Płatności leasingowe dyskontuje się przy użyciu stopy procentowej leasingu. W większości przypadków stopa ta wynika wprost z warunków zawartych w umowie. Jeśli nie można w prosty sposób ustalić tej stopy, stosuje się końcową stopę procentową leasingobiorcy, czyli stopę procentową, jaką leasingobiorca musiałby zapłacić, aby pożyczyć środki niezbędne do pozyskania składnika aktywów o podobnej wartości, w podobnym środowisku gospodarczym, na podobny okres i przy podobnych zabezpieczeniach.

W celu ustalenia końcowej stopy procentowej, Grupa stosuje koszt finansowania zewnętrznego, składający się ze stopy bazowej i marży.

Jeżeli dająca się łatwo zaobserwować stopa kredytu jest dostępna dla indywidualnego leasingobiorcy (na podstawie ostatnich danych finansowych lub rynkowych), który ma podobny profil płatności do leasingu, wówczas Grupa stosuje tę stopę jako punkt wyjścia do ustalenia końcowej stopy procentowej.

Grupa jest narażona na potencjalne przyszłe zwiększenia zmiennych płatności leasingowych opartych na indeksie lub stawce, które nie są uwzględniane w zobowiązaniu leasingowym, dopóki nie zostaną wprowadzone w życie. W momencie, gdy korekty płatności leasingowych opartych na indeksie lub stawce wejdą w życie, zobowiązanie leasingowe podlega ponownej ocenie i korekcie w powiązaniu ze składnikiem aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

Płatności leasingowe alokuje się pomiędzy kwotę główną i koszty finansowe. Koszty finansowe obciążają wynik finansowy przez okres obowiązywania umowy leasingowej w taki sposób, by uzyskać stałą okresową stopę procentową dotyczącą pozostałego do spłaty salda zobowiązania dla każdego okresu.

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania wycenia się według kosztu, który obejmuje:

- kwotę początkowej wyceny zobowiązania leasingowego,
- wszelkie płatności leasingowe dokonane w dacie rozpoczęcia lub przed nią, pomniejszone o otrzymane zachęty leasingowe,
- wszelkie początkowe koszty bezpośrednie.

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania amortyzuje się liniowo przez okres użytkowania aktywów, nie dłuższy niż okres leasingu. Jeżeli spółka z Grupy ma wystarczającą pewność, że skorzysta z opcji kupna, składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania amortyzuje się przez okres użytkowania danego składnika aktywów.

Grupa zakłada poniższe okresy użytkowania aktywów leasingowych:

- prawo wieczystego użytkowania gruntów – użytkowanie wieczyste,
- najem powierzchni biurowych oraz budynku produkcyjnego – 3 – 6 lat,
- maszyny i urządzenia – 4 – 16 lat,
- sprzęt komputerowy – 3 lata,
- przyrządy, narzędzia – 4 lata,
- środki transportu – 3 – 4 lata.

Płatności związane z krótkoterminowym leasingiem oraz leasingu aktywów o niskiej wartości ujmują się liniowo w kosztach w rachunku zysków i strat. Leasing krótkoterminowy oznacza umowę leasingową na okres 12 miesięcy lub krótszy. Grupa skorzystała ze zwolnienia, pozwalającego nie klasyfikować jako leasing aktywów o niskiej wartości. Aktywa o niskiej wartości obejmują sprzęt komputerowy. Próg materialności ustalono na poziomie 20 tys. zł dla wartości prawa do użytkowania pojedynczego aktywa w leasingu.

Okresy leasingu są negocjowane indywidualnie i zawierają szeroką gamę zróżnicowanych warunków. Umowy leasingowe nie nakładają żadnych innych warunków specjalnych (tzw. kowenantów) poza zabezpieczeniami na aktywach będących przedmiotem leasingu na rzecz leasingodawcy. Aktywa będące przedmiotem leasingu nie mogą stanowić zabezpieczenia na potrzeby kredytów i pożyczek.

Umowy dotyczące leasingu zawarte przez Grupę nie zawierają co do zasady opcji przedłużenia, co jednak nie wyklucza przedłużenia umowy na kolejny okres. Umowy te, co do zasady, zawierają natomiast klauzule wypowiedzenia, stosowane w celu zapewnienia jak największej elastyczności operacyjnej w odniesieniu do zarządzania aktywami wykorzystywanymi w działalności operacyjnej Grupy. Większość opcji wypowiedzenia leasingu może być wykonana zarówno przez Grupę, jak i przez leasingodawcę.

Wartość zobowiązania leasingowego wylicza się w oparciu o następujące założenia:

- w przypadku prawa wieczystego użytkowania gruntów – zakłada się użytkownię wieczyste,
- w przypadku umów terminowych – zakłada się maksymalny okres mogący generować zobowiązanie,
- w przypadku umów zawartych na czas nieokreślony – dokonuje się ich indywidualnej analizy biznesowej determinującej założony okres użytkowania,
- stopa dyskonta – ustalona zgodnie z przyjętymi zasadami.

4.3.4. Nieruchomości inwestycyjne

Za nieruchomości inwestycyjne uznaje się nieruchomości, które traktowane są jako źródło przychodów z czynszów i/lub utrzymywane są w posiadaniu ze względu na spodziewany przyrost ich wartości. Nieruchomości inwestycyjne wyceniane są na dzień sprawozdawczy w wartości godziwej, a więc opartej na doświadczeniu historycznym oraz założeniach rynkowych i osądach co do ich potencjału. Zyski i

straty wynikające ze zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są w wyniku finansowym w okresie, w którym powstały.

4.3.5. Aktywa trwałe i grupy aktywów netto przeznaczone do zbycia

Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do zbycia a także grupy aktywów netto przeznaczonych do zbycia wyceniane są po niższej z dwóch wartości: wartości sprawozdawczej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

Aktywa trwałe i grupy aktywów netto są klasyfikowane jako przeznaczone do zbycia, jeżeli ich wartość sprawozdawcza będzie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy składnik aktywów (lub grupa aktywów netto przeznaczonych do zbycia) jest dostępny w swoim obecnym stanie do natychmiastowej sprzedaży, a wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

4.3.6. Zapasy

Materiały i towary wycenia się według ceny nabycia (ceny zakupu powiększonej o koszty transportu, opłaty graniczne, cło, koszty rozładunku i załadunku). Rozchód materiałów i towarów wyceniany jest według średniej ważonej.

Produkty wycenia się na bieżąco po koszcie wytworzenia, a zapas produktów i towarów wyceniany jest według kosztów wytworzenia nie wyższych od ich cen sprzedaży netto, możliwych do uzyskania, gdyby sprzedaż miała miejsce na dzień sprawozdawczy. Na koszt wytworzenia składa się suma kosztów bezpośrednich (materiały, płace) i uzasadniona część kosztów pośrednich związanych z wytworzeniem produktu obejmująca koszty pośrednie produkcji i część stałych kosztów pośrednich odpowiadającą poziomowi tych kosztów przy normalnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnych.

Zapasy są weryfikowane na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Na zapasy nieprzydatne ekonomicznie dokonuje się 100% odpisu aktualizującego. Ponadto dla celów urealnienia wartości zapasów przeprowadza się analizę struktury wiekowej, której decydującym czynnikiem jest data przychodu i rozchodu z magazynu. Taki sposób statystycznej kalkulacji odpisów zawiera element szacunkowy wpływający na wartość sprawozdawczą zapasów.

4.3.7. Koszty finansowania zewnętrznego

Grupa aktywuje koszty finansowania zewnętrznego (odsetki i inne koszty ponoszone przez Grupę w związku z uruchomieniem finansowania), które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu lub budowie rzeczowych składników majątku. Zasady aktywowania nie są stosowane do nieruchomości inwestycyjnych i zapasów produkowanych w sposób powtarzalny, o krótkim cyklu produkcyjnym.

W zakresie, w jakim Grupa pożycza środki specjalnie w celu sfinansowania pozyskania składnika aktywów, kwota kosztów finansowania zewnętrznego, którą można aktywować, stanowi różnicę między rzeczywistymi kosztami finansowania zewnętrznego w danym okresie, a przychodami jednostek z tytułu tymczasowego zainwestowania tych pożyczonych środków.

Jeżeli Grupa pożycza środki finansowe z ogólnym przeznaczeniem, a następnie wykorzystuje je w celu pozyskania składnika aktywów, wówczas do wydatków poniesionych w danym okresie stosuje się stopę kapitalizacji (średnia ważona kosztów finansowania zewnętrznego, obejmująca ogół kredytów i pożyczek pozostających do uregulowania w tym okresie).

4.3.8. Instrumenty finansowe

Jako instrument finansowy Grupa kwalifikuje każdą umowę, która skutkuje jednocześnie powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej ze stron i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej ze stron, pod warunkiem, że z kontraktu zawartego między dwiema lub więcej stronami jednoznacznie wynikają skutki gospodarcze. Klasyfikacja aktywów finansowych jest uzależniona od przyjętego przez Grupę modelu zarządzania aktywami finansowymi oraz warunków umownych przepływów pieniężnych.

Aktywa finansowe klasyfikowane są do jednej z następujących kategorii:

-aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu - instrumenty dłużne utrzymywane w celu ściągnięcia umownych przepływów, które obejmują wyłącznie spłaty kapitału i odsetek. W tej kategorii Grupa klasyfikuje i prezentuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w szczególności:

- należności handlowe, inwestycyjne,
- udzielone pożyczki,
- środki pieniężne,
- ekwiwalenty środków pieniężnych;

-aktywa wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody - instrumenty dłużne, z których przepływy stanowią wyłącznie płatności kapitału i odsetek, a które są utrzymywane w celu ściągnięcia umownych przepływów pieniężnych i w celu sprzedaży; wyceniane są według wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, za wyjątkiem zysków i strat z tytułu utraty wartości, przychodów z tytułu odsetek oraz różnic kursowych, które ujmuje się w wyniku finansowym.

Na dzień 1 stycznia 2020 roku i 31 grudnia 2020 roku Grupa nie posiadała instrumentów dłużnych zaklasyfikowanych do tej kategorii. W odniesieniu do posiadanych instrumentów kapitałowych, które nie dają kontroli, współkontroli ani znaczącego wpływu na jednostki, Grupa po początkowym ujęciu wycenia te inwestycje w instrumenty kapitałowe w wartości godziwej z prezentacją zysków i strat z tytułu zmian wartości godziwej w pozostałych całkowitych dochodach.

-aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - aktywa, które nie spełniają kryteriów wyceny według zamortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej przez całkowite dochody wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy. Do tej kategorii Grupa zalicza instrumenty pochodne (w szczególności kontrakty forward oraz swap);

Zobowiązania finansowe klasyfikowane są do jednej z następujących kategorii:

-prezentowane w wartości godziwej przez wynik finansowy - ujmowane są w pozycji „Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania krótkoterminowe” i obejmują posiadane przez Grupę instrumenty pochodne (w szczególności kontrakty forward oraz swap);

-wyceniane według zamortyzowanego kosztu - zobowiązania finansowe niezaklasyfikowane jako „wykazywane w wartości godziwej przez wynik finansowy”; ujmowane są przede wszystkim w pozycji „Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania krótkoterminowe”.

Ujmowanie i wycena składnika aktywów finansowych oraz zobowiązania finansowego na moment ujęcia oraz usuwanie

Grupa ujmuje składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w swoim sprawozdaniu z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy staje się stroną umowy tego instrumentu.

Pierwotnie wyceniane są one w wartości godziwej. Koszty transakcji przypisywane bezpośrednio do zakupu lub emisji aktywów i zobowiązań finansowych (z wyjątkiem aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik) odpowiednio dodaje się do lub odejmuje od wartości godziwej aktywów lub zobowiązań finansowych w chwili początkowego ujęcia. Koszty transakcji bezpośrednio przypisywane nabyciu aktywów finansowych lub przyjęciu zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik ujmuje się bezpośrednio w wyniku.

Aktywa finansowe wyłączone są z ksiąg rachunkowych, gdy prawa do uzyskiwania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub zostały przeniesione, a Grupa dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i pożytków z tytułu ich własności. W przypadku, gdy Grupa nie przenosi wszystkich rodzajów ryzyka i korzyści wynikających z praw własności ani ich nie zachowuje, ale nadal sprawuje kontrolę nad przeniesionym składnikiem aktywów, ujmuje zachowane udziały w tym składniku i związane z nimi zobowiązania, które będzie musiała uiścić.

Jeżeli Grupa zachowuje wszystkie rodzaje ryzyka i korzyści wynikające z prawa własności do przeniesionego składnika aktywów, nadal ujmuje ten składnik oraz zabezpieczone finansowanie zewnętrzne na poczet otrzymanych korzyści.

Grupa zaprzestaje ujmowania zobowiązań finansowych wyłącznie w przypadku ich wypelnienia, umorzenia lub wygaśnięcia. Różnicę między wartością bilansową usuniętego zobowiązania finansowego, a zapłatą uiszczoną lub należną ujmuje się w wyniku.

Wycena po początkowym ujęciu

Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu, wykazuje się (po początkowym ujęciu) według zamortyzowanego kosztu, z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Zobowiązania finansowe, inne niż wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, wykazuje się według zamortyzowanego kosztu, stosując metodę efektywnej stopy procentowej.

Aktywa i zobowiązania finansowe zaklasyfikowane do kategorii wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy (w tym instrumenty pochodne) przeszacowuje się do wartości godziwej z ujęciem efektów wyceny w wyniku finansowym.

Utrata wartości aktywów finansowych

Grupa stosuje model oczekiwanych strat kredytowych (ang. expected credit losses – „ECL”) dla następujących kategorii aktywów finansowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu:

- należności handlowe - stanowią kwoty należne od klientów za towary sprzedane lub usługi wykonane w toku zwykłej działalności gospodarczej. Jeżeli spłaty należności można oczekiwać w ciągu jednego roku (lub w zwykłym cyklu działalności gospodarczej przedsiębiorstwa, jeżeli jest dłuższy), należności klasyfikuje się jako aktywa obrotowe. W przeciwnym wypadku, wykazuje się je jako aktywa trwałe.
- udzielone pożyczki
- środki pieniężne oraz ekwiwalenty środków pieniężnych.

Grupa dokonuje oceny oczekiwanych strat kredytowych związanych z aktywami finansowymi wycenianymi wg zamortyzowanego kosztu, niezależnie od tego czy wystąpiły przesłanki utraty wartości.

Odpis z tytułu utraty wartości należności handlowych

W przypadku krótkoterminowych należności handlowych, Grupa stosuje podejście uproszczone (zgodne z MSSF 9) i wycenia odpisy z tytułu utraty wartości w wysokości strat kredytowych oczekiwanych w całym okresie życia należności od momentu jej początkowego ujęcia.

Odpis z tytułu utraty wartości tworzony jest na należności bieżące, przeterminowane (wątpliwe), w windykacji i sporne w kwocie brutto (z podatkiem VAT). Odpis z tytułu utraty wartości należności przeterminowanych jest tworzony po uwzględnieniu skumulowanego odpisu na należności sporne i w windykacji.

Odpisów z tytułu utraty wartości dokonuje się na podstawie szacunku prawdopodobieństwa odzyskiwalności aktywów, w oparciu o dane historyczne. Ponadto, Grupa tworzy odpisy specyficzne na należności zagrożone nieściągalnością (będące przedmiotem spraw spornych, objętych postępowaniem upadłościowym).

Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody

Grupa dokonuje oceny oczekiwanych strat kredytowych związanych z aktywami wycenianymi w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, niezależnie od tego, czy wystąpiły przesłanki utraty wartości.

Kredyty bankowe

Kredyty bankowe początkowo ujmowane są według wartości godziwej powiększonej o dające się bezpośrednio przyporządkować koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu zobowiązania te wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Zobowiązania handlowe i pozostałe

Po początkowym ujęciu wszystkie zobowiązania, z wyjątkiem zobowiązań wycenianych wg wartości godziwej, wycenia się w skorygowanej cenie nabycia, stosując metodę efektywnej stopy procentowej.

Rachunkowość zabezpieczeń

Zabezpieczenia przepływów pieniężnych

Grupa zdecydowała się pozostać przy stosowaniu wymogów dotyczących rachunkowości zabezpieczeń zawartych w MSR 39, zamiast wymogów określonych w MSSF 9. W celu zabezpieczenia ryzyka zmiany kursu walut wykorzystywane są pochodne instrumenty finansowe, takie jak kontrakty walutowe typu fx forward. Poziom zabezpieczeń przyjęty w danym okresie nie może przekroczyć 50% rocznej ekspozycji walutowej w przypadku zabezpieczenia importu, natomiast w przypadku zabezpieczenia eksportu poziom zabezpieczeń mieści się w przedziale 50-80% rocznej ekspozycji walutowej. Bazowanie na planowanej ekspozycji jest rodzajem szacunku wpływającym na wartość instrumentów.

W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem wzrostu stóp procentowych (WIBOR 6M, o który oparte są płatności odsetkowe w związku z zaciągniętym kredytem inwestycyjnym), Grupa wykorzystuje transakcję zabezpieczającą IRS (Interest Rate Swap). Transakcja IRS umożliwia zarządzanie ryzykiem stóp procentowych, pozwalając m. in. na zamianę stopy procentowej kredytu ze stopy zmiennej na stałą, dając możliwość zabezpieczenia przed wzrostem kosztu kredytu.

W związku z tym, że przyszłe planowane płatności z tytułu sprzedaży lub zakupu nie są ujmowane w sprawozdaniu finansowym Grupy, podczas gdy instrumenty zabezpieczające fx forward bez rachunkowości zabezpieczeń są wyceniane do wartości godziwej przez wynik, powstaje potencjalne księgowe niedopasowanie. Celem jego eliminacji Grupa wprowadziła od 1 lipca 2011 roku rachunkowość zabezpieczeń.

Jeśli pochodny instrument finansowy jest wyznaczony jako zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych dotyczących określonego ryzyka związanego z rozpoznaniem składnikiem aktywów, z rozpoznaniem zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, która mogłaby wpłynąć na zysk lub stratę bieżącego okresu, część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie, ujmuje się w innych całkowitych dochodach i prezentuje, jako osobną pozycję z tytułu zabezpieczenia, w kapitale własnym. Zyski lub straty rozpoznane uprzednio w kapitale własnym są przenoszone do zysku lub straty bieżącego okresu w tym samym okresie i w tej samej pozycji, w których zabezpieczane przepływy pieniężne są ujmowane w wyniku finansowym. Nieefektywną część zmian wartości godziwej instrumentu pochodnego ujmuje się natychmiast jako zysk lub stratę bieżącego okresu.

Jeśli instrument zabezpieczający przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń, wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany, wykonany, lub zmianie ulega jego przeznaczenie, Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń. Skumulowane zyski lub straty uprzednio ujęte w innych całkowitych dochodach i prezentowane w kapitałach pozostawia się w kapitałach aż do momentu realizacji planowanej transakcji i jej ujęcia jako zysk lub stratę bieżącego okresu. W przypadku, gdy pozycja zabezpieczana jest aktywem niefinansowym, zyski lub straty uprzednio ujęte w innych całkowitych dochodach korygują wartość sprawozdawczą tego aktywa w momencie jego rozpoznania. Jeśli nie przewiduje się wystąpienia planowanej transakcji, zyski lub straty ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej ujmowane są natychmiast jako zysk lub strata bieżącego okresu. W pozostałych przypadkach kwoty uprzednio ujęte w innych całkowitych dochodach ujmuje się w się jako zysk lub strata bieżącego okresu w tym samym okresie lub okresach, w których zabezpieczana planowana transakcja wywiera wpływ na zysk lub stratę bieżącego okresu.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia, Grupa formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem. Oczekuje się, że zabezpieczanie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka. Efektywność zabezpieczenia jest oceniana na bieżąco w celu sprawdzenia, czy jest ono wysoce efektywne we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zostało ustanowione.

4.3.9. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży obowiązek (prawny lub zwyczajowy) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w wyniku finansowym w wartości netto (pomniejszonej o spodziewane przychody).

Rezerwa na umowy rodzące obciążenia tworzona jest w przypadku, gdy spodziewane przez Grupę korzyści ekonomiczne z umowy są niższe niż nieuniknione koszty wypełnienia obowiązków umownych. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe. Rezerwy tworzy się również na przyszłe zobowiązania spowodowane restrukturyzacją, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów Grupa jest zobowiązana do jej przeprowadzenia lub zawarto w tej sprawie wiążące umowy a plany restrukturyzacji pozwalają w sposób wiarygodny oszacować wartość tych przyszłych zobowiązań.

Grupa tworzy również rezerwę na naprawy gwarancyjne. Rezerwa ta jest szacowana na podstawie danych historycznych dotyczących udziału wadliwych wyrobów w przychodach ze sprzedaży tych produktów (rezerwa statystyczna) oraz w oparciu o faktycznie zgłoszone reklamacje dotyczące zrealizowanych kontraktów (rezerwa indywidualna). Rezerwa statystyczna kalkulowana jest za pomocą wskaźnika opartego na bazie kosztowej pomniejszonej o koszty wykorzystania rezerwy indywidualnej. Rezerwa na naprawy gwarancyjne jest tworzona w ciężar działalności podstawowej - jako koszt specjalny związany z produkcją wyrobu.

4.3.10. Świadczenia pracownicze

Zgodnie z systemami wynagradzania pracownicy mają prawo do odpraw emerytalnych oraz w niektórych spółkach Grupy mają prawo do nagród jubileuszowych. Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz stałej podstawy określonej w zakładowych układach zbiorowych pracy. Spółki tworzą rezerwę na przyszłe zobowiązania

z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, natomiast odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia.

Tworzone rezerwy na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne ustalane są w oparciu o metodę prognozowanych uprawnień jednostkowych technikami aktuarialnymi. Podstawą do wiarygodnego oszacowania wielkości rezerw są:

- kryteria nabywania praw do wymienionych świadczeń;
- założenia aktuarialne.

Zgodnie z MSR 19 koszt programu określonych świadczeń (rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe) obejmuje następujące składniki:

- koszty świadczeń pracowniczych – ujmowane w wyniku (pozostałe koszty operacyjne);
- odsetki netto od zobowiązań z tytułu określonych świadczeń netto – ujmowane w wyniku (pozostałe koszty operacyjne);
- przeszacowania zobowiązań z tytułu określonych świadczeń netto (zyski / straty aktuarialne) – ujmowane w pozostałych całkowitych dochodach (kapitał z przeszacowania programu określonych świadczeń).

Koszty innych długoterminowych świadczeń pracowniczych (nagrody jubileuszowe) – ujmowane są w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych.

Grupa tworzy rezerwę na koszty kumulowanych płatnych nieobecności, które będzie musiała ponieść w wyniku niewykorzystanego przez pracowników uprawnienia, a które to uprawnienie przysługuje na dzień sprawozdawczy. Rezerwę na koszty kumulowanych płatnych nieobecności ujmuje się jako zobowiązanie po potrąceniu wszelkich kwot już zapłaconych. Rezerwa na koszty kumulowanych płatnych nieobecności stanowi rezerwę krótkoterminową, nie podlega dyskontowaniu i tworzona jest w ciężar działalności podstawowej.

4.3.11. Przychody

Przychody ze sprzedaży dóbr

Grupa całość przychodów ze sprzedaży dóbr rozpoznaje „w punkcie w czasie”, w momencie przejścia kontroli nad danym dobrem przez odbiorcę.

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej zapłat otrzymanych lub należnych i reprezentują one należności za produkty, towary i usługi dostarczone w ramach normalnej działalności gospodarczej, po pomniejszeniu o rabaty, podatek od towarów i usług oraz inne podatki związane ze sprzedażą. Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Przychody ze sprzedaży usług

Przychody z tytułu świadczenia usług dotyczące krótkoterminowych zleceń są rozpoznawane „w punkcie w czasie” w momencie finalizacji usługi, po potwierdzeniu wykonania obligacji kontraktowej (po otrzymaniu protokołu odbioru).

Przychody z tytułu kontraktów długoterminowych rozpoznawane są w momencie transferu kontroli nad towarami lub usługami na rzecz klienta, w wysokości ceny transakcyjnej. Przychody ujmowane są w taki sposób, aby odzwierciedlić przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta w kwocie, która odzwierciedla wynagrodzenie, do którego – zgodnie z oczekiwaniem Grupy – będzie ona uprawniona w zamian za te dobra lub usługi.

Ponadto, zgodnie z MSSF 15 koszty poniesione w celu pozyskania i zabezpieczenia kontraktu z klientem są aktywowane i rozliczane w czasie przez okres konsumowania korzyści z tego kontraktu.

Gwarancje i terminy płatności

Co do zasady, stosowane w Grupie terminy płatności nie przekraczają 90 dni.

Gwarancje w zakresie należytego wykonania kontraktu udzielane są co do zasady na okresy 1-2-letnie, a po ich wygaśnięciu, w okresie kolejnych 2-5 lat (w zależności od umowy), obowiązują gwarancje z tytułu rękojmi.

W przypadku systemów informatycznych, gwarancje udzielane są standardowo na okres 12 miesięcy.

Ustalanie ceny transakcyjnej

W przypadku umów obejmujących kilka zobowiązań do wykonania świadczenia, do każdego z tych zobowiązań przypisywana jest cena transakcyjna w oparciu o jednostkową cenę sprzedaży. Jeśli cen tych nie można ustalić na podstawie bezpośrednich obserwacji, są one szacowane w oparciu o oczekiwane koszty powiększone o narzut.

Szacunki dotyczące przychodów, kosztów bądź stopnia ukończenia prac są weryfikowane, gdy zmieniły się okoliczności. Wynikające z tej weryfikacji zwiększenia bądź zmniejszenia szacowanych przychodów lub kosztów są ujmowane w wyniku finansowym okresu, w którym kierownictwo dowiedziało się o okolicznościach będących podstawą weryfikacji oszacowań.

W przypadku umów o stałej cenie klient płaci stałą kwotę zgodnie z harmonogramem płatności. Jeśli wartość usług wyświadczonych przez Grupę przekracza wartość zapłaty, ujmowane są aktywa z tytułu umowy z klientami. Jeśli wartość zapłaty przekracza wartość wyświadczonych usług, ujmowane jest zobowiązanie z tytułu umowy z klientami.

Element stały wynagrodzenia stanowi iloczyn ceny (zgodnie z oferowanym cennikiem) i liczby sprzedanych dóbr. Element zmienny wynagrodzenia stanowi rabaty. Są one przyznawane okresowo, w przypadku umów ze stałymi odbiorcami, przy zrealizowaniu uzgodnionego wolumenu zakupów lub ustalone indywidualnie, zgodnie z zapisami obowiązujących umów. Rabaty kalkulowane są procentowo od zrealizowanego obrotu (z zastosowaniem ustalonych progów obrotu).

Inne przychody

Odsetki

Przychody z tytułu odsetek ujmowane są sukcesywnie w miarę ich narastania, w odniesieniu do wartości sprawozdawczej netto danego składnika aktywów finansowych, zgodnie z metodą efektywnej stopy procentowej.

Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy do ich otrzymania.

4.3.12. Transakcje w walutach obcych

W sprawozdaniach finansowych jednostek wchodzących w skład grupy kapitałowej Apator transakcje w walucie obcej przelicza się według kursu obowiązującego na dzień dokonania transakcji. Na dzień sprawozdawczy aktywa i pasywa pieniężne wykazuje się według kursu banku wiodącego obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego. Zyski i straty wynikłe z przeliczenia walut są odnoszone bezpośrednio w wynik finansowy.

Walutą funkcjonalną zagranicznej jednostki zależnej Apator GmbH jest EUR, jednostki zależnej Apator Metra – CZK, natomiast walutą funkcjonalną zagranicznej jednostki zależnej Apator Metroteks jest UAH, jednostki zależnej Miltors ApS. – DKK, a jednostki zależnej GEORGE WILSON INDUSTRIES Ltd. – GBP. Na dzień sprawozdawczy aktywa i zobowiązania tych zagranicznych jednostek zależnych są przeliczane na walutę prezentacji Grupy po kursie obowiązującym na dzień sprawozdawczy, a ich sprawozdania z całkowitych dochodów są przeliczane po średnim ważonym kursie wymiany za dany rok obrotowy. Różnice kursowe powstałe w wyniku takiego przeliczenia są ujmowane bezpośrednio w kapitale własnym jako jego odrębny składnik.

W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, zakumulowane odroczone różnice kursowe ujęte w kapitale własnym, dotyczące danego podmiotu zagranicznego, są ujmowane w wyniku finansowym.

4.3.13. Podatki

Podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i część odroczoną. Bieżący i odroczony podatek dochodowy ujmowany jest w zysku lub stracie bieżącego okresu, z wyjątkiem sytuacji, kiedy dotyczy połączenia jednostek oraz pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym lub jako inne całkowite dochody.

Podatek bieżący jest to oczekiwana kwota zobowiązań lub należności z tytułu podatku od dochodu do opodatkowania za dany rok, ustalona z zastosowaniem stawek podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na dzień sprawozdawczy oraz korekty zobowiązania podatkowego dotyczącego lat ubiegłych.

Podatek odroczony ujmuje się w związku z różnicami przejściowymi pomiędzy wartością sprawozdawczą aktywów i zobowiązań i ich wartością ustalaną dla celów podatkowych. Odroczony podatek dochodowy nie jest ujmowany w przypadku następujących różnic przejściowych: początkowe ujęcie aktywów lub zobowiązań pochodzących z transakcji, która nie jest połączeniem jednostek gospodarczych i nie wpływa ani na zysk lub stratę bieżącego okresu ani na dochód do opodatkowania, różnice związane z inwestycjami w jednostkach zależnych i współkontrolowanych w zakresie, w którym nie jest prawdopodobne, że zostaną one zbyte w dającej się przewidzieć przyszłości. Ponadto, nie ujmuje się podatku odroczonego od różnic przejściowych powstałych w związku z początkowym

ujęciem wartości firmy. Podatek odroczony jest wyceniany z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane wtedy, gdy przejściowe różnice odwróca się, przy tym za podstawę przyjmowane są przepisy podatkowe obowiązujące prawnie lub faktycznie do dnia sprawozdawczego. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego są kompensowane, jeżeli Grupa posiada możliwość do wyegzekwowania tytułu prawnego do przeprowadzenia kompensaty bieżących zobowiązań i aktywów podatkowych i pod warunkiem, że aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczą podatku dochodowego nałożonego przez tą samą władzę podatkową na tego samego podatnika lub na różnych podatników, którzy zamierzają rozliczyć zobowiązania i należności z tytułu podatku dochodowego w kwocie netto lub jednocześnie zrealizować należności i rozliczyć zobowiązanie.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego związane z nierozliczoną stratą podatkową, niewykorzystaną ulgą podatkową i ujemnymi różnicami przejściowymi, są ujmowane do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na ich wykorzystanie. Aktywa z tytułu podatku odroczonego podlegają ponownej ocenie na każdy dzień sprawozdawczy i obniża się je w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne zrealizowanie związanych z nimi korzyści w podatku dochodowym.

Spółki wchodzące w skład Grupy Apator stosują stawki podatkowe zgodnie z obowiązującymi przepisami kraju, w którym prowadzą działalność gospodarczą (Czechy 19%, Ukraina 18%, Niemcy 15%, Wielka Brytania 19%, Dania 22%).

4.3.14. Dotacje

Dotacje państwowe to pomoc rządowa, która przybiera formę przekazania jednostce gospodarczej środków w zamian za spełnienie przez nią w przeszłości lub w przyszłości pewnych warunków związanych z jej działalnością operacyjną.

Stosownie do postanowień MSR 20 dotacje rządowe ujmowane są w księgach rachunkowych w momencie, w którym istnieje wystarczająca pewność, że jednostka spełni warunki związane z dotacją oraz dotacja zostanie otrzymana.

Co do zasady, gdy dofinansowanie dotyczy danej pozycji kosztowej, jest ono ujmowane jako pomniejszenie odpowiednich kosztów. Natomiast w przypadku, gdy środki te dotyczą składnika aktywów, wówczas ich wartość godziwa pomniejsza wartość początkową tego składnika.

W indywidualnych przypadkach dofinansowanie może być także ujmowane jako pozostały przychód operacyjny.

4.3.15. Ulga strefowa wynikająca z prowadzenia działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej

Jednostka dominująca Apator S.A. korzysta ze zwolnienia w podatku dochodowym z tytułu kosztów nowej inwestycji na mocy uzyskanego w dniu 28 grudnia 2010 roku zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej na obszarze Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Zwolnieniu podlega dochód strefowy, czyli dochód uzyskany z działalności gospodarczej prowadzonej na terenie PSSE, w ramach uzyskanego zezwolenia.

Apator S.A. ujmuje ulgę podatkową wynikającą z prowadzenia działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej (zwolnienie z podatku dochodowego od osób prawnych) zgodnie z MSR 12 tj. rozpoznaje ją jako aktywa z tytułu odroczonego podatku do wysokości możliwej do uzyskania pomocy publicznej. Maksymalna wysokość możliwej do uzyskania pomocy kalkulowana jest jako iloczyn intensywności pomocy obowiązującej dla województwa oraz wartości nakładów poniesionych w ramach inwestycji uznanych za wydatki kwalifikowane. Aktywa z tytułu podatku odroczonego związane z niewykorzystaną ulgą podatkową są ujmowane do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na ich wykorzystanie. Aktywa te podlegają ponownej ocenie na każdy dzień sprawozdawczy i obniża się je w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne zrealizowanie związanych z nimi korzyści w podatku dochodowym.

4.3.16. Kapitały własne

Do kapitałów własnych Grupa zalicza: kapitał podstawowy, pozostałe kapitały, kapitał z przeszacowania programu określonych świadczeń, kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających oraz różnice kursowe z konsolidacji, niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik bieżącego roku. Pozycje obniżające wielkość kapitałów własnych stanowią odpisy z wyniku finansowego z bieżącego roku, stanowiące wypłaty zaliczek na poczet dywidendy.

5. Raportowanie segmentów działalności

Segment operacyjny jest częścią Grupy zaangażowaną w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskiwać przychody oraz ponosić koszty, w tym przychody i koszty związane z transakcjami z innymi częściami Grupy. Wyniki operacyjne każdego segmentu operacyjnego są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w Grupie, który decyduje o alokacji zasobów do segmentu i ocenia jego wyniki działalności, przy czym dostępne są oddzielne informacje finansowe o każdym segmencie (patrz nota 8.2). Dane dotyczące przychodów i kosztów w poszczególnych segmentach przekazywane są zarządowi do analizy po eliminacji przychodów pomiędzy segmentami. Zarząd analizuje rezultaty każdego z segmentów na poziomie poszczególnych wyników, tj. wyniku brutto ze sprzedaży, wyniku ze sprzedaży, wyniku z działalności operacyjnej oraz EBITDA (sposób kalkulacji EBITDA zaprezentowano w nocie 8.1). Czynnikiem wpływającym na decyzje strategiczne i operacyjne jest również udział poszczególnych segmentów w generowaniu marży operacyjnej Grupy (na poziomie EBITDA). Przychody i koszty segmentów analizowane są po wyeliminowaniu wzajemnych transakcji pomiędzy segmentami. Przy podejmowaniu decyzji operacyjnych nie podlegają natomiast analizie pozycje bilansowe dotyczące poszczególnych segmentów. Dane bilansowe analizowane są na poziomie poszczególnych spółek Grupy.

Na wyniki segmentów składają się wyniki następujących spółek:

- Energia Elektryczna – wyniki Apator S.A. w części dotyczącej opomiarowania energii elektrycznej i aparatury łączeniowej, wyniki Apator Elkomtech S.A., wyniki Apator Rector Sp. z o.o., wyniki FAP Pafal S.A., część wyników Apator GmbH;
- Gaz – wyniki Apator Metrix S.A. wraz z jednostkami kontrolowanymi, wyniki Apator S.A. w części dotyczącej opomiarowania gazu, część wyników Apator GmbH;
- Woda i Ciepło - wyniki Apator Powogaz S.A. wraz z jednostkami kontrolowanymi i stowarzyszonymi, wyniki Apator S.A. w części dotyczącej opomiarowania wody i ciepła;

Obroty wewnętrzne między spółkami Grupy Kapitałowej są eliminowane dla celów raportowania segmentów działalności.

6. Podstawowe osądy i podstawy szacowania niepewności

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od Zarządu Jednostki Dominującej dokonania szacunków, osądów i założeń, które mają wpływ na przyjęte zasady oraz prezentowane wartości aktywów, pasywów, przychodów i kosztów.

Szacunki oraz związane z nimi założenia opierają się na doświadczeniu historycznym oraz różnych czynnikach, które są uznawane za racjonalne w danych okolicznościach. Wyniki tych szacunków dają podstawę do profesjonalnego osądu, co do wartości księgowej aktywów i pasywów. W istotnych kwestiach Zarząd dokonując szacunków opiera się na opiniach niezależnych ekspertów. Faktyczna wartość może różnić się od wartości szacowanej.

Szacunki i założenia związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiana szacunków księgowych jest ujmowana w okresie, w którym zmiana została dokonana.

Następujące obszary wymagają istotnych oszacowań i subiektywnej oceny:

- ujmowanie przychodów i alokacja ceny transakcyjnej dla umów o kilku zobowiązaniach kontraktowych z tytułu których przychód rozpoznawany jest w czasie,
- ujmowanie aktywów z tytułu podatku odroczonego od strat podatkowych z poprzednich okresów,
- niepewność co do oszacowań i subiektywne oceny dokonane w odniesieniu do transakcji leasingu,
- szacunkowy okres użytkowania wartości niematerialnych,
- testy na utratę wartości jednostek zależnych,
- szacunkowy okres użytkowania wartości rzeczowych aktywów trwałych,
- szacunkowa wycena nieruchomości inwestycyjnych,
- oszacowanie zobowiązania emerytalnego z tytułu programu określonych świadczeń,
- utrata wartości aktywów finansowych i niefinansowych,
- utrata wartości zapasów,
- utrata wartości należności,
- wartość instrumentów pochodnych wynikająca z przyjętego poziomu zabezpieczeń przyszłych przepływów pieniężnych.

Szacunki i założenia, które mają istotny wpływ na wartości ujawnione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy zostały ujęte w następujących notach:

- Wartości niematerialne (nota 4.3.1, nota 8.4),
- Wartości firmy jednostek zależnych (nota 4.2.3, nota 8.5),
- Rzeczowe aktywa trwałe (nota 4.3.2, nota 8.6),

- Prawo do użytkowania aktywów, zobowiązania leasingowe (nota 4.3.3, nota 8.7),
- Nieruchomości inwestycyjne (nota 4.3.4, nota 8.9),
- Pozostałe aktywa finansowe (nota 4.3.8, nota 8.11),
- Zapasy (nota 4.3.6, nota 8.12),
- Należności handlowe oraz pozostałe należności (nota 4.3.8, nota 8.13),
- Rezerwy na zobowiązania (noty: 4.3.9, 4.3.10; nota 8.21),
- Odroczony podatek dochodowy (noty: 4.3.13, 4.3.15; nota 8.23),
- Instrumenty pochodne (nota 4.3.8, nota 8.29).

7. Informacja dotycząca sezonowości działalności

Zjawisko sezonowości w działalności Grupy nie jest szczególnie istotne (nie obserwujemy w tym zakresie powtarzalności), chociaż najczęściej - jak to miało miejsce m.in. w ostatnich dwóch latach - zauważalna jest tendencja do zwiększania sprzedaży w ostatnim kwartale. Obecnie, obrotów w 2020 roku nie należy traktować jako reprezentatywnych dla zjawiska sezonowości, z uwagi na skutki utrzymującego się stanu pandemii i kluczowe znaczenie czynników o zdecydowanie jednorazowym charakterze (zahamowanie zamówień od części klientów, brak możliwości realizacji niektórych zleceń, tj. wymiany liczników bezpośrednio w budynkach mieszkalnych, trudności w dostawach części i komponentów).

8. Noty objaśniające do sprawozdania finansowego

8.1. Alternatywne mierniki wyników

EBITDA to miernik pokazujący wyniki osiągnięte przez Grupę po eliminacji wpływu podatku dochodowego, kosztów finansowania oraz amortyzacji. Zarząd Jednostki dominującej uznaje ją jako istotny dodatkowy miernik wyników, w związku z czym EBITDA prezentowana jest w sprawozdaniu obok mierników zdefiniowanych przez MSSF. EBITDA nie jest wskaźnikiem zdefiniowanym w MSSF oraz nie stanowi miernika wystandaryzowanego, zatem wskaźnik ten nie powinien być analizowany osobno lub jako substytut dla miar zdefiniowanych przez MSSF.

Sposób kalkulacji EBITDA zaprezentowano w poniższej tabeli.

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2019
Zysk netto za okres obrotowy	62 237	55 287
(+) Podatek dochodowy	19 680	18 597
Zysk brutto	81 917	73 884
(+) Koszty finansowe	4 754	8 910
(-) Przychody finansowe	8 080	6 377
(+) Amortyzacja	52 509	49 871
EBITDA	131 100	126 288

8.2. Segmenty operacyjne

Działalność grupy Apator skupiona jest w trzech podstawowych segmentach:

- ✓ Energia elektryczna
- ✓ Gaz
- ✓ Woda i ciepło

Zarząd analizuje rezultaty każdego z segmentów na poziomie poszczególnych wyników, tj. wyniku brutto ze sprzedaży, wyniku ze sprzedaży, wyniku z działalności operacyjnej oraz EBITDA. Działalność prowadzona poza tymi segmentami została zaprezentowana jako pozostała.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Energia elektryczna	Gaz	Woda i ciepło	Niealo-kowane	Razem
Wyniki finansowe segmentów operacyjnych za okres od 01.01.2020 do 31.12.2020					
Przychody ze sprzedaży	444 318	250 975	239 557	-	934 850
Koszt własny sprzedaży	338 184	195 864	161 908	-	695 956
Zysk brutto ze sprzedaży	106 134	55 111	77 649	-	238 894
Koszty sprzedaży	13 728	5 493	12 574	443	32 238
Koszty ogólnego zarządu	54 600	26 511	41 279	3 707	126 097
Zysk ze sprzedaży	37 806	23 107	23 796	(4 150)	80 559
Pozostałe przychody (koszty) operacyjne	(3 620)	(696)	996	-	(3 320)
Udział w zyskach spółek stowarzyszonych	-	-	1 352	-	1 352
Zysk z działalności operacyjnej	34 186	22 411	26 144	(4 150)	78 591
Pozostałe przychody (koszty) finansowe	849	1 781	696	0	3 326
Zysk brutto	35 035	24 192	26 840	(4 150)	81 917
Amortyzacja	26 596	15 595	10 318	-	52 509
EBITDA	60 782	38 006	36 462	(4 150)	131 100
Wyniki finansowe segmentów operacyjnych za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019					
Przychody ze sprzedaży	377 271	243 547	256 775	-	877 593
Koszt własny sprzedaży	281 978	186 067	171 786	-	639 831
Zysk brutto ze sprzedaży	95 293	57 480	84 989	-	237 762
Koszty sprzedaży	16 461	6 418	16 518	357	39 754
Koszty ogólnego zarządu	56 443	24 813	39 408	2 810	123 474

Zysk ze sprzedaży	22 389	26 249	29 063	(3 167)	74 534
Pozostałe przychody (koszty) operacyjne	1 044	1 964	(2 518)	-	490
Udział w zyskach spółek stowarzyszonych	-	(277)	1 670	-	1 393
Zysk z działalności operacyjnej	23 433	27 936	28 215	(3 167)	76 417
Pozostałe przychody (koszty) finansowe	(840)	(1 581)	(112)	0	(2 533)
Zysk brutto	22 593	26 355	28 103	(3 167)	73 884
Amortyzacja	24 950	15 415	9 506	-	49 871
EBITDA	48 383	43 351	37 721	(3 167)	126 288

8.3. Przychody

Poniżej zaprezentowano wycenę kontraktów Grupy na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz w okresie porównawczym.

Rozliczenie kontraktów

WYSZCZEGÓLNIENIE	od 01.01.2020	od 01.01.2019
	do 31.12.2020	do 31.12.2019
Przychód z tytułu kontraktów rozpoznany z czego:	934 850	877 593
- przychód rozpoznawany w punkcie w czasie	933 395	875 545
- przychód rozpoznawany w czasie	1 455	2 048

Aktywa i zobowiązania z tytułu kontraktów

Specyfikację aktywów kontraktowych na 31 grudnia 2020 roku zaprezentowano w poniższej tabeli.

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2020	31.12.2019
Aktywa trwałe		
Apator Rector Sp. z o.o.	1 625	3 250
Aktywa obrotowe		
Apator Rector Sp. z o.o.	1 626	1 626
Apator S.A.	-	10 320
Razem	3 251	15 196

W przypadku Apator Rector Sp. z o.o., aktywa kontraktowe dotyczą rozliczenia kosztów realizacji licencji powstałych w wyniku korekty rozpoznania przychodów (i współmiernych kosztów) zgodnie z MSSF 15. Dotyczą one kontraktu zawartego pomiędzy Tauron Dystrybucja S.A. a Konsorcjum, w którego skład weszła spółka Apator Rector Sp. z o.o. Aktywa kontraktowe z tytułu licencji rozliczane są równomiernie w czasie przez okres obowiązywania umowy, tj. do końca grudnia 2022 roku.

W przypadku Apator S.A., wynikało ono z zawartego z PKP Energetyka porozumienia, na mocy którego, Spółka zobowiązała się do odkupienia w ramach reklamacji liczników o łącznej wartości 10.320 tys. zł. W trakcie roku 2020 aktywo to zostało rozliczone ze względu na realizację zakupów tychże liczników. Odkupione liczniki powiększyły zapasy materiałowe.

Zobowiązania kontraktowe w latach 2019-2020, wyspecyfikowane w poniższej tabeli, to zobowiązania dotyczące Apator S.A. i Apator Rector Sp. z o.o.

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2020	31.12.2019
Zobowiązania długoterminowe	976	1 954
Apator Rector Sp. z o.o.	976	1 954
Zobowiązania krótkoterminowe	977	11 773
Apator Rector Sp. z o.o.	977	1 453
Apator S.A.	-	10 320
Razem	1 953	13 727

Wraz z realizacją przez Apator S.A. odkupu liczników od PKP Energetyka (na mocy porozumienia zawartego w 2019 roku w związku z reklamacją), w ciągu 2020 roku rozliczono (zawiązane rok wcześniej) zobowiązania kontraktowe w wysokości 10.320 tys. zł.

Zobowiązania kontraktowe Apator Rector Sp. z o.o. dotyczą nierozliczonych na dzień bilansowy licencji, gwarancji oraz serwisu opcjonalnego, które są rozliczane równomiernie w czasie przez okres trwania tych usług na podstawie zapisów umownych. Rozliczenia te skutkują zmianą salda zobowiązań kontraktowych.

Należności dotyczące kontraktów oraz odpis z tytułu utraty wartości zaprezentowano w nocie 8.13.

Wartość przychodów rozpoznanych w 2020 roku wynikających ze zobowiązań kontraktowych ujętych na bilansie na 31 grudnia 2019 roku wyniosła 1.455 tys. zł.

Kumulatywne zmiany kwot ujętych przychodów, które wynikałyby ze zmian szacunku stopnia zaawansowania prac lub zmian szacunku ceny transakcyjnej były w roku 2020 nieistotne.

Informacje geograficzne

Grupa Kapitałowa Apator wyodrębniła trzy następujące obszary działalności:

- Kraj – obejmujący sprzedaż na terenie kraju
- Unia Europejska – sprzedaż zrealizowana w krajach Unii Europejskiej
- Eksport – sprzedaż zrealizowana w pozostałych krajach

WYSZCZEGÓLNIENIE	Kraj	Eksport poza UE	Unia Europejska	OGÓLEM
<i>Przychody ze sprzedaży segmentów geograficznych za okres od 01.01.2020 do 31.12.2020</i>				
Przychody ogółem	553 402	94 718	286 730	934 850
Sprzedaż na zewnątrz	553 399	77 482	286 730	917 611
Sprzedaż do jednostek powiązanych	3	17 236	-	17 239
<i>Przychody ze sprzedaży segmentów geograficznych za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019</i>				
Przychody ogółem	465 398	100 559	311 636	877 593

Sprzedaż na zewnątrz	465 379	79 099	311 636	856 114
Sprzedaż do jednostek powiązanych	19	21 460	-	21 479

8.4. Wartości niematerialne

Dane dotyczące wartości niematerialnych zaprezentowano w poniższych tabelach.

WYSZCZEGÓLNIENIE	RELACJE Z KLIENTAMI	PATENTY I LICENCJE, OPROGRAMOWANIE KOMPUTEROWE	KOSZTY PRAC ROZWOJOWYCH	POZOSTALE WARTOŚCI NIEMATERIALNE	ZALICZKI NA WARTOŚCI NIEMATERIALNE	RAZEM
Wartość netto na dzień 01.01.2019	14 131	11 970	57 019	8 346	109	91 575
Zwiększenie z tytułu nabycia	-	2 140	5 511	79	-	7 730
Zwiększenie z tytułu własnej produkcji	-	1 170	10 792	2	-	11 964
Zwiększenie z tytułu zaliczki na wartości niematerialne	-	-	-	-	17	17
Zmniejszenie z tytułu likwidacji	(61)	(906)	-	-	-	(967)
Zmniejszenie z tytułu zaniechania inwestycji	-	-	(317)	-	-	(317)
Zmniejszenie wynikające z przekwalifikowania- do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	-	(50)	-	-	(50)
Zmniejszenie wynikające z przekwalifikowania- pozostałe	-	-	(1 170)	-	-	(1 170)
Rozliczenie zaliczki na wartości niematerialne	-	-	-	-	(116)	(116)
Amortyzacja	(2 680)	(2 172)	(9 613)	(340)	-	(14 805)
Zmniejszenie dotychczasowego umorzenia z tytułu likwidacji	-	906	-	-	-	906
Zmniejszenie dotychczasowego umorzenia z tytułu przekwalifikowania- do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	-	50	-	-	50
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	-	1	329	460	-	790
Pozostałe zmiany- brutto	-	(47)	(247)	-	-	(294)
Pozostałe zmiany- umorzenie	-	20	73	-	-	93
Wartość netto na dzień 31.12.2019	11 390	13 082	62 377	8 547	10	95 406
Wartość netto na dzień 01.01.2020	11 390	13 082	62 377	8 547	10	95 406
Zmiana z tytułu nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa	3 009	-	-	372	-	3 381
Zwiększenie z tytułu nabycia	-	1 335	2 985	18	-	4 338
Zwiększenie z tytułu własnej produkcji	-	-	14 194	108	-	14 302
Zwiększenie z tytułu zaliczki na wartości niematerialne	-	-	-	-	1 308	1 308
Zmniejszenie z tytułu likwidacji	-	(1 046)	(1 720)	-	-	(2 766)
Zmniejszenie z tytułu zaniechania inwestycji	-	-	(1 223)	-	-	(1 223)
Zmniejszenie wynikające z przekwalifikowania- pozostałe	-	-	(813)	-	-	(813)
Rozliczenie zaliczki na wartości niematerialne	-	-	-	-	(1 059)	(1 059)
Amortyzacja	(2 680)	(2 752)	(8 857)	(270)	-	(14 559)
Zmniejszenie dotychczasowego umorzenia z tytułu likwidacji	-	1 019	1 541	-	-	2 560
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	-	246	1 706	211	-	2 163
Wartość netto na dzień 31.12.2020	11 719	11 884	70 190	8 986	259	103 038

WYSZCZEGÓLNIENIE	RELACJE Z KLIENTAMI	PATENTY I LICENCJE, OPROGRAMOWANIE KOMPUTEROWE	KOSZTY PRAC ROZWOJOWYCH	POZOSTALE WARTOŚCI NIEMATERIALNE	ZALICZKI NA WARTOŚCI NIEMATERIALNE	RAZEM
Stan na dzień 31.12.2019						
Wartość brutto	26 800	29 106	97 988	15 770	10	169 674
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących	(15 410)	(16 024)	(35 611)	(7 223)	-	(74 268)
Wartość netto	11 390	13 082	62 377	8 547	10	95 406
Stan na dzień 31.12.2020						
Wartość brutto	26 800	29 641	113 117	19 488	259	189 305
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących	(18 090)	(17 757)	(42 927)	(7 493)	-	(86 267)
Wartość netto	8 710	11 884	70 190	11 995	259	103 038

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2020	31.12.2019
Wartość brutto wszystkich w pełni zamortyzowanych wartości niematerialnych będących nadal w użytkowaniu	25 324	21 457
Wartość nakładów na prace badawcze i rozwojowe ujętych jako koszt w okresie	8 942	7 195
Kwota kosztów finansowania zewnętrznego aktywowana w danym okresie	62	51

8.5. Wartość firmy jednostek zależnych

Dane dotyczące wartości firmy prezentują poniższe tabele.

NAZWA JEDNOSTKI ZALEŻNEJ	na dzień	
	31.12.2020	31.12.2019
Apator Rector Sp.z o.o.	43 106	43 106
Apator Elkomtech S.A.	34 506	34 506
Apator Powogaz S.A.	17 855	17 855
Apator Telemetria Sp.z o.o.	5 546	5 546
Apator Metra s.r.o.	716	684
George Wilson Industries Ltd.	3 653	3 556
Miltors ApS	20 164	18 532
Wartość firmy netto	125 546	123 785

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2020	od 01.01.2019
	do 31.12.2020	do 31.12.2019
Wartość firmy brutto na początek okresu	124 251	124 294
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	1 630	(43)

Wartość firmy brutto na koniec okresu	125 881	124 251
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości na początek okresu	(466)	(335)
Zmiana z tytułu wyłączenia jednostki	131	-
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości utworzony w okresie	-	(131)
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości na koniec okresu	(335)	(466)
Wartość firmy netto na koniec okresu	125 546	123 785

W 2020 roku w związku ze sprzedażą TOV Aparator Metroteks nastąpiło zmniejszenie odpisu aktualizującego.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. Zarząd jednostki dominującej przeprowadził test na utratę wartości udziałów w jednostkach zależnych. Założono średnioważony koszt kapitału na poziomie 7,8% i pięcioletni okresu prognozy oparty na planach finansowych spółek na lata 2021 – 2025 zakładający powolne odbudowywanie się gospodarek po kryzysie gospodarczym wywołanym pandemią.

Na podstawie przeprowadzonych testów nie stwierdzono utraty wartości aktywów w obrębie poszczególnych ośrodków wypracowujących środki pieniężne w grupie Aparator (CGU). Test na utratę wartości udziałów w Grupie przeprowadzono w oparciu o szacunek bieżącej wartości sumy przyszłych wolnych przepływów pieniężnych generowanych przez poszczególne ośrodki wypracowujące środki pieniężne, uwzględniających podatek, zmianę stanu sald majątku obrotowego oraz nakłady na środki trwałe i wartości niematerialne. Dla określenia wartości rezydualnej zastosowano 2% stopę wzrostu w kolejnych latach po roku 2025.

W Grupie kapitałowej Aparator, ośrodki wypracowujące środki pieniężne stanowią spółki bezpośrednio zależne od Aparator S.A., z wyjątkiem Aparator Elkomech S.A. i Aparator Rector Sp. z o.o., które zwane są dalej łącznie jako Centrum Automatyzacji Pracy Sieci.

W przypadku Centrum Automatyzacji Pracy Sieci, test na utratę wartości przeprowadzono przy założeniu, że aktywa spółek stanowią jeden ośrodek wypracowujący przepływy pieniężne. Uzasadnieniem dla takiego podejścia jest przede wszystkim wysoki poziom integracji operacyjnej wynikający z komplementarności oferty tych dwóch podmiotów oraz to że w roku 2019 podjęto decyzję o połączeniu tych dwóch spółek. W chwili obecnej z uwagi na pandemię COVID, decyzja o połączeniu została przesunięta w czasie. Obydwie spółki działają w ramach segmentu Energia Elektryczna, co pozwoli, w wyniku połączenia, uzyskać efekty synergii poprzez konsolidację działań w branży energetyki zawodowej i wypracowanie wspólnej oferty. Ponadto, nastąpi optymalizacja działalności operacyjnej poprzez zarządzanie jednym podmiotem i efektywne wykorzystanie zasobów Spółek.

Mimo odsunięcia w czasie formalnego połączenia, efekt synergii postępuje i wyraża się poprzez wspólne realizowanie projektów, w których Aparator Elkomech S.A. korzysta z wiedzy i doświadczenia Aparator Rector Sp. z o.o. w zakresie zarządzania i realizacji projektów informatycznych.

W ramach CGU zakładane jest również poszerzenie oferty produktowej w związku z nabyciem zorganizowanej części przedsiębiorstwa od Atram S.A. oraz rozwojem oferty na dynamicznie rozwijającym się segmencie rynku nowej energetyki opartej o źródła odnawialne.

W wyniku przeprowadzonego testu, Grupa nie stwierdziła utraty wartości majątku. Dla Centrum Automatyzacji Pracy Sieci przeprowadzono analizę wrażliwości na zmianę WACC spowodowaną zmianą stopnia finansowania kapitałem obcym, zmianami kosztu kapitału własnego oraz na zmianę wyniku operacyjnego. Oszacowano, iż wzrost WACC o 3,7 p.p lub spadek wyniku operacyjnego w latach prognozy o 39% może spowodować zrównanie wartości odzyskiwalnej z bilansową (oba czynniki analizowano odrębnie). W związku z tym zmiany wartości stopy dyskonta oraz stopień spadku wyniku operacyjnego nie wpływają w istotny sposób na wynik przeprowadzonego testu.

8.6.Rzeczowe aktywa trwałe

Do najistotniejszych nakładów na rzeczowe aktywa trwałe w trakcie 2020 roku należały inwestycje w maszyny i urządzenia oraz pozostałe rzeczowe aktywa trwałe.

Nie wystąpiły przesłanki świadczące o utracie wartości rzeczowych aktywów trwałych.

Dane dotyczące rzeczowych aktywów trwałych zaprezentowano w poniższych tabelach.

WYSZCZEGÓLNIENIE	GRUNTY, BUDYNKI I BUDOWLE	MASZYNY I URZĄDZENIA	ŚRODKI TRANSPORTU	POZOSTAŁE RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE W BUDOWIE	ZALICZKI NA RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	RAZEM
Wartość netto na dzień 01.01.2019	93 084	40 115	1 599	36 990	10 783	384	182 955
Zwiększenie z tytułu nabycia	27	21 754	277	6 758	-	-	28 816
Zwiększenie stanu z tytułu modernizacji	1 564	1 449	-	2 127	-	-	5 140
Zwiększenie z tytułu własnej produkcji	-	176	-	638	-	-	814
Zwiększenie wynikające z przekwalifikowania- z prawa do użytkowania aktywów w leasingu na rzeczowe aktywa trwałe	-	739	1 800	1 119	-	-	3 658
Zwiększenie wynikające z przekwalifikowania- pozostałe	-	-	1	-	-	-	1
Zwiększenie z tytułu zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe oraz rzeczowych aktywów trwałych w budowie	-	-	-	-	40 094	6 142	46 236
Zmniejszenie z tytułu zbycia	(1 097)	(423)	(1 436)	(650)	(4 557)	-	(8 163)
Zmniejszenie z tytułu likwidacji	(366)	(3 679)	(370)	(5 660)	-	-	(10 075)
Zmniejszenie z tytułu zaniechania inwestycji	-	-	-	-	(15)	-	(15)
Zmniejszenie wynikające z przekwalifikowania- do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	(30 093)	-	-	-	-	-	(30 093)
Zmniejszenie wynikające z przekwalifikowania- z rzeczowych aktywów trwałych do prawa do użytkowania aktywów w leasingu	-	(1 035)	-	-	-	-	(1 035)
Rozliczenie zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe oraz rzeczowych aktywów trwałych w budowie	-	-	-	-	(33 819)	(3 579)	(37 398)
Odwroćenie pozostałych odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów	81	324	-	3	-	-	408
Amortyzacja	(3 463)	(11 711)	(685)	(11 045)	-	-	(26 904)
Umorzenie na dzień wyłączenia jednostki	-	-	-	-	-	-	-
Zwiększenie dotychczasowego umorzenia z tytułu przekwalifikowania- z prawa do użytkowania aktywów w leasingu na rzeczowe aktywa trwałe	-	(234)	(1 455)	(286)	-	-	(1 975)
Zmniejszenie dotychczasowego umorzenia z tytułu zbycia	674	424	1 390	639	-	-	3 127
Zmniejszenie dotychczasowego umorzenia z tytułu likwidacji	366	3 310	335	5 644	-	-	9 655
Zmniejszenie dotychczasowego umorzenia z tytułu przekwalifikowania- do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	5 461	-	-	-	-	-	5 461
Zmniejszenie dotychczasowego umorzenia z tytułu przekwalifikowania- z rzeczowych aktywów trwałych do prawa do użytkowania aktywów w leasingu	-	173	-	-	-	-	173
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	6	167	-	14	-	-	187
Pozostałe zmiany	12	3	(74)	1	(1)	-	(59)
Wartość netto na dzień 31.12.2019	66 256	51 552	1 382	36 292	12 485	2 947	170 914
Wartość netto na dzień 01.01.2020	66 256	51 552	1 382	36 292	12 485	2 947	170 914
Zwiększenie z tytułu nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa	-	136	1	5	-	-	142
Zwiększenie z tytułu nabycia	2 728	10 807	704	10 264	-	-	24 503
Zwiększenie stanu z tytułu modernizacji	1 476	1 949	-	2 612	-	-	6 037
Zwiększenie z tytułu własnej produkcji	-	348	-	1 574	-	-	1 922
Zwiększenie wynikające z przekwalifikowania- z prawa do użytkowania aktywów w leasingu na rzeczowe aktywa trwałe	-	896	1 673	-	-	-	2 569
Zwiększenie z tytułu nakładów na rzeczowe aktywa trwałe w budowie oraz zaliczek na rzeczowe aktywa trwałe	-	-	-	-	50 601	8 568	59 169
Zmniejszenie z tytułu zbycia	(2 766)	(3 609)	(917)	(941)	(3 407)	-	(11 640)
Zmniejszenie z tytułu likwidacji	(11)	(2 691)	-	(9 180)	-	-	(11 882)
Zmniejszenie z tytułu zaniechania inwestycji	-	-	-	-	(44)	-	(44)
Rozliczenie nakładów na rzeczowe aktywa	-	-	-	-	(32 462)	(10 779)	(43 241)

	trwałe w budowie (przyjęcie na stan) oraz zaliczek na rzeczowe aktywa trwałe							
	Odwrocenie pozostałych odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów	2 151	212	-	-	-	-	2 363
	Amortyzacja	(3 136)	(14 242)	(878)	(10 933)	-	-	(29 189)
	Umorzenie na dzień wyłączenia jednostki	-	-	-	-	-	-	-
	Zwiększenie dotychczasowego umorzenia z tytułu przekwalifikowania- z prawa do użytkowania aktywów w leasingu na rzeczowe aktywa trwałe	-	(364)	(1 322)	-	-	-	(1 686)
	Zmniejszenie dotychczasowego umorzenia z tytułu zbycia	393	3 585	823	750	-	-	5 551
	Zmniejszenie dotychczasowego umorzenia z tytułu likwidacji	8	2 450	60	9 351	-	-	11 869
	Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	328	212	1	(41)	10	32	542
	Pozostałe zmiany- umorzenie	-	(1)	-	(3)	-	-	(4)
	Wartość netto na dzień 31.12.2020	67 427	51 240	1 527	39 750	27 183	768	187 895

WYSZCZEGÓLNIENIE	GRUNTY, BUDYNKI I BUDOWLE	MASZYNY I URZĄDZENIA	ŚRODKI TRANSPORTU	POZOSTAŁE RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE W BUDOWIE	ZALICZKI NA RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	RAZEM
Stan na dzień 31.12.2019							
Wartość brutto	96 333	151 174	13 948	153 242	12 485	2 947	430 129
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących	(30 077)	(99 622)	(12 566)	(116 950)	-	-	(259 215)
Wartość netto	66 256	51 552	1 382	36 292	12 485	2 947	170 914
Stan na dzień 31.12.2020							
Wartość brutto	100 239	159 434	15 410	157 535	27 183	768	460 569
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących	(32 812)	(108 194)	(13 883)	(117 785)	-	-	(272 674)
Wartość netto	67 427	51 240	1 527	39 750	27 183	768	187 895

Na rzeczowych aktywach trwałych na 31 grudnia 2020 roku ustanowione były następujące zabezpieczenia:

- Hipoteka umowna na nieruchomości Apator S.A. w Ostaszewie do kwoty 35,9 mln zł, jako zabezpieczenie Umowy wieloproduktowej zawartej między spółkami grupy a ING Bank Śląski S.A.
- Hipoteka w kwocie 50 mln CZK (wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia), ustanowiona na nieruchomości jednostki zależnej Apator Metra w Czechach, w związku z zawartą umową kredytową,
- Hipoteka w wysokości 23,3 mln zł (wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia), ustanowiona na nieruchomościach Apator Metrix S.A., jako zabezpieczenie spłaty zobowiązań wynikających z zawartej z bankiem Milenium umowy kredytowej,
- Przewłaszczenie aktywów trwałych o wartości 2,4 mln zł, jako zabezpieczenie spłaty zobowiązań Apator Metrix S.A. wynikających z zawartej z bankiem Milenium umowy kredytowej,
- Zastaw rejestrowy na środkach trwałych (wraz z cesją z polisy ubezpieczeniowej) o wartości 22,1 mln zł (maszyny i urządzenia) będących własnością Apator S.A., Apator Powogaz S.A., Apator Metrix S.A., Apator Elkomtech S.A., w związku z Umową wieloproduktową zawartą z ING Bank Śląski S.A.,
- Zastaw rejestrowy na środkach trwałych Apator S.A. o wartości 8,3 mln zł (wraz z cesją z polisy ubezpieczeniowej), w związku z zawartą z CITI Bank Handlowy S.A. umową o kredyt w rachunku bieżącym z limitem 10 mln zł;

Na dzień 31 grudnia 2020 roku nie wystąpiły przesłanki świadczące o utracie wartości istotnych rzeczowych aktywów trwałych. W związku ze sprzedażą nieruchomości Apator Powogaz S.A., odpisano natomiast niewykorzystane odpisy aktualizujące. Zestawienie zmian odpisów zaprezentowano w tabeli poniżej.

WYSZCZEGÓLNIENIE	GRUNTY, BUDYNKI I BUDOWLE	MASZYNY I URZĄDZENIA	POZOSTAŁE RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	RAZEM
Wartość odpisów na dzień 01.01.2019	2 232	535	3	2 770
Zwiększenie- utworzenie odpisu w ciężar bieżącego wyniku	-	-	(3)	(3)
Zmniejszenie- odpisanie w przychody niewykorzystanych kwot	(81)	-	-	(81)
Wykorzystanie odpisu- spisanie	-	(324)	-	(324)
Wartość odpisów na dzień 31.12.2019	2 151	211	-	2 362
Wartość odpisów na dzień 01.01.2020	2 151	211	-	2 362
Zmniejszenie- odpisanie w przychody niewykorzystanych kwot	(2 151)	(211)	-	(2 362)
Wartość odpisów na dzień 31.12.2020	-	-	-	-

8.7. Prawo do użytkowania aktywów, zobowiązania leasingowe

W skład aktywowanych przedmiotów leasingu Grupa zalicza:

- prawo wieczystego użytkowania gruntów,
- najem powierzchni biurowych oraz budynku produkcyjnego,
- maszyny i urządzenia,
- sprzęt komputerowy,
- przyrządy, narzędzia,
- środki transportu.

Stopa dyskonta ustalona została zgodnie z przyjętymi zasadami, z tym, że dla umów najmu nieruchomości których okres rozliczania rozpoczął się przed rokiem 2020 przyjęto stopę dyskonta na poziomie 2,4%, natomiast dla umów, których okres rozliczania rozpoczął się w roku 2020 przyjęto stopę dyskonta na poziomie 1%. Zmiana stopy dyskonta wynika ze zmian stóp rynkowych, stanowiących bazę do jej kalkulacji. Dla pozostałych zobowiązań leasingowych stopa dyskonta wynika wprost z warunków zawartych w umowie.

Dane dotyczące prawa do użytkowania aktywów w leasingu zaprezentowano w poniższych tabelach.

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2020	31.12.2019
Grunty, budynki i budowle	19 260	18 249
Maszyny i urządzenia	10 676	7 349
Środki transportu	3 059	3 762
Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	5 587	4 164
Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	5	696
Razem	38 587	34 220

WYSZCZEGÓLNIENIE	GRUNTY, BUDYNKI I BUDOWLE	MASZYNY I URZĄDZENIA	ŚRODKI TRANSPORTU	POZOSTAŁE RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE W BUDOWIE	RAZEM
Wartość netto na dzień 01.01.2019	24 611	6 134	4 149	2 102	-	36 996
Zwiększenie z tytułu przyjęcia w leasing	605	2 264	1 688	3 269	-	7 826
Zwiększenie wynikające z przekwalifikowania- z rzeczowych aktywów trwałych do prawa do użytkowania aktywów w leasingu	-	1 035	-	-	-	1 035
Zwiększenie wynikające z przekwalifikowania- pozostałe	27	-	178	-	-	205
Zwiększenie z tytułu nakładów na rzeczowe aktywa trwałe w budowie oraz	-	-	-	-	8 523	8 523

	zaliczek na rzeczowe aktywa trwałe						
	Zmniejszenie z tytułu zbycia	(507)	-	(220)	-	-	(727)
	Zmniejszenie z tytułu likwidacji	(1 352)	(119)	(71)	-	-	(1 542)
	Zmniejszenie wynikające z przekwalifikowania- do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	(143)	-	-	-	-	(143)
	Zmniejszenie wynikające z przekwalifikowania- z prawa do użytkowania aktywów w leasingu na rzeczowe aktywa trwałe	-	(739)	(1 800)	(1 119)	-	(3 658)
	Zmniejszenie wynikające z przekwalifikowania- pozostałe	(1 106)	(6)	-	-	-	(1 112)
	Rozliczenie nakładów na rzeczowe aktywa trwałe w budowie (przyjęcie na stan) oraz zaliczek na rzeczowe aktywa trwałe	-	-	-	-	(7 827)	(7 827)
	Amortyzacja	(4 358)	(1 409)	(1 948)	(374)	-	(8 089)
	Zwiększenie umorzenia wynikające z przekwalifikowania- z rzeczowych aktywów trwałych do prawa do użytkowania aktywów w leasingu	-	(173)	-	-	-	(173)
	Zmniejszenie dotychczasowego umorzenia z tytułu zbycia	-	-	207	-	-	207
	Zmniejszenie dotychczasowego umorzenia z tytułu likwidacji	-	119	71	-	-	190
	Zmniejszenie dotychczasowego umorzenia wynikające z przekwalifikowania- z prawa do użytkowania aktywów w leasingu na rzeczowe aktywa trwałe	-	234	1 455	286	-	1 975
	Zmniejszenie dotychczasowego umorzenia z tytułu przekwalifikowania- pozostałe	-	-	(46)	-	-	(46)
	Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	472	9	-	-	-	481
	Pozostałe zmiany	-	-	99	-	-	99
	Wartość netto na dzień 31.12.2019	18 249	7 349	3 762	4 164	696	34 220
	Wartość netto na dzień 01.01.2020	18 249	7 349	3 762	4 164	696	34 220
	Zwiększenie z tytułu przyjęcia w leasing	5 865	5 793	1 500	2 217	-	15 375
	Zwiększenie z tytułu nakładów na rzeczowe aktywa trwałe w budowie oraz zaliczek na rzeczowe aktywa trwałe	-	-	-	-	14 683	14 683
	Zmniejszenie z tytułu zbycia	-	-	(713)	-	-	(713)
	Zmniejszenie z tytułu likwidacji	(440)	-	(62)	-	-	(502)
	Zmniejszenie wynikające z przekwalifikowania- z prawa do użytkowania aktywów w leasingu na rzeczowe aktywa trwałe	-	(896)	(1 673)	-	-	(2 569)
	Zmniejszenie wynikające z przekwalifikowania- pozostałe	(219)	-	-	-	-	(219)
	Rozliczenie nakładów na rzeczowe aktywa trwałe w budowie (przyjęcie na stan) oraz zaliczek na rzeczowe aktywa trwałe	-	-	-	-	(15 374)	(15 374)
	Amortyzacja	(4 386)	(1 934)	(1 647)	(794)	-	(8 761)
	Zmniejszenie dotychczasowego umorzenia z tytułu zbycia	-	-	534	-	-	534
	Zmniejszenie dotychczasowego umorzenia z tytułu likwidacji	191	-	36	-	-	227
	Zmniejszenie dotychczasowego umorzenia wynikające z przekwalifikowania- z prawa do użytkowania aktywów w leasingu na rzeczowe aktywa trwałe	-	364	1 322	-	-	1 686
	Wartość netto na dzień 31.12.2020	19 260	10 676	3 059	5 587	5	38 587

WYSZCZEGÓLNIENIE	GRUNTY, BUDYNKI I BUDOWLE	MASZYNY I URZĄDZENIA	ŚRODKI TRANSPORTU	POZOSTAŁE RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE W BUDOWIE	RAZEM
Stan na dzień 31.12.2019						
Wartość brutto	22 607	10 579	7 450	5 115	696	46 447
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących	(4 358)	(3 230)	(3 688)	(951)	-	(12 227)
Wartość netto	18 249	7 349	3 762	4 164	696	34 220
Stan na dzień 31.12.2020						
Wartość brutto	27 813	15 476	6 502	7 332	5	57 128
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących	(8 553)	(4 800)	(3 443)	(1 745)	-	(18 541)
Wartość netto	19 260	10 676	3 059	5 587	5	38 587

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2020	31.12.2019
Zobowiązania długoterminowe z tytułu prawa do użytkowania aktywów	22 690	21 112
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu prawa do użytkowania aktywów	10 133	8 836
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego ogółem	32 823	29 948

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień 31.12.2020		na dzień 31.12.2019	
	Oplaty	Wartość bieżąca opłat	Oplaty	Wartość bieżąca opłat
Płatne w okresie do 1 roku	10 541	10 111	13 486	13 097
Płatne w okresie od 1 roku do 5 lat	15 245	14 383	11 248	10 652
Płatne powyżej 5 lat	13 932	8 329	10 276	6 199
Przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów leasingu finansowego w wartości nominalnej	39 718	32 823	35 010	29 948
Dyskonto	(6 895)	X	(5 062)	X
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	32 823	32 823	29 948	29 948

W sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów wykazano następujące kwoty dotyczące leasingu:

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2019
Amortyzacja aktywów z tytułu prawa do użytkowania		
Budynki	4 386	4 358
Maszyny i urządzenia, pozostałe aktywa	2 728	1 783
Środki transportu	1 647	1 948
Razem amortyzacja	8 761	8 089
Koszty z tytułu odsetek (ujęte w kosztach finansowych)	860	886
Koszt związany z leasingiem krótkoterminowym (ujęty w koszcie sprzedanych produktów i kosztach ogólnego zarządu)	40	45
Koszt związany z leasingiem aktywów o niskiej wartości, który nie zostały wykazany powyżej jako leasing krótkoterminowy (ujęty w kosztach ogólnego zarządu)	27	26

8.8. Nabycie zorganizowanej części przedsiębiorstwa

W dniu 6 listopada 2020 roku, Aparator Elkomech S.A. nabył od firmy Atrem S.A. aktywa obejmujące składniki materialne i niematerialne oraz stosunki umowne związane z działalnością IT w segmencie gazu, za łączną kwotę 3.999 tys. zł netto.

Przejęte aktywa, z wyjątkiem relacji z klientami, to aktywa o niskiej wartości księgowej, a ich wartość godziwa jest do niej zbliżona. Wycena relacji z klientami do wartości godziwej oszacowano przy wykorzystaniu podejścia dochodowego (metody nadwyżki zysku) na kwotę 3 009 tys. zł. Na potrzeby oszacowania wartości relacji z klientami, poddano analizie relacje z siedmioma kluczowymi klientami, generującymi łącznie ponad 91% obrotów, okresem prognozy równym 10 lat i rocznym współczynnikiem utraty klientów na poziomie 22% (na podstawie analizy danych historycznych).

Przejęcie to wprowadziło do majątku Grupy składniki aktywów w wartościach zaprezentowanych w poniższej tabeli.

WYSZCZEGÓLNIENIE	wartość
Zapasy	476
Środki trwałe	142
Wartości niematerialne i prawne, w tym:	3 381
<i>Relacje z klientami</i>	3 009
RAZEM	3 999

8.9. Nieruchomości inwestycyjne

Do nieruchomości inwestycyjnych Grupa Kapitałowa Aparator zakwalifikowała zakupione grunty wraz z budynkami, które oddała w dzierżawę podmiotom niepowiązanym.

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2020	od 01.01.2019
	do 31.12.2020	do 31.12.2019
Wartość na początek okresu	1 502	1 405
Zmniejszenie z tytułu likwidacji	-	(9)
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	20	1
Zwiększenie wartości godziwej	-	105
Zmniejszenie wartości godziwej	(81)	-
Wartość na koniec okresu	1 441	1 502

Nieruchomości te zostały wycenione w wartości godziwej przez niezależnego rzeczoznawcę majątkowego.

Dochody i koszty z tytułu nieruchomości inwestycyjnych prezentuje tabela.

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2020	od 01.01.2019
	do 31.12.2020	do 31.12.2019
Dochody z czynszu ujęte w bieżącym wyniku	141	139
Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnej, która w okresie przynosiła dochody z czynszów	32	34

Na dzień 31 grudnia 2020 roku Grupa dokonała wyceny nieruchomości inwestycyjnych poprzez odniesienie do rynkowych cen transakcyjnych dotyczących podobnych nieruchomości. Z uwagi na niską wartość przeszacowania, aktualizacji wyceny dokonuje się raz w roku.

Nieruchomości inwestycyjne Grupa klasyfikuje do II poziomu hierarchii wartości godziwej.

8.10. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych konsolidowanych metodą praw własności

Dane dotyczące podmiotów stowarzyszonych prezentują poniższe tabele.

WYSZCZEGÓLNIENIE	TEPLOVODOMER	INDA d.o.o.
Procent posiadanych udziałów na dzień 31.12.2020	50,00%	35,00%
Procent posiadanych udziałów na dzień 31.12.2019	50,00%	35,00%
Procent posiadanych głosów na dzień 31.12.2020	50,00%	35,00%
Procent posiadanych głosów na dzień 31.12.2019	50,00%	35,00%
Metoda konsolidacji	praw własności	praw własności

WYSZCZEGÓLNIENIE	NAZWA SPÓŁKI		
	TEPLOVODOMER	INDA d.o.o.	RAZEM
Wartość na dzień 01.01.2019	2 284	498	2 782
Zmiany kapitału własnego z tytułu wypłaty dywidendy	(1 218)	-	(1 218)
Udział w zyskach (stratach) jednostek współkontrolowanych	1 670	(277)	1 393
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	93	(1)	92
Zmiana z tytułu niezrealizowanej marży na sprzedaży	(453)	-	(453)
Pozostałe zmiany	(56)	-	(56)
Wartość na dzień 31.12.2019	2 320	220	2 540
Wartość na dzień 01.01.2020	2 320	220	2 540
Zmiany kapitału własnego z tytułu wypłaty dywidendy	(1 508)	-	(1 508)
Udział w zyskach (stratach) jednostek współkontrolowanych	1 352	-	1 352
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	(305)	6	(299)
Zmiana z tytułu niezrealizowanej marży na sprzedaży	79	-	79
Pozostałe zmiany	(116)	-	(116)
Wartość na dzień 31.12.2020	1 822	226	2 048

WYSZCZEGÓLNIENIE	TEPLOVODOMER	INDA d.o.o.	RAZEM
Wartość na dzień 31.12.2020			
Aktywa trwałe	137	302	439
Aktywa obrotowe	9 546	344	9 890
Zobowiązania krótkoterminowe	(4 217)	(467)	(4 684)
Aktywa netto	5 466	179	5 645
Korekta z tytułu marży zatrzymanej w zapasach	(1 822)	-	(1 822)
Pozostałe korekty	-	(179)	(179)
Aktywa netto do wyciszczenia udziału	3 644	-	3 644
Udział Grupy w aktywach netto	1 822	-	1 822
Przychody ogółem	24 602	4 136	28 738
Zysk (strata) netto	2 704	145	2 849
Całkowite dochody ogółem	2 704	145	2 849
Pozostałe korekty	-	(51)	(51)
Udział Grupy w zysku netto	1 352	-	1 352

Wartość na dzień 31.12.2019			
Aktywa trwałe	49	90	139
Aktywa obrotowe	10 145	552	10 697
Zobowiązania krótkoterminowe	(3 516)	(277)	(3 793)
Aktywa netto	6 678	365	7 043
Korekta z tytułu marży zatrzymanej w zapasach	(2 037)	-	(2 037)
Pozostałe korekty	-	264	264
Aktywa netto do wyciszczenia udziału	4 641	629	5 270
Udział Grupy w aktywach netto	2 321	220	2 541
Przychody ogółem	31 034	3 571	34 605
Zysk (strata) netto	3 228	143	3 371
Całkowite dochody ogółem	3 228	143	3 371
Pozostałe korekty	-	(327)	(327)
Udział Grupy w zysku netto	1 670	(277)	1 393

8.11. Pozostałe aktywa finansowe

Dane dotyczące pozostałych aktywów finansowych zaprezentowano w tabeli poniżej.

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2020	31.12.2019
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	-	64
Instrumenty pochodne	-	64
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe, w tym:	69	5 655
Instrumenty pochodne	68	5 654
Pozostałe aktywa finansowe ogółem, w tym:	69	5 718
- w pozostałych jednostkach	69	5 718

Dane dotyczące odpisów aktualizujących zaprezentowano w poniższej tabeli.

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	od 01.01.2020 do 31.12.2020	od 01.01.2019 do 31.12.2019
Wartość odpisów na początek okresu	191	436
Wykorzystanie odpisu- spisanie	-	(245)
Wartość odpisów na koniec okresu	191	191

8.12. Zapasy

Informacja o wartości sprawozdawczej zapasów została zaprezentowana w poniższej tabeli.

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2020	31.12.2019
Materiały	87 612	58 454
Produkcja w toku	36 877	42 042
Wyroby gotowe	23 858	47 701
Towary	2 593	1 539
Zaliczki na dostawy	4 134	1 962
Wartość zapasów ogółem	155 074	151 698

Zmiany wartości odpisów aktualizujących zapasy zaprezentowano poniżej.

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2020 do 31.12.2020	od 01.01.2019 do 31.12.2019
Odpis aktualizujący zapasy ogółem	12 897	10 078
Wartość odpisów na początek okresu	12 897	10 078
Zwiększenie- utworzenie odpisu w ciężar bieżącego wyniku	8 051	3 629
Zmniejszenie- odpisanie w przychody niewykorzystanych kwot	(2 307)	(879)
Wykorzystanie odpisu- spisanie	-	(9)
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	(25)	78
Wartość odpisów na koniec okresu	18 616	12 897

W IV kw. 2020 roku dokonano szczegółowej weryfikacji zapasów pod kątem możliwości ich sprzedaży. Skutkiem weryfikacji było utworzenie odpisów aktualizujących wartość zapasów. Faktyczna likwidacja zapasów objętych odpisem będzie następowała sukcesywnie w 2021 roku. Informacje dodatkowe dotyczące zapasów zaprezentowano w poniższej tabeli.

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2020	31.12.2019
Wartość zapasów ujętych jako koszt w okresie	647 590	572 068
Wartość zapasów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań	95 698	85 720

Na zapasach będących własnością Apator S.A., Apator Telemetry Sp. z o.o., Apator Powogaz S.A., FAP Pafal S.A., oraz Apator Elkomtech S.A., ustanowiono zastaw rejestrowy o wartości księgowej zapasów nie mniejszej niż 77,5 mln zł (wraz z cesją z polisy ubezpieczeniowej), w związku z zawartą z ING Bank Śląski S.A. umową wieloproduktową.

Na zapasach będących własnością Apator Metrix S.A. ustanowiono zastaw rejestrowy o wartości księgowej nie mniejszej niż 18,2 mln zł. w związku z udzielonym limitem przez Bank Handlowy na udzielenie gwarancji bankowych.

8.13. Należności handlowe oraz pozostałe należności

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2020	31.12.2019
Należności długoterminowe	5 777	7 327
Złożone depozyty, wadła, kaucje	904	1 180
Długoterminowe należności handlowe	4 873	6 147
Należności krótkoterminowe, w tym:	163 939	181 863
Należności handlowe	147 374	160 579
Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	4 518	2 551
Należności z tytułu innych podatków, ceł i ubezpieczeń społecznych	7 299	11 406
Pozostałe należności krótkoterminowe	4 748	7 327
Należności z tytułu sprzedanych rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	25	2 438
Należności z tytułu umów długoterminowych (kontraktów)	300	371
Złożone depozyty, wadła, kaucje	2 437	1 713
Roszczenia sporne	81	75
Przedpłaty- zaliczki na zakup usług	1 466	917

Inne należności		528	1 930
Odpis aktualizujący wartość pozostałych należności krótkoterminowych		(89)	(117)
Należności ogółem, w tym:		169 716	189 190
- od jednostek powiązanych		4 219	2 317
- od pozostałych jednostek		165 497	186 873

Poniżej przedstawiono dane dotyczące struktury wiekowej i odpisów aktualizujących należności handlowe.

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020		2019	
	Wartość brutto	Odpis z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	Wartość brutto	Odpis z tytułu utraty wartości aktywów finansowych
Bieżące	123 170	-	134 139	-
Przeterminowane od 0 do 30 dni	16 508	9	15 706	4
Przeterminowane od 31 do 180 dni	7 979	671	10 563	139
Przeterminowane od 181 do roku	736	339	1 546	1 232
Przeterminowane powyżej roku	3 975	3 975	4 787	4 787
	152 368	4 994	166 741	6 162

Odpis z tytułu utraty wartości należności bieżących jest nieistotny.

W poniższej tabeli zaprezentowano dane odnośnie odpisów aktualizujących należności ogółem.

	2020	2019
Bilans otwarcia na 1 stycznia	6 279	5 406
Utworzenie odpisów indywidualnych (stopień 3 modelu utraty wartości)	4 556	1 605
Utworzenie/(odwrócenie) odpisów wg matrycy odpisów	9	10
Odwrócenie odpisów indywidualnych	(1 943)	(246)
Wykorzystanie odpisów indywidualnych	(1 193)	(496)
Bilans zamknięcia na 31 grudnia	7 708	6 279
Odpis indywidualny	7 689	6 269
Odpis wyliczony na bazie matrycy	19	10

8.14. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

W związku z decyzją o relokacji działalności produkcyjnej spółki Apator Powogaz S.A. (sprzedaży jej obecnej siedziby), dokonano w 2019 roku przekwalifikowania do aktywów przeznaczonych do sprzedaży nieruchomości Powogaz S. A. o wartości księgowej 23 mln zł (sfinalizowanie transakcji nastąpiło w styczniu 2021 roku – szerzej odnośnie sprzedaży w nocie 8.36 - Zdarzenia po dniu bilansowym).

W 2020 roku nastąpiła sprzedaż (zakwalifikowanych wcześniej do sprzedaży) aktywów FAP Pafal S.A. oraz Apator Mining Sp. z o.o.

Szczegółowe wartości aktywów przeznaczonych do sprzedaży zawarto w poniższych tabelach.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Apator Powogaz S.A.
Sprawozdanie z sytuacji finansowej	
Aktywa trwałe	(23 201)
Grunty, w tym prawo wieczystego użytkowania	(16 733)
Budynki, budowle	(6 468)
Aktywa obrotowe	23 201
Aktywa dostępne do sprzedaży	23 201
AKTYWA RAZEM	-

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2020	od 01.01.2019
	do 31.12.2020	do 31.12.2019
Wartość na początek okresu	24 775	446
Zwiększenie wynikające z przekwalifikowania	-	24 775
Zmniejszenie z tytułu zbycia	(1 743)	(338)
Zmniejszenie wynikające z przekwalifikowania	-	(108)
Pozostałe	169	-
Wartość na koniec okresu	23 201	24 775

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2020	od 01.01.2019
	do 31.12.2020	do 31.12.2019
Wartość odpisów na początek okresu	-	1 861
Zmniejszenie- odpisanie w przychody niewykorzystanych kwot	-	(1 861)
Wartość odpisów na koniec okresu	-	-

8.15. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Specyfikację środków pieniężnych i ich ekwiwalentów prezentuje poniższa tabela:

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2020	31.12.2019
Środki pieniężne w kasie	29	62
Środki pieniężne na rachunkach bankowych	27 250	32 716
Środki pieniężne na rachunkach VAT (split payment)	1 448	1 514
Depozyt	31	30
Inne- środki pieniężne w drodze	493	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty ogółem	29 251	34 322

Informacje dodatkowe dotyczące środków pieniężnych o ograniczonym sposobie dysponowania zaprezentowano w poniższej tabeli. Jest to część środków zgromadzonych na rachunkach VAT, którymi ze względu na strukturę zakupów i sprzedaży, Grupa nie może swobodnie dysponować. Pozostała część środków zgromadzonych na rachunkach VAT prezentowana jest jako wysoko płynne aktywo ze względu na fakt, że są one wykorzystywane w toku działalności operacyjnej do regulowania bieżących płatności, a dysponowanie nimi nie jest w istotny sposób ograniczone.

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień
------------------	----------

	31.12.2020	31.12.2019
Środki pieniężne na rachunkach VAT (split payment)	779	432
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty ogółem	779	432

8.16. Rozliczenia międzyokresowe

Informacja dotycząca rozliczeń międzyokresowych została zaprezentowana w tabeli.

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2020	31.12.2019
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	78	28
Ubezpieczenia	6	-
Inne rozliczenia międzyokresowe	72	28
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	4 399	4 783
Ubezpieczenia	898	854
Usługi informatyczne	1 951	2 064
Usługi marketingowe	46	122
Czynsz i media	667	739
Inne rozliczenia międzyokresowe	837	1 004

8.17. Kapitał podstawowy

W dniu 19 listopada 2020 r. Sąd Rejonowy w Toruniu VII Wydział Gospodarczy KRS zarejestrował umorzenie 54.600 akcji na okaziciela.

W związku z powyższym kapitał zakładowy wynosi 3.280.632,80 zł i dzieli się na 32.806.328 akcji, w tym:

- 7.337.001 akcji imiennych uprzywilejowanych co do głosu w stosunku 1:4,
- 25.469.327 akcji na okaziciela.

Powyższe akcje uprawniały na 31.12.2020 r. do wykonania na walnym zgromadzeniu 54.817.331 głosów.

Informacje o kapitale podstawowym zostały zaprezentowane w poniższych tabelach.

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2020	31.12.2019
Liczba akcji	32 806 328	32 860 928
Wartość nominalna akcji	0,10	0,10
Kapitał podstawowy	3 281	3 286

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2020	od 01.01.2019
	do 31.12.2020	do 31.12.2019
Kapitał podstawowy na początek okresu	3 286	3 311
Zmniejszenie kapitału podstawowego w okresie	(5)	(25)
Umorzenie akcji własnych	(5)	(25)
Kapitał podstawowy na koniec okresu	3 281	3 286

Struktura akcjonariuszy na dzień 31 grudnia 2020 roku została przedstawiona w tabeli.

Imię i Nazwisko	Akcje imienne	Akcje na okaziciela	Suma akcji	Liczba głosów	Udział w kapitale	Udział w głosach
Mariusz Lewicki	1 187 376	1 097 624	2 285 000	5 847 128	6,97%	10,67%
Tadeusz Sosgórnik	1 135 102	663 706	1 798 808	5 204 114	5,48%	9,49%
Danuta Guzowska	954 214	566 065	1 520 279	4 382 921	4,63%	8,00%
Zbigniew Jaworski	760 848	640 830	1 401 678	3 684 222	4,27%	6,72%
Apator Mining sp. z o. o.	0	3 600 000	3 600 000	3 600 000	10,97%	6,57%
Janusz Marzygłński	666 092	83 868	749 960	2 748 236	2,29%	5,01%
Kazimierz Piotrowski z żoną	674 774	159 181	833 955	2 858 277	2,54%	5,21%
Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva Santander SA	0	3 224 000	3 224 000	3 224 000	9,83%	5,88%
Pozostali	1 958 595	15 434 053	17 392 648	23 268 433	53,02%	42,45%
OGÓŁEM	7 337 001	25 469 327	32 806 328	54 817 331	100,00%	100,00%

Na 3.600 tys. sztuk akcji Apator S.A. będących w posiadaniu Apator Mining Sp. z o.o. ustanowiono, na mocy umowy zawartej 7 grudnia 2020 r. przez Apator Mining Sp. z o.o. z PKO Bank Polski S.A., zastaw rejestrowy do najwyższej sumy ubezpieczenia 61,5 mln zł (wpisu zastawu rejestrowego w Rejestrze Zastawów dokonano w dniu 8 stycznia 2021 r.). Zastaw stanowi zabezpieczenie kredytu inwestycyjnego udzielonego Apator Powogaz S.A.

8.18. Pozostałe kapitały

Informacje o pozostałych kapitałach zostały zaprezentowane w tabeli.

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2020	31.12.2019
Kapitał zapasowy, w tym:	492 488	458 203
<i>Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji własnych powyżej ich wartości nominalnej</i>	15 142	15 142
<i>Pozostały kapitał zapasowy</i>	477 346	443 061
Akcje własne	(3 823)	(4 576)
Kapitały rezerwowe	29 370	29 370
Pozostałe kapitały ogółem	518 035	482 997

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2020	31.12.2019
Kapitał na wypłatę dywidendy	19 442	19 442
Kapitał na wykup akcji własnych	10 000	10 000
Inne kapitały rezerwowe	(72)	(72)
Kapitały rezerwowe ogółem	29 370	29 370

Zgodnie z Uchwałą Nr 14/VII/2020 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Apator S.A. z dnia 2 lipca 2020 roku, dokonano podziału zysku netto za rok obrotowy 2019 w wysokości 54.072 tys. zł w następujący sposób:

-Dywidenda 36.092 tys. zł.
-Kapitał zapasowy 17.980 tys. zł.

Na poczet przewidywanej dywidendy z zysku za rok obrotowy 2019 została wypłacona w dniu 12 grudnia 2019 roku zaliczka w łącznej wysokości 14.768 tys. zł, czyli 0,45 zł na akcję. Wypłata pozostałej części dywidendy w wysokości 21.324 tys. zł, czyli 0,65 zł na akcję, nastąpiła w dniu 31 sierpnia 2020 roku.

Na mocy uchwały 17/VII/2020 zamknięto Program odkupu akcji własnych (uchwalony na podstawie uchwały 19/VI/2019) i zlikwidowano związany z nim Fundusz umorzenia akcji (w pierwotnej wysokości 10.000 tys. zł). Niewykorzystanie środki Funduszu w wysokości 8.767,2 tys. zł przeniesiono na kapitał zapasowy.

Jednocześnie, na mocy uchwały 31/VII/2020 otwarto nowy Program odkupu akcji własnych z Funduszem umorzenia akcji o wartości 10.000 tys. zł.

W dniu 26 listopada 2020 roku Zarząd Apator S.A. podjął decyzję o wypłacie zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy z zysku za 2020 rok w wysokości 0,45 zł brutto na jedną akcję. Do wypłaty zaliczki uprawnionych było 32.792.028 akcji imiennych serii A i akcji na okaziciela serii A, B i C z wyłączeniem akcji własnych nabytych przez Spółkę (wg stanu na dzień ustalenia prawa do zaliczki na poczet dywidendy) w celu umorzenia w ramach programu odkupu akcji uchwalonego przez WZA w dniu 2 lipca 2020 roku.

Prawo do wypłaty zaliczki na poczet dywidendy z zysku za rok obrotowy 2020 uzyskali akcjonariusze posiadający akcje spółki Apator S.A. w dniu 24 grudnia 2020 roku, natomiast wypłata nastąpiła w dniu 31 grudnia 2020 roku.

8.19. Udziały niesprawujące kontroli

Informacje dotyczące udziałów niesprawujących kontroli zostały zaprezentowane w poniższej tabeli.

NAZWA JEDNOSTKI ZALEŻNEJ	na dzień	
	31.12.2020	31.12.2019
Apator Telemetria Sp.z o.o.	7 485	6 700
Udziały niesprawujące kontroli ogółem	7 485	6 700

Wyszczególnienie	na dzień	
	31.12.2020	31.12.2019
Wynik finansowy przypisany udziałom niekontrolującym, w tym:		
Apator Telemetria Sp. z o.o.	2 003	1 877
Razem	2 003	1 877
Dywidendy		
Apator Telemetria Sp. z o.o.	(573)	(573)
Razem	(573)	(573)
Udziały własnościowe / prawa głosu posiadane przez udziały niesprawujące kontroli		
Apator Telemetria Sp. z o.o.	38,2%	38,2%

8.20. Kredyty i pożyczki

Informacje o kredytach i pożyczkach zaprezentowanych poniżej.

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2020	31.12.2019
Kredyty i pożyczki długoterminowe	4 183	15 895
płatne powyżej 1 roku do 2 lat	4 183	11 254
płatne powyżej 2 lat do 5 lat	-	4 641
Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	125 218	139 261
Kredyty i pożyczki ogółem, w tym	129 401	155 156
- od pozostałych jednostek	129 401	155 156

Jednostka dominująca Apator S.A.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku Apator S.A. posiadał zadłużenie z tytułu kredytów w łącznej wysokości 50.742 tys. zł (na 31 grudnia 2019 roku 61.096 tys. zł). Warunki umów kredytowych przedstawiono poniżej.

Kredyt (1)

Nazwa banku	ING Bank Śląski SA
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy	22 czerwca 2016 roku, aneks z 10 sierpnia 2020 r.
Kwota udzielonego kredytu	Limit do 90.000 tys. zł – limit ten może zostać wykorzystany w formie kredytów obrotowych, gwarancji bankowych oraz akredytyw
Termin spłaty kredytu	21 września 2022 r.
Rodzaj zabezpieczenia	Hipoteka umowna na nieruchomości Apator S.A. w Ostaszewie do kwoty 35,9 mln zł, Zastaw rejestrowy na zapasach o wartości 20,8 mln zł, Zastaw rejestrowy na środkach trwałych o wartości 17,3 mln zł, Cesja praw z polisy ubezpieczeniowej mienia od wszystkich ryzyk, Zastaw rejestrowy na wierzytelnościach Apator S.A. z tytułu umowy rachunku bankowego prowadzonego w ING Bank Śląski, Weksel „in blanco” wraz z deklaracją wekslową.
Oprocentowanie	WIBOR 1M, LIBOR 1M lub EURIBOR 1M + marża w stosunku rocznym

Kredyt (2)

Nazwa banku	CITI Bank Handlowy SA
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy	13 stycznia 2017 roku, ostatni aneks z 9 marca 2021 r.
Kwota udzielonego kredytu	10.000 tys. zł
Termin spłaty kredytu	25 marca 2022 r.
Rodzaj zabezpieczenia	Zastaw rejestrowy na środkach trwałych o wartości 8,3 mln zł
Oprocentowanie	WIBOR 3M + marża w stosunku rocznym

Grupa Apator Metrix S.A.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku spółka posiadała zadłużenie z tytułu kredytów w wysokości 34.061 tys. zł (na 31 grudnia 2019 roku – 40.033 tys. zł), na mocy umów kredytowych, których warunki przedstawiono poniżej:

Kredyt (3) – Apator Metrix

Nazwa banku	Bank Millennium SA
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy	23 lutego 2015 r., aneks z 21 września 2017 r.
Kwota udzielonego kredytu	22.145 tys. zł – kredyt inwestycyjny na nabycie GWI
Termin spłaty kredytu	31 grudnia 2022 r.
Rodzaj zabezpieczenia	Hipoteka na nieruchomości do kwoty 23,3 mln zł, Przewłaszczenie środków trwałych do kwoty nie mniejszej niż 2,4 mln zł, Cesja praw z polisy ubezpieczeniowej mienia od wszystkich ryzyk, Zastaw na rachunkach bankowych,

Oprocentowanie WIBOR 3M + marża w stosunku rocznym

Kredyt (4) – Apator Metrix

Nazwa banku ING Bank Śląski SA
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy 22 czerwca 2016 roku, aneks z 10 sierpnia 2020 r.
Kwota udzielonego kredytu Limit do 30.000 tys. zł – limit ten może zostać wykorzystany w formie kredytów obrotowych, gwarancji bankowych oraz akredytyw
Termin spłaty kredytu 21 września 2022 r.
Rodzaj zabezpieczenia Zastaw rejestrowy na środkach trwałych o wartości 0,4 mln zł,
Cesja praw z polisy ubezpieczeniowej mienia od wszystkich ryzyk,
Zastaw na rachunkach bankowych,
Weksel „in blanco” wraz z deklaracją wekslową.
Oprocentowanie WIBOR 1M, LIBOR 1M lub EURIBOR 1M + marża w stosunku rocznym

Kredyt (5) – GWI

Nazwa banku CITI Londyn
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy 28 września 2017 roku
Kwota udzielonego kredytu Limit do 4.000 tys. GBP
Termin spłaty kredytu Rokrocznie rolowany
Rodzaj zabezpieczenia Poręczenie Apator Metrix S.A. w formie gwarancji bankowej
Oprocentowanie LIBOR + marża w stosunku rocznym

Grupa Apator Powogaz

Na dzień 31 grudnia 2020 roku Grupa posiadała zadłużenie z tytułu kredytów w wysokości 33.822 tys. zł (na 31 grudnia 2019 roku – 40.799 tys. zł), na mocy umów kredytowych, których warunki przedstawiono poniżej:

Kredyt (6) – Apator Powogaz S.A.

Nazwa banku ING Bank Śląski SA
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy 22 czerwca 2016 roku, aneks z 10 sierpnia 2020 r.
Kwota udzielonego kredytu Limit do 40.000 tys. zł – limit ten może zostać wykorzystany w formie kredytów obrotowych, gwarancji bankowych, akredytyw oraz transakcji dyskontowych w formie finansowania dostawców,
Termin spłaty kredytu 21 września 2022 r.
Rodzaj zabezpieczenia Zastaw rejestrowy na zapasach o wartości 34,9 mln zł,
Zastaw rejestrowy na środkach trwałych o wartości 4,4 mln zł,
Cesja praw z polisy ubezpieczeniowej mienia od wszystkich ryzyk,
Zastaw na rachunkach bankowych,
Weksel „in blanco” wraz z deklaracją wekslową.
Oprocentowanie WIBOR 1M, LIBOR 1M lub EURIBOR 1M + marża w stosunku rocznym

Kredyt (7) – Apator Powogaz S.A.

Nazwa banku mBank S.A.
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy 6 sierpnia 2018 r. , aneks 1 września 2020 r.
Kwota udzielonego kredytu 10.000 tys. zł – kredyt w rachunku bieżącym
Termin spłaty kredytu 3 sierpnia 2021 r.
Rodzaj zabezpieczenia Poręczenie udzielone przez Bank Gospodarstwa Krajowego w formie gwarancji bankowej
Weksel „in blanco” wraz z deklaracją wekslową.
Oprocentowanie WIBOR ON + marża w stosunku rocznym

Kredyt (8) – Apator Powogaz S.A.

Nazwa banku PKO BP S.A.
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy 4 grudnia 2020 r.
Kwota udzielonego kredytu 39.100 tys. zł z możliwością zwiększenia do kwoty 41.000 tys. zł
Termin spłaty kredytu Od 31 lipca 2022 r. do 4 grudnia 2030 r.
Rodzaj zabezpieczenia Zastaw rejestrowy na 3,6 mln sztuk akcji na okaziciela Apator S.A. będących w posiadaniu Apator Mining Sp. z o.o., do najwyższej sumy zabezpieczenia 61,5 mln zł, wraz z blokadą akcji o łącznej wartości nie mniejszej niż 120% wartości przyszłej nieruchomości (zastaw utrzymany do dnia ustanowienia hipoteki umownej),
Weksel „in blanco” wraz z deklaracją wekslową.
Oprocentowanie do kwoty 39.100 tys. zł – oprocentowanie stałe w wysokości 1,3% p.a. + marża w stosunku rocznym,
powyżej kwoty 39.100 tys. zł (maksymalnie do 41.000 tys. zł) –WIBOR 1M + marża w stosunku rocznym

Kredyt (9) – Apator Telemetry Sp. z o.o.

Nazwa banku ING Bank Śląski SA
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy 22 czerwca 2016 roku, aneks z 10 sierpnia 2020 r.
Kwota udzielonego kredytu Limit do 6.000 tys. zł – limit ten może zostać wykorzystany w formie kredytów obrotowych, gwarancji bankowych oraz akredytyw
Termin spłaty kredytu 21 września 2022 r.
Rodzaj zabezpieczenia Zastaw rejestrowy na zapasach o wartości 4,5 mln zł,
Cesja praw z polisy ubezpieczeniowej mienia od wszystkich ryzyk,
Zastaw na rachunkach bankowych,
Weksel „in blanco” wraz z deklaracją wekslową.
Oprocentowanie WIBOR 1M + marża w stosunku rocznym

Kredyt (10) – Apator Metra s.r.o.

Nazwa banku Raiffeisen Bank a.s.
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy 23 grudnia 2008, ostatni aneks z 2 kwietnia 2020 roku

Kwota udzielonego kredytu	Limit do 30.000 tys. CZK – kredyt w rachunku bieżącym
Termin spłaty kredytu	Umowa na czas nieokreślony
Rodzaj zabezpieczenia	Hipoteka na nieruchomości o wartości 50 mln CZK
	Cesja praw z polisy ubezpieczeniowej mienia od wszystkich ryzyk
Oprocentowanie	PRIBOR 1D + marża w stosunku rocznym

Jednostka zależna Apator Rector Sp. z o.o.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku spółka posiadała zadłużenie z tytułu kredytów w wysokości 10.775 tys. zł (na 31 grudnia 2019 roku – 11.828 tys. zł), na mocy umowy kredytowej, której warunki przedstawiono poniżej:

Kredyt (11)

Nazwa banku	ING Bank Śląski SA
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy	22 czerwca 2016 roku, aneks z 10 sierpnia 2020 r.
Kwota udzielonego kredytu	Limit do 13.000 tys. zł – limit ten może zostać wykorzystany w formie kredytów obrotowych, gwarancji bankowych oraz akredytyw
Termin spłaty kredytu	21 września 2022 r.
Rodzaj zabezpieczenia	Zastaw na rachunkach bankowych, Weksel „in blanco” wraz z deklaracją wekslową.
Oprocentowanie	WIBOR 1M + marża w stosunku rocznym

Jednostka zależna Apator Elkomtech S.A.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku spółka nie posiadała zadłużenia z tytułu kredytów (na 31 grudnia 2019 roku było to 1.400 tys. zł):

Kredyt (12)

Nazwa banku	ING Bank Śląski SA
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy	22 czerwca 2016 roku, aneks z 10 sierpnia 2020 r.
Kwota udzielonego kredytu	Limit do 8.000 tys. zł – limit ten może zostać wykorzystany w formie kredytów obrotowych, gwarancji bankowych oraz akredytyw
Termin spłaty kredytu	21 września 2022 r.
Rodzaj zabezpieczenia	Zastaw rejestrowy na zapasach o wartości 12,2 mln zł, Zastaw rejestrowy na środkach trwałych o wartości 0,9 mln zł, Cesja praw z polisy ubezpieczeniowej mienia od wszystkich ryzyk, Zastaw na rachunkach bankowych, Weksel „in blanco” wraz z deklaracją wekslową.
Oprocentowanie	WIBOR 1M + marża w stosunku rocznym

Jednostka zależna FAP Pafal S.A.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku (podobnie jak na 31 grudnia 2019 roku) spółka nie posiadała zadłużenia z tytułu kredytów:

Kredyt (13)

Nazwa banku	ING Bank Śląski SA
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy	22 czerwca 2016 roku, aneks z 10 sierpnia 2020 r.
Kwota udzielonego kredytu	Limit do 8.000 tys. zł – limit ten może zostać wykorzystany w formie kredytów obrotowych, gwarancji bankowych oraz akredytyw
Termin spłaty kredytu	21 września 2022 r.
Rodzaj zabezpieczenia	Zastaw rejestrowy na zapasach o wartości 5 mln zł, Cesja praw z polisy ubezpieczeniowej mienia od wszystkich ryzyk, Zastaw na rachunkach bankowych, Weksel „in blanco” wraz z deklaracją wekslową.
Oprocentowanie	WIBOR 1M + marża w stosunku rocznym

W okresie sprawozdawczym spółki grupy kapitałowej Apator wywiązywały się z zobowiązań wynikających z zawartych umów kredytowych.

Zestawienie zobowiązań z tytułu kredytów przedstawiono poniżej.

WYSZCZEGÓLNIENIE	ZOBOWIĄZANIE	KOSZTY	ZOBOWIĄZANIE	KOSZTY
	na dzień 31.12.2020	od 01.01.2020 do 31.12.2020	na dzień 31.12.2019	od 01.01.2019 do 31.12.2019
Kredyty	129 401	1 726	155 156	3 891
Razem	129 401	1 726	155 156	3 891

8.21. Rezerwy na zobowiązania

Informacje o rezerwach na zobowiązania zaprezentowano w tabeli.

WYSZCZEGÓLNIENIE	REZERWY / ZOBOWIĄZANIA			POZOSTAŁE REZERWY		RAZEM
	ODPRawy EMERYTALNE, NAGRODY JUBILEUSZOWE	PREMIE	URLOPY	GWARANCJE	INNE	
Wartość rezerw na dzień 01.01.2019	8 451	10 279	4 864	7 959	853	32 406
Zwiększenie- utworzenie rezerwy w ciężar bieżącego wyniku	1 812	8 086	411	12 674	3 085	26 068
Zmniejszenie- odpisanie w przychody niewykorzystanych kwot	-	-	-	-	(1 943)	(1 943)
Wykorzystanie rezerwy- rozliczenie z kosztami	(829)	(10 852)	(504)	(2 939)	(47)	(15 171)
Przeszacowanie rezerwy ujęte w pozostałych całkowitych dochodach	136	-	-	-	-	136
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	-	-	-	1	-	1
Wartość rezerw na dzień 31.12.2019, w tym:	9 570	7 513	4 771	17 695	1 948	41 497

- rezerwy długoterminowe	8 111	-	-	993	-	9 104
- rezerwy krótkoterminowe	1 459	7 513	4 771	16 702	1 948	32 393
Wartość rezerw na dzień 01.01.2020	9 570	7 513	4 771	17 695	1 948	41 497
Zwiększenie- utworzenie rezerwy w ciężar bieżącego wyniku	994	13 480	178	4 653	-	19 305
Zmniejszenie- odpisanie w przychody niewykorzystanych kwot	-	-	-	-	(796)	(796)
Wykorzystanie rezerwy- rozliczenie z kosztami	(963)	(9 714)	(280)	(6 512)	(42)	(17 511)
Przeszacowanie rezerwy ujęte w pozostałych całkowitych dochodach	(21)	-	-	-	-	(21)
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	-	11	10	16	-	37
Wartość rezerw na dzień 31.12.2020, w tym:	9 580	11 290	4 679	15 852	1 110	42 511
- rezerwy długoterminowe	8 354	-	-	997	-	9 351
- rezerwy krótkoterminowe	1 226	11 290	4 679	14 855	1 110	33 160

Świadczenia pracownicze – założenia aktuarialne

Główne założenia aktuarialne przyjęte na dzień sprawozdawczy (wyrażone jako wartości średnioważone):

Stopa dyskontowa na 31 grudnia 2020 roku	1,3%
Stopa wzrostu płac	1,8%
Przyszły wzrost wskaźnika rewaloryzacji podstawy naliczania nagród jubileuszowych	0%
Liczba zatrudnionych	2.154

Założenia dotyczące przyszłej śmiertelności oraz inwalidztwa są oparte na publikowanych statystykach oraz tabelach śmiertelności.

Zastosowano również parametry mobilności:

Dla osób w wieku do 40 lat	5%
Dla osób w wieku od 41 do 45 lat	4%
Dla osób w wieku od 46 do 50 lat	3%
Dla osób w wieku powyżej 50 lat	1%

Odprawy emerytalne i jubileusze

Zgodnie z regulaminami wynagradzania, Grupa tworzy rezerwy na świadczenia pracownicze, które są wyliczane przez niezależnego aktuarialusza – Biuro Usług Aktuarialnych Michał Stańczuk.

Pracownikom przechodzącym na rentę inwalidzką lub emeryturę przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości uregulowanej Układem Zbiorowym Pracy. Pracownikom którzy nie przepracowali minimalnego okresu wymaganego do nabycia odprawy zgodnie z ZUZP, przysługuje odprawa w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia.

Natomiast nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom, którzy przepracowali co najmniej 25 lat, przy czym podstawę wymiaru za okres przed podjęciem pracy w Grupie stanowi minimalne wynagrodzenie określone w ZUZP, a za okres zatrudnienia w Grupie – wynagrodzenie zasadnicze. Powyższe zasady obowiązują pracowników zatrudnionych w dniu 01.04.2017 r. Pracownikom, którzy w tym dniu nie pozostawali w zatrudnieniu nagroda jubileuszowa oraz odprawa uregulowana w ZUZP nie przysługuje.

Premie

Grupa tworzy rezerwy na świadczenia z tytułu premii przyznanych pracownikom Grupy na podstawie zapisów w regulaminach wynagradzania.

Gwarancje

Rezerwa na naprawy gwarancyjne jest związana głównie ze sprzedażą aparatury produkowanej przez Grupę w okresach sprawozdawczych kończących się 31 grudnia 2018, 31 grudnia 2019 oraz 31 grudnia 2020 roku. Rezerwa ta jest szacowana na podstawie danych historycznych dotyczących udziału wadliwych wyrobów w przychodach ze sprzedaży tych produktów oraz w oparciu o faktycznie zgłoszone reklamacje dotyczące zrealizowanych kontraktów. Rezerwa na naprawy gwarancyjne jest tworzona w ciężar działalności podstawowej - jako koszt specjalny związany z produkcją wyrobu.

8.22. Zobowiązania

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2020	31.12.2019
Zobowiązania długoterminowe	25 535	25 536
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	752	-
Inne zobowiązania	1 117	2 470
Zobowiązania kontraktowe	976	1 954
Zobowiązania długoterminowe z tytułu prawa do użytkowania aktywów w leasingu	22 690	21 112
Zobowiązania krótkoterminowe, w tym:	152 777	165 553
Zobowiązania handlowe	74 006	86 654
Zobowiązania bieżące	63 193	63 250
Zobowiązania przeterminowane	10 813	23 404
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	5 392	3 747
Zobowiązania z tytułu innych podatków, ceł i ubezpieczeń społecznych	15 910	16 924
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	46 359	37 619
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	7 266	6 613
Zobowiązania z tytułu dywidendy	89	88
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	3 755	456
Zobowiązania wekslowe	56	17
Zobowiązania inwestycyjne	11 248	9 498
Przedpłaty- zaliczki otrzymane na dostawy	9 561	1 381
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	2 808	2 409
Factoring	8 517	15 819
Inne zobowiązania	3 059	1 337
Zobowiązania kontraktowe	977	11 774
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu prawa do użytkowania aktywów w leasingu	10 133	8 836
Zobowiązania ogółem, w tym:	178 312	191 089
- wobec jednostek powiązanych	142	1 030
- wobec pozostałych jednostek	178 170	190 059

8.23. Podatek dochodowy

Specyfikę podatku dochodowego za okres sprawozdawczy prezentuje tabela.

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2020	od 01.01.2019
	do 31.12.2020	do 31.12.2019
Rachunek zysków i strat		
Bieżący podatek dochodowy	15 479	15 660
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	14 760	16 339
Korekty dotyczące podatku bieżącego (działalność kontynuowana)	719	(679)
Odroczony podatek dochodowy	4 201	2 937
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	513	2 903
Wykorzystanie ulgi podatkowej z tytułu działalności w SSE	3 688	34
Obciążenie podatkowe wykazane w skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów	19 680	18 597
Skrócone skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym		
Inne całkowite dochody		

Odroczony podatek dochodowy		(1 422)	458
Odroczony podatek dochodowy netto od zabezpieczeń przepływów środków pieniężnych rozliczonych w ciągu roku obrotowego		(1 427)	475
Odroczony podatek dochodowy od przeszacowania rezerwy aktuarialnej		5	(17)
Korzyści (obciążenie) podatkowe wykazane w kapitale własnym		(1 422)	458

WYSZCZEGÓLNIENIE	Aktywa		Rezerwy	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Rzeczowe aktywa trwałe	2 313	2 225	15 110	14 342
Aktywa finansowe	-	-	1 435	1 447
Instrumenty pochodne	1 347	130	948	1 192
Zapasy	3 439	2 433	-	-
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	4 888	4 269	-	-
Rezerwy	3 626	3 931	-	-
Odpisy aktualizujące należności	715	656	-	-
Strata podatkowa	11 199	12 852	-	-
Ulga podatkowa do rozliczenia w przyszłych okresach	10 517	14 205	-	-
Pozostałe	3 117	3 042	576	497
Razem	41 161	43 743	18 069	17 478
Nettowanie aktywa i rezerwy	(10 585)	(10 416)	(10 585)	(10 416)
Aktywa / rezerwy z tytułu podatku odroczonego wykazane w skróconym sprawozdaniu z sytuacji finansowej	30 576	33 327	7 484	7 062

W związku z otrzymanym 23 marca 2021 roku odpisem wyroku NSA z dnia 5 lutego 2021 roku, w sprawie skargi kasacyjnej Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim, w sprawie ze skargi Apator Rector Sp. z o.o. na interpretację indywidualną Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej w zakresie możliwości zaliczenia do kosztów podatkowych kary umownej w wysokości 11.140 tys. zł z tytułu niedotrzymania terminu wykonania usług w ramach umowy na wykonanie i wdrożenie Systemu Zarządzania Majątkiem Sieciowym dla Tauron Dystrybucja S.A. Naczelny Sąd Administracyjny w swoim wyroku uznał, że Apator Rector Sp. z o.o. nie ma prawa zaliczyć do kosztów podatkowych poniesionego wydatku w postaci kary. W konsekwencji niezbędna jest korekta rozliczenia podatku dochodowego CIT za lata 2018-2020 oraz korekta utworzonego aktywa z tytułu podatku odroczonego od kary. Jednocześnie Apator Rector Sp. z o.o. posiada nierozliczone straty podatkowe, od których nie rozpoznano aktywa z tytułu podatku odroczonego w pełnej wysokości. Ich wysokość jest wystarczająca do skompensowania wpływu wyksięgowania niezasadnie utworzonego aktywa z tytułu podatku odroczonego od kary. W efekcie zastosowanej kompensaty, zakwalifikowanie kary do kosztów niestanowiących kosztu uzyskania przychodu nie ma wpływu na wynik finansowy Spółki, a zmianie uległ jedynie tytuł utworzonego aktywa z tytułu odroczonego podatku.

Wartość nieaktywowanych strat podatkowych, które Grupa ma możliwość wykorzystać, wynosi 10.490 tys. zł.

W dniu 28 grudnia 2010 roku Apator S.A. otrzymała Zezwolenie Nr 69/PSSE na prowadzenie działalności gospodarczej na obszarze Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Na dzień rozpoczęcia działalności w PSSE zostały rozpoznane aktywa na podatek odroczoney w kwocie 20.357 tys. zł z tytułu możliwej do wykorzystania ulgi podatkowej (wartość aktywa z tego tytułu na 31 grudnia 2020 r. wynosi 10.517 tys. zł).

Efektywną stopę podatkową prezentuje tabela.

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2020	od 01.01.2019
	do 31.12.2020	do 31.12.2019
Podstawa opodatkowania	81 917	73 884
Podatek dochodowy obliczony według obowiązującej stawki	15 302	14 646
Korekty:	4 378	3 951
Podatek od przychodów zwolnionych z opodatkowania (różnice trwałe)	(870)	(718)
Podatek od kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów (różnice trwałe)	3 432	2 982
Podatek od transakcji wewnątrzgrupowych (różnice trwałe)	1 252	381
Podatek od pozycji nieujętych w wyniku finansowym okresie	(240)	31
Aktywo na podatek z tytułu działalności w SSE	-	(2 114)
Korekta strat podatkowych z lat ubiegłych	1 193	1 130
Inne doliczenia do podatku	-	2 374
Inne odliczenia podatkowe	(389)	(115)
Podatek dochodowy	19 680	18 597
Efektywna stopa podatkowa	24,02%	25,17%

Maksymalna szacowana wartość aktywa z tytułu ulgi w związku z działalnością prowadzoną na terenie PSSE to 23.564 tys. zł.

8.24. Koszty rodzajowe

WYSZCZEGÓLNIENIE	za okres	
	od 01.01.2020	od 01.01.2019
	do 31.12.2020	do 31.12.2019
Amortyzacja	(52 509)	(49 871)
Zużycie materiałów i energii	(427 993)	(367 126)
Usługi obce	(101 574)	(94 720)
Świadczenia pracownicze	(214 118)	(215 408)
Pozostałe koszty	(19 464)	(28 272)
Razem	(815 658)	(755 397)

8.25. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2020	od 01.01.2019
	do 31.12.2020	do 31.12.2019
Przychody operacyjne	13 270	9 109
Wynik na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	1 998	3 430
Wycena nieruchomości inwestycyjnej	-	105
Rozwiązanie odpisów aktualizujących rzeczowe aktywa trwałe	2 363	84
Rozwiązanie rezerwy na naprawy gwarancyjne	-	281
Rozwiązanie rezerw na zobowiązania	-	380
Nadwyżki inwentaryzacyjne	-	954
Odszkodowania otrzymane z tytułu rzeczowych aktywów trwałych	422	958
Otrzymane odszkodowania i kary umowne	1 491	2 273
Otrzymane darowizny	217	31
Dotacje	5 671	-
Pozostałe przychody	1 108	613
Koszty operacyjne	(16 590)	(8 619)
Koszt zlikwidowanych rzeczowych aktywów trwałych	(316)	(98)
Koszt zlikwidowanych wartości niematerialnych	(206)	-
Wycena nieruchomości inwestycyjnej	(81)	-
Odpis aktualizujący wartość firmy	-	(131)
Utworzenie odpisów aktualizujących zapasy	(5 301)	(3 197)
Utworzenie odpisów aktualizujących należności	(2 568)	(1 501)
Utworzenie rezerw na świadczenia pracownicze	(37)	(991)
Utworzenie rezerwy na zobowiązania	(1 471)	-
Złomowanie zapasów	(3 986)	(1 278)

Niedobory inwentaryzacyjne	(234)	-
Straty losowe i inne szkody w składnikach majątku	(277)	(352)
Zaniechane inwestycje	(1 266)	(327)
Przekazane darowizny	(286)	(112)
Zapłacone kary, grzywny, odszkodowania	(216)	(202)
Pozostałe koszty	(345)	(430)
Przychody (koszty) operacyjne netto	(3 320)	490

Dotacje to otrzymane przez Grupę dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników nieobjętych przestojem albo obniżonym wymiarem czasu pracy w następstwie wystąpienia COVID-19.

8.26. Przychody i koszty finansowe

Przychody i koszty finansowe zostały zaprezentowane w tabeli.

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2020	od 01.01.2019
	do 31.12.2020	do 31.12.2019
Przychody finansowe	8 080	6 377
Odsetki od środków na rachunkach bankowych	31	86
Odsetki od należności	234	105
Pozostałe odsetki	38	9
Dodatnie różnice kursowe	3 388	-
Przychody z tytułu transakcji walutowych (w tym instrumentów pochodnych)	3 195	5 929
Rozwiązanie odpisów aktualizujących należności	-	132
Zmniejszenie dyskonta należności	378	-
Udzielone gwarancje i poręczenia	97	113
Pozostałe przychody	719	3
Koszty finansowe	(4 754)	(8 910)
Odsetki od kredytów i pożyczek	(1 548)	(3 751)
Odsetki płatne do budżetu	(36)	(14)
Odsetki od zobowiązań	(19)	(22)
Odsetki od zobowiązań leasingowych	(860)	(886)
Pozostałe odsetki	(397)	(494)
Sprzedaż udziałów i akcji wg cen nabycia	(537)	-
Ujemne różnice kursowe	-	(2 613)
Utworzenie odpisów aktualizujących należności	(54)	-
Dyskonto należności	-	(281)
Prowizje od kredytów i pożyczek	(178)	(140)
Zmniejszenie dyskonta zobowiązań	(299)	(513)
Gwarancje i prowizje bankowe (poza prowizjami od kredytów)	(443)	(148)
Pozostałe koszty	(383)	(48)
Przychody (koszty) finansowe netto	3 326	(2 533)

8.27. Objasnienia dotyczące sprawozdania z przepływów pieniężnych

Grupa Apator sporządza sprawozdanie z przepływów pieniężnych w części dotyczącej działalności operacyjnej korzystając z metody pośredniej, za pomocą której zysk koryguje się o skutki transakcji mających charakter bezgotówkowy, zmiany stanu zapasów, należności i zobowiązań oraz inne pozycje, w przypadku których skutkami pieniężnymi są przepływy pieniężne z działalności finansowej lub inwestycyjnej.

Poniższa tabela prezentuje wyjaśnienia niezgodności pomiędzy zmianami stanu ze sprawozdania z sytuacji finansowej oraz zmianami stanu tych pozycji wykazanymi w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych.

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2020	od 01.01.2019
	do 31.12.2020	do 31.12.2019
Zmiana stanu zapasów		
Zmiana stanu zapasów	(3 852)	13 927
Zapasy na dzień przejścia aktywów jednostki zależnej	476	-
Zmiana stanu wykazana w rachunku przepływów	(3 376)	13 927
Zmiana stanu należności		
Zmiana stanu należności długoterminowych	1 550	(894)
Zmiana stanu należności handlowych	13 205	1 858
Zmiana stanu należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	(1 967)	(1 190)
Zmiana stanu należności z tytułu innych podatków, cel i ubezpieczeń społecznych	4 107	(3 650)
Zmiana stanu pozostałych należności	2 579	(4 366)
Korekta o należności z tytułu podatku dochodowego	1 967	1 190
Korekta o należności inwestycyjne	(2 369)	2 338
Pozostałe zmiany	-	(2)
Zmiana stanu wykazana w rachunku przepływów	19 072	(4 716)
Zmiana stanu zobowiązań		
Zmiana stanu zobowiązań długoterminowych	(601)	(6 913)
Zmiana stanu długoterminowych zobowiązań kontraktowych	(978)	8 271
Zmiana zobowiązań długoterminowych z tytułu prawa do użytkowania aktywów w leasingu	1 578	15 469
Zmiana stanu zobowiązań handlowych	(12 648)	47
Zmiana stanu krótkoterminowych zobowiązań kontraktowych	(10 796)	-
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	1 645	1 066
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu innych podatków, cel i ubezpieczeń społecznych	(1 014)	845
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	8 740	4 892
Zmiana zobowiązań krótkoterminowych z tytułu prawa do użytkowania aktywów w leasingu	1 297	4 877
Korekta o zobowiązania z tytułu dywidendy	-	2
Korekta o zobowiązania z tytułu leasingu	(2 875)	(19 180)
Korekta o zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	(4 050)	(281)
Korekta o zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	(1 645)	(1 066)
Korekta o zobowiązania inwestycyjne	3 092	1 628
Pozostałe zmiany	(3 185)	1 373
Zmiana stanu wykazana w rachunku przepływów	(21 440)	11 030
Zmiana stanu rezerw		
Zmiana stanu długoterminowych rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych	243	983
Zmiana stanu pozostałych długoterminowych rezerw	4	15
Zmiana stanu krótkoterminowych rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych	3 452	(2 723)
Zmiana stanu pozostałych krótkoterminowych rezerw	(2 685)	10 816
Pozostałe zmiany	(163)	412
Zmiana stanu wykazana w rachunku przepływów	851	9 503
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych		
Zmiana stanu długoterminowych rozliczeń międzyokresowych	(50)	21
Zmiana stanu krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych	384	(972)
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych biernych	334	(1 348)
Pozostałe zmiany	96	132
Zmiana stanu wykazana w rachunku przepływów	764	(2 167)

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2020	od 01.01.2019
	do 31.12.2020	do 31.12.2019

	do 31.12.2020	do 31.12.2019
Inne korekty przepływów z działalności operacyjnej		
Likwidacja rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	333	114
Zaniechane inwestycje	847	10
Zysk strata z tytułu rozliczenia instrumentów pochodnych	(1 240)	(1 843)
Odpisy aktualizujące wartość udziałów	(538)	-
Prowizje i opłaty od kredytów i pożyczek	199	133
Niezrealizowana marża zapasów w jednostkach stowarzyszonych	(79)	453
Różnice kursowe z konsolidacji	2 142	(599)
Pozostałe	(64)	(2 876)
Razem	1 600	(4 608)

	w okresie	
	od 01.01.2020	od 01.01.2019
	do 31.12.2020	do 31.12.2019
WYSZCZEGÓLNIENIE		
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych		
Przychody ze sprzedaży środków trwałych	12 133	8 144
Zmiana stanu należności netto z tytułu sprzedaży środków trwałych	2 369	(2 338)
Koszty poniesione przy sprzedaży aktywów trwałych	(58)	(2)
Rozliczenie zadatku na sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych	-	250
Razem	14 444	6 054

	w okresie	
	od 01.01.2020	od 01.01.2019
	do 31.12.2020	do 31.12.2019
WYSZCZEGÓLNIENIE		
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów leasingowych		
Zakup rzeczowych aktywów trwałych	(64 368)	(48 617)
Zmiana zapasu z tytułu prac własnych (projekt w wewnętrzny)	(916)	(634)
Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe rozliczone z bilansem otwarcia	2 542	384
Zakup leasingu	14 683	10 065
Zmiana stanu zobowiązań inwestycyjnych netto	145	(1 368)
Pozostałe	(3 115)	(544)
Razem	(51 029)	(40 714)

	w okresie	
	od 01.01.2020	od 01.01.2019
	do 31.12.2020	do 31.12.2019
WYSZCZEGÓLNIENIE		
Wydatki na nabycie wartości niematerialnych		
Zakup wartości niematerialnych	(6 123)	(10 224)
Zmiana stanu prac rozwojowych w budowie	(12 518)	(8 230)
Zaliczki na wartości niematerialne rozliczone z bilansem otwarcia	-	50
Zmiana stanu zobowiązań inwestycyjnych netto	(3 236)	(261)
Pozostałe	(270)	-
Razem	(22 147)	(18 665)

	w okresie	
	od 01.01.2020	od 01.01.2019
	do 31.12.2020	do 31.12.2019
WYSZCZEGÓLNIENIE		
Inne wpływy (wydatki) działalności inwestycyjnej		
Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe w budowie	(18)	(2 542)
Wpływy i wydatki związane z kontraktami terminowymi i opcjami	1 240	1 843
Pozostałe	(924)	(2)
Razem	298	(701)
Inne wpływy (wydatki) działalności finansowej		
Odsetki leasingowe	(536)	(450)
Prowizje i opłaty od kredytów i pożyczek	(159)	(125)
Pozostałe	76	51
Razem	(619)	(524)

	w okresie	
	od 01.01.2020	od 01.01.2019
	do 31.12.2020	do 31.12.2019
WYSZCZEGÓLNIENIE		
Wpływy / wypływy środków pieniężnych z tytułu kredytów		
bilansowa zmiana kredytów długoterminowych	(11 712)	(8 112)
bilansowa zmiana kredytów krótkoterminowych	(14 043)	(25)
pozostałe	(325)	(508)
Razem	(26 080)	(8 645)

8.28. Instrumenty finansowe

Zgodnie z MSSF 9 Grupa klasyfikuje instrumenty finansowe do następujących kategorii:

- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - instrumenty pochodne,
- Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu - należności handlowe oraz pozostałe, środki pieniężne i ich ekwiwalenty, środki pieniężne na rachunku VAT,
- Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu - zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania, zadłużenie.

W tabeli poniżej przedstawiono wartość bilansową istotnych grup aktywów finansowych i zobowiązań finansowych w podziale na kategorie. Wartość bilansowa posiadanych przez Grupę aktywów finansowych i zobowiązań finansowych przedstawionych w poniższych tabelach nie różniła się istotnie od ich wartości godziwej we wszystkich prezentowanych okresach. Zasady ustalania wartości godziwych opisane są w nocie 4.3.8.

WYSZCZEGÓLNIENIE	NOTA	Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania leasingowe	Razem
Wartość bilansowa na dzień 31.12.2020							
Instrumenty pochodne	8.11	68	-	-	-	-	68
Należności handlowe oraz pozostałe	8.13	-	157 907	-	-	-	157 907
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	8.15	-	29 251	-	-	-	29 251
Środki pieniężne na rachunku VAT	8.15	-	779	-	-	-	779
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	8.22	-	-	4 507	-	-	4 507
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe	8.22	-	-	-	112 269	-	112 269

WYSZCZEGÓLNIENIE	NOTA	Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania leasingowe	Razem
Zadłużenie	8.7, 8.20	-	-	-	129 401	32 823	162 224
RAZEM		68	187 937	4 507	241 670	32 823	467 005
Wartość bilansowa na dzień 31.12.2019							
Instrumenty pochodne	8.11	5 718	-	-	-	-	5 718
Należności handlowe oraz pozostałe	8.13	-	174 095	-	-	-	174 095
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	8.15	-	34 322	-	-	-	34 322
Środki pieniężne na rachunku VAT	8.15	-	432	-	-	-	432
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	8.22	-	-	456	-	-	456
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe	8.22	-	-	-	133 297	-	133 297
Zadłużenie	8.7, 8.20	-	-	-	155 156	29 948	185 104
RAZEM		5 718	208 849	456	288 453	29 948	533 424

Poniżej zaprezentowano pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujętych w wyniku finansowym w podziale na kategorie instrumentów finansowych.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	RAZEM
Stan na dzień 31.12.2020	5 441	(2 434)	4 958	7 965
Przychody (koszty) z tytułu odsetek	277	(2 743)	-	(2 466)
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	4 809	564	1 882	7 255
Przychody z tytułu realizacji instrumentów pochodnych	342	-	3 253	3 595
Koszty z tytułu realizacji instrumentów pochodnych	-	(234)	-	(234)
Koszty z tytułu wyceny instrumentów pochodnych	-	-	(177)	(177)
Utworzenie odpisów aktualizujących	(1 052)	(21)	-	(1 073)
Odwrocenie odpisów aktualizujących	1 054	-	-	1 054
Zyski (straty) z tytułu realizacji transakcji natychmiastowej wymiany walut	11	-	-	11
Stan na dzień 31.12.2019	7 133	(12 820)	3 482	(2 205)
Przychody (koszty) z tytułu odsetek	600	(5 020)	4	(4 416)
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	7 876	(9 025)	(1 422)	(2 571)
Przychody z tytułu realizacji instrumentów pochodnych	-	1 004	5 281	6 285
Koszty z tytułu wyceny instrumentów pochodnych	-	-	(381)	(381)
Utworzenie odpisów aktualizujących	(1 598)	(19)	-	(1 617)
Odwrocenie odpisów aktualizujących	230	240	-	470
Zyski (straty) z tytułu realizacji transakcji natychmiastowej wymiany walut	25	-	-	25

Poniższa tabela przedstawia analizę instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej, pogrupowanych według trzypięciowej hierarchii, gdzie:

- Poziom 1 – wartość godziwa oparta jest o ceny notowane (niekorygowane);
- Poziom 2 – wartość godziwa ustalana jest na bazie wartości obserwowalnych na rynku, jednakże nie będących bezpośrednim kwotowaniem rynkowym;
- Poziom 3 – wartość godziwa ustalana jest na bazie różnych technik wyceny, nie opierających się o jakiegokolwiek obserwowalne dane rynkowe.

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień 31.12.2020		na dzień 31.12.2019	
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 1	Poziom 2
Instrumenty pochodne (aktywa)	-	68	-	5 717
Instrumenty pochodne (pasywa)	-	(4 507)	-	(456)
Razem	-	(4 439)	-	5 261

Transfery pomiędzy poziomami nie wystąpiły.

Wartością godziwą instrumentu IRS jest różnica pomiędzy prognozowanymi zdyskontowanymi przepływami pieniężnymi odsetek według stałej stopy procentowej oraz zmiennej stopy procentowej opartej o WIBOR 6M.

Grupa wycenia instrumenty pochodne fx forward w wartości godziwej przy zastosowaniu modeli wyceny instrumentów finansowych, wykorzystując ogólnie dostępne kursy walutowe i krzywe zmienności dla walut. Wartość godziwa tych instrumentów ustalana jest w oparciu o przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę między ceną terminową a transakcyjną. Terminowych kursów wymiany walut nie modeluje się jako osobnego czynnika ryzyka, ale wyprowadza z kursu spot dla waluty obcej w stosunku do PLN.

8.29. Pochodne instrumenty finansowe, rachunkowość zabezpieczeń

Na dzień 31 grudnia 2020 roku Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Z dniem 1 lipca 2011 roku Grupa desygnowała do rachunkowości zabezpieczeń instrumenty pochodne typu FX forward zabezpieczające przed zagrożeniem zmienności przepływów pieniężnych z tytułu przyszłych planowanych przepływów ze sprzedaży denominowanych w walucie obcej.

Z dniem 10 lipca 2015 roku Grupa desygnowała do rachunkowości zabezpieczeń instrumenty pochodne typu FX forward zabezpieczające przed zagrożeniem zmienności przepływów pieniężnych z tytułu przyszłych planowanych przepływów z zakupów denominowanych w walucie obcej.

Zabezpieczenia wpływów walutowych zawierane są w horyzoncie czasowym obejmującym następujące po sobie kolejno 24 miesiące (na przełomie roku okres zabezpieczeń może dotyczyć trzech lat kalendarzowych), a suma zabezpieczeń na 24 miesiące nie może przekroczyć planu eksportu na rok bieżący.

Zabezpieczenia wpływów walutowych zawierane są w horyzoncie czasowym obejmującym krocząco 12 miesięcy, a poziom zabezpieczeń w okresie nie może przekroczyć 50% rocznej ekspozycji walutowej.

Grupa zabezpiecza wpływy eksportowe przewyższające wydatki z tytułu importu (EUR) oraz wpływy importowe przewyższające wpływy z tytułu eksportu (USD).

Poniższa tabela prezentuje szczegółowe informacje dotyczące powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Typ zabezpieczenia	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych z tytułu przyszłych przepływów w EUR i USD.
Pozycja zabezpieczana	Pozycję zabezpieczaną stanowi część przyszłych wysoko prawdopodobnych przepływów z tytułu sprzedaży denominowanych w EUR i zakupów denominowanych w USD.
Instrumenty zabezpieczające	Instrumentem zabezpieczającym są transakcje FX forward, w których Grupa zobowiązuje się sprzedać EUR i kupić USD za PLN.
Zabezpieczane ryzyko	Grupa zabezpiecza zmienność przepływów pieniężnych z tytułu ryzyka walutowego.
Sposób ujęcia w sprawozdaniu finansowym	Część zmiany wyceny do wartości godziwej instrumentów zabezpieczających, odpowiadająca efektywnemu zabezpieczeniu, ujmowana jest w kapitale z wyceny transakcji zabezpieczających (zestawienie zmian w kapitale). Nieefektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej instrumentów zabezpieczających jest ujmowana w przychodach lub kosztach finansowych (nota 8.26).
Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych	Oczekuje się, że pozycje zabezpieczane będą generować przepływy pieniężne maksymalnie w okresie 15 września 2022 roku.
Wartość nominalna	31.870 tys. EUR 5.980 tys. USD

Grupa wycenia instrumenty pochodne fx forward w wartości godziwej przy zastosowaniu modeli wyceny instrumentów finansowych, wykorzystując ogólnie dostępne kursy walutowe i krzywe zmienności dla walut. Wartość godziwa tych instrumentów ustalana jest w oparciu o przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę między ceną terminową a transakcyjną. Terminowych kursów wymiany walut nie modeluje się jako osobnego czynnika ryzyka, ale wyprowadza z kursu spot dla waluty obcej w stosunku do PLN.

Poniższa tabela przedstawia wartość godziwą instrumentów pochodnych.

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2020	31.12.2019
Aktywa długoterminowe	-	63
Instrumenty zabezpieczające	-	63
Aktywa krótkoterminowe	68	5 654
Instrumenty zabezpieczające	68	5 654
Razem aktywa	68	5 717
Zobowiązania długoterminowe	752	-
Instrumenty zabezpieczające	752	-
Zobowiązania krótkoterminowe	3 755	456
Instrumenty zabezpieczające	3 755	456
Razem zobowiązania	4 507	456

Poniższa tabela przedstawia kwoty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, jakie Grupa w 2020 roku rozpoznała w wyniku i w kapitale:

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2020	31.12.2019
Wycena instrumentów, w tym:	(4 439)	5 261
Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających (zmiany wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych zabezpieczających z tytułu zabezpieczanego ryzyka, odpowiadające skutecznemu zabezpieczeniu)	(6 357)	3 165
Wynik finansowy okresu (zmiany wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających z tytułu zabezpieczanego ryzyka, odpowiadające zabezpieczeniu nieefektywnemu)	1 918	2 096

Poniższa tabela przedstawia zmiany w kapitale z wyceny transakcji zabezpieczających z tytułu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych w 2020 roku:

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2020 do 31.12.2020	od 01.01.2019 do 31.12.2019
Stan na początek okresu	3 165	667
Odwroćenie wyceny z poprzedniego okresu	(3 165)	(667)
Wycena na koniec okresu	(6 357)	3 165
Stan na koniec okresu	(6 357)	3 165

8.30. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Poza instrumentami pochodnymi, do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe, w tym kredyty w rachunku bieżącym. Grupa posiada też aktywa finansowe, takie jak należności handlowe oraz środki pieniężne oraz inne należności i udzielone pożyczki.

Spółki grupy kapitałowej Apator zawierają transakcje z udziałem instrumentów pochodnych, w skład których wchodzi przede wszystkim walutowe kontrakty terminowe typu forward. Celem tych transakcji jest zarządzanie ryzykiem walutowym powstającym w toku działalności spółek. Umowy na kontrakty terminowe zawierane są na podstawie prognoz kształtowania się kursów walut, zgodnie z wytyczną korporacyjną oraz uchwałą Zarządu jednostki dominującej.

Ryzyko, na które narażone są spółki grupy kapitałowej Apator obejmuje ryzyko rynkowe (przede wszystkim ryzyko walutowe i w mniejszym stopniu ryzyko stopy procentowej), a także ryzyko kredytowe i ryzyko płynności.

Ryzyko walutowe

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawierania transakcji handlowych. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez spółki sprzedaży i zakupów w walutach innych niż waluta funkcjonalna. Ryzyko walutowe wiąże się z niestabilnością rynku finansowego i dużą zmiennością kursów walut oraz różnicami kursowymi. Zmiana kursów walutowych może trwale wpłynąć na konkurencyjność i rynkową wartość firmy (może decydować o istotnym wzroście kosztów lub spadku planowanych dochodów z handlowych operacji zagranicznych). W 2020 roku odnotowano niekorzystną tendencję w zakresie kształtowania się kursu PLN/USD, wpływającą na ponoszone koszty surowców i materiałów. Średni kurs PLN/USD w okresie 2020 roku wyniósł 3,89, podczas, gdy w 2019 roku wyniósł 3,84. W zakresie kształtowania się wzajemnych relacji kursów EUR i PLN, tendencja wzmacniania się Euro działa korzystnie na sytuację Grupy Apator, powodując wzrost wpływów z eksportu. Średni kurs EUR/PLN ukształtował się w 2020 roku na poziomie 4,44, natomiast w 2019 roku wyniósł 4,40.

W celu minimalizacji ryzyka walutowego Grupa stosuje hedging naturalny, jak i hedging przy pomocy instrumentów finansowych, zabezpieczających kursy EUR i USD. Jednak począwszy od roku 2020, gdy rynki finansowe zdeterminowane były wpływem pandemii COVID-19, czego skutkiem była duża zmienność i niepewność, Grupa Apator przyjmuje podejście ostrożnościowe przy zawieraniu nowych kontraktów terminowych i stosuje głównie hedging naturalny. Stan kontraktów terminowych na 31 grudnia 2020 roku zaprezentowano w notcie 8.29 i tabeli poniżej.

Stopień narażenia grupy kapitałowej Apator na ryzyko walutowe prezentuje poniższa tabela.

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień 31.12.2020		na dzień 31.12.2019	
	w walucie	w PLN	w walucie	w PLN
Pozycje w euro (EUR)	9 871	42 679	12 742	51 864
Należności handlowe	11 142	49 238	13 701	56 726
Przekazane zaliczki na zakup materiałów i usług	18	80	10	45

	Środki pieniężne	2 118	9 445	3 374	14 035
	Zobowiązania handlowe	(3 403)	(16 065)	(4 272)	(18 630)
	Zaliczki otrzymane na dostawy	(4)	(19)	(71)	(312)
	Pozycje w dolarach amerykańskich (USD)	(23)	(470)	(572)	(2 463)
	Należności handlowe	419	1 504	442	1 628
	Przekazane zaliczki na zakup materiałów i usług	879	3 256	372	1 432
	Środki pieniężne	292	1 076	84	310
	Zobowiązania handlowe	(1 552)	(6 078)	(1 461)	(5 800)
	Zaliczki otrzymane na dostawy	(61)	(228)	(9)	(33)
	Pozycje w funtach szterlingach (GBP)	1 038	5 096	723	3 502
	Należności handlowe	228	1 117	311	1 506
	Przekazane zaliczki na zakup materiałów i usług	-	-	9	46
	Środki pieniężne	810	3 979	428	2 076
	Zobowiązania handlowe	-	-	(25)	(126)
	Pozycje w koronach czeskich (CZK)	531	93	5 391	904
	Należności handlowe	3 828	671	7 453	1 249
	Środki pieniężne	95	17	89	15
	Zobowiązania handlowe	(3 322)	(583)	(2 151)	(360)
	Zaliczki otrzymane na dostawy	(70)	(12)	-	-
	Pozycje we frankach szwajcarskich (CHF)	(24)	(105)	-	-
	Zobowiązania handlowe	(24)	(105)	-	-
	Pozycje w koronach duńskich (DKK)	4 908	3 044	5 445	3 103
	Środki pieniężne	5 333	3 308	6 186	3 526
	Zobowiązania handlowe	(425)	(264)	(741)	(423)
	Pozycje w hrywnach ukraińskich (UAH)	-	-	1 020	163
	Środki pieniężne	-	-	1 017	163
	Zobowiązania handlowe	-	-	3	-
	Pozycje w CNY	92	72	(1 367)	(762)
	Przekazane zaliczki na zakup materiałów i usług	1 407	793	14	8
	Środki pieniężne	20	11	9	5
	Zobowiązania handlowe	(1 335)	(732)	(1 390)	(775)

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupa Kapitałowa Apator posiadała kontrakty walutowe typu forward.

WYSZCZEGÓLNIENIE		na dzień 31.12.2020	
		w walucie	w zł na dzień zawarcia kontraktu
	Instrumenty zabezpieczające przepływy środków pieniężnych w EUR	(31 870)	(141 359)
	Instrumenty zabezpieczające przepływy środków pieniężnych w USD	5 980	23 032

Zgodnie z przyjętą wytyczną „Regulacje w zakresie kontraktów terminowych” do zabezpieczania wpływów eksportowych przewyższających wydatki z tytułu importu oraz wydatków importowych przewyższających wpływy z eksportu stosuje się kontrakty terminowe typu forward oraz opcje. Do zawierania kontraktów terminowych wymagana jest zgoda Zarządu w formie uchwały, w której ustalany jest maksymalny nominal zabezpieczeń, określony na podstawie planu bilansu handlu zagranicznego i poziomu dotychczasowych zabezpieczeń. Zawarcie złożonej struktury zabezpieczającej następuje po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Nadzorczej, która podejmuje decyzję po przedstawieniu przez Zarząd przyczyn zamiaru zastosowania takiego zabezpieczenia oraz jego potencjalnego wpływu na wyniki finansowe.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto i kapitału własnego na racjonalnie możliwe wahania kursów walut – Grupa oczekuje, że wszystkie waluty mogą wahać się o 10% (przy braku zmienności innych parametrów).

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie od 01.01.2020 do 31.12.2020		w okresie od 01.01.2019 do 31.12.2019	
	Wpływ na wynik finansowy brutto	Bezpośredni wpływ na kapitał własny	Wpływ na wynik finansowy brutto	Bezpośredni wpływ na kapitał własny
EUR / PLN				
+10%	4 268	(14 136)	5 186	(20 207)
-10%	(4 268)	14 136	(5 186)	20 207
USD / PLN				
+10%	(47)	2 303	(246)	4 274
-10%	47	(2 303)	246	(4 274)
GBP / PLN				
+10%	510	-	350	-
-10%	(510)	-	(350)	-
CZK / PLN				
+10%	9	-	90	-
-10%	(9)	-	(90)	-
CHF / PLN				
+10%	(11)	-	-	-
-10%	11	-	-	-
DKK / PLN				
+10%	304	-	310	-
-10%	(304)	-	(310)	-
UAH / PLN				
+10%	-	-	16	-
-10%	-	-	(16)	-
CNY / PLN				
+10%	7	-	(76)	-
-10%	(7)	-	76	-

Ryzyko stopy procentowej

Ze względu na posiadane zobowiązania w postaci kredytów oprocentowanych według zmiennych stóp procentowych, Grupa Kapitałowa Apator narażona jest na ryzyko stóp procentowych. Poniżej zaprezentowano instrumenty finansowe ze względu na zmienną stopę procentową.

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2020	31.12.2019
Instrumenty finansowe o zmiennej stopie procentowej	(142 998)	(160 546)
Aktywa finansowe	27 743	40 377
Zobowiązania finansowe	(170 741)	(200 923)

W 2020 roku w Grupie nie wystąpiły instrumenty o stałej stopie procentowej.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto i kapitału własnego na racjonalne możliwe wahania stóp WIBOR. Dla potrzeby analizy zakłada się, że kwota zobowiązań niespłaconych na koniec okresu sprawozdawczego była niezapłacona cały rok.

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie od 01.01.2020 do 31.12.2020		w okresie od 01.01.2019 do 31.12.2019	
	Wpływ na wynik finansowy brutto	Wpływ na kapitał własny	Wpływ na wynik finansowy brutto	Wpływ na kapitał własny
WIBOR				
+ 100 punktów bazowych	(1 305)	-	(1 466)	-
- 100 punktów bazowych	1 305	-	1 466	-
LIBOR				
+ 100 punktów bazowych	(166)	-	36	-

- 100 punktów bazowych	166	-	(36)	-
EURIBOR				
+ 100 punktów bazowych	34	-	101	-
- 100 punktów bazowych	(34)	-	(101)	-
PRIBOR				
+ 100 punktów bazowych	-	-	7	-
- 100 punktów bazowych	-	-	(7)	-

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe polega na tym, że kontrahent nie wywiąże się ze swoich zobowiązań wynikających z instrumentu finansowego lub umowy, co spowoduje poniesienie przez drugą stronę straty finansowej.

Grupa Kapitałowa Apator jest narażona na ryzyko kredytowe wynikające z jej działalności operacyjnej, głównie z należności handlowych.

W celu ograniczenia tego ryzyka, spółki grupy kapitałowej Apator zawierają transakcje wyłącznie z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy chcą skorzystać z odroczonej terminowości płatności, podlegają wstępnej weryfikacji. W spółkach funkcjonuje instrukcja finansowej kontroli zleceń sprzedaży. Grupa dąży do tego, aby współpraca ze wszystkimi klientami odbywała się na podstawie umów handlowych. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Grupy na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne.

Na należności handlowe składają się kwoty należne od dużej liczby klientów, rozłożone między różne branże i obszary geograficzne. Nie występuje kontrahent, z którym saldo należności przekraczałoby 10% całkowitego salda należności handlowych.

Ryzyko kredytowe dotyczące środków pieniężnych i instrumentów pochodnych jest ograniczone, gdyż kontrahentami grupy kapitałowej Apator są banki o wysokim ratingu przyznawanym przez międzynarodowe agencje ratingowe.

Ryzyko związane z płynnością

Płynność spółek Grupy monitorowana jest w cyklach tygodniowych, poprzez zestawianie raportu płynności netto przez poszczególne spółki oraz w cyklach miesięcznych poprzez zestawianie przez poszczególne spółki cash flow w półrocznym okresie. Kompleksowa, zbiorcza informacja raportowana jest na poziom dyirekcji i zarządu.

W celu finansowania bieżącej działalności spółki korzystają głównie z kredytu w rachunku bieżącym.

Poniższa tabela przedstawia informację o terminach umownej wymagalności zobowiązań.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wartość na dzień sprawozdawczy	Przepływy pieniężne wynikające z umowy					RAZEM
		poniżej 6 miesięcy	od 6 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 do 5 lat	powyżej 5 lat	
Stan na dzień 31.12.2020	258 792	181 609	49 700	13 158	7 288	13 932	265 687
Kredyty i pożyczki	129 401	82 411	42 807	4 183	-	-	129 401
Zobowiązania z tytułu leasingu	32 823	5 378	5 133	7 987	7 288	13 932	39 718
Płatności z tytułu instrumentów pochodnych	4 507	2 043	1 476	988	-	-	4 507
Zobowiązania handlowe	74 006	73 722	284	-	-	-	74 006
Zobowiązania inwestycyjne	9 449	9 449	-	-	-	-	9 449
Pozostałe zobowiązania finansowe	8 606	8 606	-	-	-	-	8 606
Stan na dzień 31.12.2019	297 620	178 572	82 891	16 556	15 627	10 543	304 189
Kredyty i pożyczki	155 156	67 322	72 677	8 111	8 284	-	156 394
Zobowiązania z tytułu leasingu	29 948	4 832	4 355	8 225	7 343	10 543	35 298
Płatności z tytułu instrumentów pochodnych	456	-	236	220	-	-	456
Zobowiązania handlowe	86 654	84 288	2 365	-	-	-	86 653
Zobowiązania inwestycyjne	9 498	6 222	3 258	-	-	-	9 480
Pozostałe zobowiązania finansowe	15 908	15 908	-	-	-	-	15 908

Ryzyko podatkowe

Przepisy dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych, fizycznych, czy składek na ubezpieczenia społeczne podlegają zmianom, wskutek czego niejednokrotnie brak jest odniesienia do utrwalonych regulacji bądź precedensów prawnych. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno między organami państwowymi, jak i między organami państwowymi i przedsiębiorstwami. Rozliczenia podatkowe oraz inne (na przykład celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania istotnych kar, a ustalone w wyniku kontroli dodatkowe kwoty zobowiązań muszą zostać wpłacone wraz z odsetkami. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Dostarczanie zaawansowanych technologicznie wyrobów dla najbardziej wymagających klientów w Polsce i za granicą RP, jest aktualnie istotnym czynnikiem rozwoju biznesu w Grupie, przynoszącym stabilne zyski, nie mniej z uwagi na osiągniętą skalę i tempo rozwoju, a także na fakt, że złożoność przedmiotu realizacji umów na dostawy produktów wymaga niejednokrotnie udziału w międzynarodowych konsorcjach, automatycznie zwiększa związane z prowadzeniem działalności międzynarodowej ryzyko finansowe. Jednym z elementów ryzyka są ryzyka podatkowe związane z przepływem towarów pomiędzy firmami współpracującymi w ramach realizacji umów i pochodzącymi z różnych krajów i towarzyszącymi tym transakcjom interpretacjami podatkowymi.

Rozliczenia podatkowe mogą zostać poddane kontroli przez okres pięciu lat. W efekcie kwoty wykazane w sprawozdaniu finansowym mogą ulec zmianie w późniejszym terminie po ostatecznym ustaleniu ich wysokości przez organa skarbowe. Grupa Kapitałowa Apator stoi na stanowisku, że utworzono odpowiednie rezerwy w odniesieniu do prawdopodobnych i możliwych do kwantyfikacji ryzyk zobowiązań.

Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy Kapitałowej Apator jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną i inwestycyjną oraz zwiększałyby jej wartość dla akcjonariuszy.

8.31. Informacje na temat podmiotów powiązanych

Informacje na temat świadczeń na rzecz personelu kierowniczego prezentuje tabela.

WYSZCZEGÓLNIENIE	za okres	
	od 01.01.2020	od 01.01.2019
	do 31.12.2020	do 31.12.2019
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	12 057	11 777
Świadczenia po okresie zatrudnienia	25	197
Razem	12 082	11 974

Jednostka dominująca Grupy Apator dokonała identyfikacji podmiotów powiązanych. Za podmioty powiązane uznano:

a. Jednostki zależne

- Apator Mining Sp. z o.o. (Katowice)
- FAP Pafal S.A. (Świdnica)
- Apator Metrix S.A. (Tczew)
- Apator GmbH (Berlin, Niemcy)
- Apator Rector Sp. z o.o. (Zielona Góra)
- Apator Powogaz S.A. (Poznań)
- Apator Elkomtech S.A. (Łódź)
- Apator Telemetria Sp. z o.o. (Słupsk) – jednostka zależna od Apator Powogaz S.A.
- Apator Metra s.r.o. (Supmerk, Czechy) – jednostka zależna od Apator Powogaz S.A.
- Apator Miitors ApS. (Horsens, Dania) – jednostka zależna od Apator Powogaz S.A.
- George Wilson Industries Ltd. (Coventry, Wielka Brytania) – jednostka zależna od Apator Metrix S.A.

b. Jednostki stowarzyszone

- Teplovodomer (Mytishi, Rosja) - jednostka stowarzyszona z Apator Powogaz S.A.
- Inda d.o.o. (Słowenia) – jednostka stowarzyszona z George Wilson Industries Ltd.

c. Członków Rady Nadzorczej

d. Członków kluczowego personelu kierowniczego

- e. Bliskich członków rodziny członków Rady Nadzorczej i personelu kierowniczego pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym
f. Podmioty kontrolowane przez osoby określone w punktach c. i d.

Zarząd Apator S.A. stwierdził, że w skład najwyższego kierownictwa Spółki Apator S.A. oraz Grupy wchodzi następujące osoby:

- Mirosław Klepacki – Prezes Zarządu
- Arkadiusz Chmielewski – Członek Zarządu
- Tomasz Łątka – Członek Zarządu

Inni członkowie kierownictwa:

- Małgorzata Mazurek – Dyrektor ds. Finansowych, Prokurent
- Krzysztof Malec – Dyrektor ds. Operacyjnych, Prokurent
- Jolanta Dombrowska – Dyrektor ds. Zarządzania i Komunikacji Korporacyjnej, Prokurent
- Artur Bratkowski – Dyrektor ds. Aparatury i Systemów Pomiarowych, Prokurent

Transakcje z jednostkami powiązаныmi odbywały się na warunkach rynkowych.

Dane dotyczące transakcji przeprowadzanych z jednostkami powiązаныmi oraz informacje dotyczące nierozliczonych sald prezentuje tabela.

WYSZCZEGÓLNIENIE	ZAO Teplovodomer	INDA d.o.o.	POZOSTALE PODMIOTY POWIĄZANE	RAZEM
<i>Transakcje w okresie od 01.01.2020 do 31.12.2020 i na dzień 31.12.2020</i>				
Sprzedaż produktów i usług*	17 200	-	3	17 203
Sprzedaż towarów i materiałów	36	-	-	36
Koszt dotyczący transakcji sprzedaży produktów i usług	10 893	-	2	10 895
Należności handlowe	4 219	-	-	4 219
Zakup produktów, usług, towarów i materiałów	-	80	2 140	2 220
Zobowiązania handlowe	-	-	142	142
<i>Transakcje w okresie od 01.01.2019 do 31.12.2019 i na dzień 31.12.2019</i>				
Sprzedaż produktów i usług*	21 374	-	20	21 394
Sprzedaż towarów i materiałów	87	-	-	87
Koszt dotyczący transakcji sprzedaży produktów i usług	14 172	-	18	14 190
Należności handlowe	2 317	-	-	2 317
Zakup produktów, usług, towarów i materiałów	122	1	2 872	2 995
Zobowiązania handlowe	-	-	1 030	1 030

8.32. Pozycje warunkowe i pozostałe pozycje nieujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

Na dzień 31 grudnia 2020 r. grupa kapitałowa Apator posiadała aktywne gwarancje wystawione przez:

1. TU Euler Hermes S.A.:

- ✓ Z tytułu gwarancji należytego wykonania w wysokości 9.285 tys. zł maksymalnie do 16 grudnia 2022 roku,
- ✓ Z tytułu usunięcia wad i usterek w wysokości 4.547 tys. zł maksymalnie do 15 stycznia 2025 roku,
- ✓ Z tytułu zapłaty wadium w wysokości 709 tys. zł, maksymalnie do 28 lutego 2021 roku.

2. TU InterRisk S.A.:

- ✓ Z tytułu gwarancji należytego wykonania w wysokości 300 tys. zł maksymalnie do 19 czerwca 2021 roku
- ✓ Z tytułu usunięcia wad i usterek w wysokości 94 tys. zł, maksymalnie do 14 listopada 2024 roku.

3. ING Bank Śląski S.A.:

- ✓ Z tytułu gwarancji należytego wykonania w wysokości 8.220 tys. zł, maksymalnie do 5 listopada 2024 roku,
- ✓ Z tytułu usunięcia wad i usterek w wysokości 120 tys. zł maksymalnie do 16 kwietnia 2021 roku,
- ✓ Z tytułu zapłaty wadium w wysokości 3 tys. zł, maksymalnie do 27 stycznia 2020 roku,
- ✓ Z tytułu wykonania płatności z umowy w wysokości 12.378 tys. zł, maksymalnie do 31 maja 2022 roku.

Ponadto, na 31 grudnia 2020 roku spółki Grupy były stronami następujących gwarancji i poręczeń wewnątrzgrupowych:

1. Spółka Apator S.A.:

- ✓ gwarancja zwrotu zaliczki przez Apator Metrix S.A. w kwocie 1,2 mln EUR (5,6 mln zł) wobec Flonidan A/S, z okresem obowiązywania do 30 czerwca 2022 roku,
- ✓ poręczenie dwóch umów leasingowych dla Apator Rector Sp. z o.o. na łączną kwotę 0,5 mln zł, z terminem maksymalnie do 15 marca 2023 roku.

2. Spółka zależna Apator Metrix S.A.:

- ✓ gwarancja dla spółki zależnej George Wilson Industries Ltd (GWi) do maksymalnej kwoty 3,7 mln GBP, tj. 19,4 mln zł, do 31 sierpnia 2021 roku. Gwarancja stanowi zabezpieczenie współpracy pomiędzy GWi a National Grid Gas Plc w ramach napraw, remontów i dostaw gazomierzy oraz regulatorów,
- ✓ gwarancja dla spółki zależnej George Wilson Industrial Ltd. (GWi) w wysokości 4 mln GBP, tj. 21,0 mln zł, do 31 października 2021 roku, stanowiąca zabezpieczenie płatności zobowiązań przez spółkę GWi z tytułu kredytu wobec Citibank N.A.

Dodatkowo, na dzień 31 grudnia 2020 roku Apator S.A. był beneficjentem gwarancji płatniczej na kwotę 200 tys. zł, wystawionej przez Bank Millennium S.A., z terminem do 30 września 2021 roku, natomiast Apator Powogaz S.A. był beneficjentem gwarancji należytego wykonania umowy na kwotę 3,5 mln zł, wystawionej przez Santander Bank Polska S.A., z terminem do 28 lutego 2022 roku.

Oprócz weksli wystawionych w związku z Umową wieloproduktową i Umową limitu generalnego, na dzień 31 grudnia 2020 roku spółki Grupy były wystawcami 62 weksli in blanco związanymi z zawartymi umowami kredytowymi, leasingowymi, umowami o udzielenie gwarancji ubezpieczeniowych, faktoringu i umowami z kontrahentami (należyte wykonanie umowy).

W ramach zabezpieczeń realizacji zawartych umów, na koniec 2020 roku spółki Grupy Apator złożyły oświadczenia o dobrowolnym poddaniu się egzekucji do łącznej kwoty 0,13 mln zł. Złożone oświadczenia odpowiadają kwocie maksymalnego zobowiązania spółek powiększonego o koszty bankowe.

8.33. Struktura zatrudnienia

Zatrudnienie w grupie Apator prezentuje tabela.

WYSZCZEGÓLNIENIE	okres	
	od 01.01.2020	od 01.01.2019

	do 31.12.2020	do 31.12.2019
Przeciętne zatrudnienie w etatach za okres	2 460	2 547
Pracownicy fizyczni	1 469	1 548
Pracownicy umysłowi	991	999
Stan zatrudnienia w etatach na koniec okresu	2 425	2 510
Pracownicy fizyczni	1 472	1 491
Pracownicy umysłowi	953	1 019

8.34. Wysokość wynagrodzenia podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego

W dniu 24 lipca 2017 roku Apator S.A. podpisał z PricewaterhouseCoopers Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audit sp. k. umowę o przeprowadzenie badania jednostkowych i skonsolidowanych śródrocznych i rocznych sprawozdań finansowych za lata 2018-2020.

Wynagrodzenie biegłego rewidenta prezentuje poniższa tabela.

WYSZCZEGÓLNIENIE	WARTOŚĆ	
	2020 rok	2019 rok
Badanie/ przegląd raportów śródrocznych	50	50
Badanie/ przegląd raportów rocznych	45	45
Razem Apator S.A.	95	95
Pozostałe spółki Grupy	435	435
Razem Grupa	530	530

Poza wymienionym powyżej wynagrodzeniem, Grupa Apator pokrywa również inne dodatkowe udokumentowane koszty badania (m.in. za przejazdy i noclegi).

8.35. Wpływ COVID-19 na działalność Grupy

W trakcie 2020 roku wirus SARS-CoV-2 rozprzestrzenił się na całym świecie, globalnie negatywnie wpływając na sytuację gospodarczą. Skutki pandemii COVID-19 odczuwalne są przez większość sektorów gospodarki i nie pozostają bez wpływu także na Grupę Apator.

Jak dotąd Grupie udało się skutecznie uniknąć istotnych zakłóceń w funkcjonowaniu i utrzymać stabilną sytuację płynnościową. Zarząd Grupy podjął kroki w celu zapewnienia ciągłości procesów produkcyjnych oraz zapewnienia należytych środków bezpieczeństwa i higieny pracy pracownikom (w tym zapewnienie możliwości świadczenia pracy zdalnej). Na bieżąco monitorowane są obszary, mogące stanowić potencjalne ryzyko dla ciągłości dostaw oraz przyszłej sytuacji finansowej.

Spółki Grupy korzystały z dofinansowania w ramach tarcz antykrzysowych, których wartości zaprezentowano w nocie 8.25.

8.36. Zdarzenia po dniu bilansowym

W dniu 8 stycznia 2021 roku Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach dokonał wpisu zastawu rejestrowego na 3.600.000 akcji na okaziciela Apator S.A. będących w posiadaniu Apator Mining Sp. z o.o. na rzecz PKO Bank Polski S.A. Zastaw rejestrowy stanowi zabezpieczenie kredytu inwestycyjnego udzielonego przez Bank spółce Apator Powogaz S.A. na budowę zakładu produkcyjnego. Zabezpieczenie to będzie utrzymywane do dnia ustanowienia hipoteki umownej po wybudowaniu nieruchomości.

W dniu 12 stycznia 2021 roku spółka Apator Powogaz S.A. zawarła z podmiotem z branży deweloperskiej przyrzeczoną umowę sprzedaży nieruchomości przy ulicy Klemensa Janickiego 23/25 w Poznaniu o łącznym obszarze 3,3 ha, na której posadowiona jest obecna siedziba Apator Powogaz S.A. Na mocy w/w Umowy nastąpiło przeniesienie prawa własności nieruchomości na Kupującego za cenę 63,5 mln zł netto. Z dniem zawarcia Umowy przenoszona jest własność, Kupujący oddał Spółce w najem nieruchomość na cele prowadzenia dotychczasowej działalności do dnia 28.02.2022 roku, z możliwością przedłużenia okresu najmu do dnia 30 kwietnia 2022 r. Wydanie nieruchomości nastąpi w dniu zakończenia stosunku najmu.

W dniu 5 lutego 2021 roku Zarząd Apator S.A. otrzymał odpis pozwu PySENSE Sp. z o.o. przeciwko Apator S.A. Pozew został wniesiony do Sądu Okręgowego w Toruniu, VI Wydział Gospodarczy i dotyczy zapłaty kwoty 21.526.688,09 zł. Zarząd Apator S.A. ocenia pozew za bezzasadny i wniósł o oddalenie powództwa w całości (szczegółowy opis w Sprawozdaniu Zarządu za 2020 r.).

W dniu 15 marca 2021 roku podpisano aneks do zawartej z TU Euler Hermes S.A. Umowy o udzielanie gwarancji kontraktowych w ramach limitu odnawialnego. Na mocy aneksu zwiększono przyznany Grupie limit odnawialny na gwarancje z 20 mln zł do 25 mln zł. Jednocześnie ustanowiono dodatkowe zabezpieczenia umowy w postaci 4 weksli in blanco.

9. Podpisy

Zarząd

2021-04-27

Mirosław Klepacki
Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny

Arkadiusz Chmielewski
Członek Zarządu, Dyrektor ds. Rozwoju Biznesu Grupy Apator

Tomasz Łątka
Członek Zarządu, Dyrektor ds. Automatyzacji Pracy Sieci

Osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

2021-04-27

Małgorzata Mazurek
Dyrektor ds. Finansowych